

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/1300. számú
törvényjavaslat**

a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról

**Előadó: Dr. Petrétei József
igazságügyi és rendészeti miniszter**

Budapest, 2006. november

2006. évi ... törvény
a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról

Az Országgyűlés a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség fokozatos létrehozásában történő közreműködés, valamint az Európai Unió és az azon kívüli országok társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása érdekében – az Alkotmány 58. §-ában foglaltakra figyelemmel – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §

- (1) A Magyar Köztársaság a harmadik országbeli állampolgárok számára az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a be- és kiutazás, valamint a tartózkodás jogának gyakorlását.
- (2) A harmadik országbeli állampolgár be- és kiutazási, valamint tartózkodási jogának gyakorlása az e törvényben meghatározott rendelkezések szerint korlátozható.
- (3) E törvény – a (4)-(5) bekezdésben foglalt kivétellel – nem alkalmazható a külön törvény alapján a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott személyekre, feltéve, hogy nem az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárai, e törvény IV. fejezetének EK letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.
- (5) E törvény rendelkezéseit a (3) bekezdésben meghatározott személyekre akkor kell alkalmazni, ha külön törvény szerint harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek, és a külön törvényben meghatározott tartózkodási jogosultságuk megszűnését követően e törvény szerint tartózkodásra jogosító engedély iránti kérelmet nyújtanak be.

2. §

E törvény alkalmazásában

- a) harmadik országbeli állampolgár: az 1. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozó személyek kivételével a nem magyar állampolgár és a hontalan;
- b) hontalan: akit saját joga szerint egyetlen állam sem ismer el állampolgárának;
- c) schengeni állam: az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv (a továbbiakban: Schengeni Jegyzőkönyv) 1. cikkében, illetve az 1999/435/EK tanácsi határozatban meghatározott schengeni vívmányokat, valamint az Európai Unió intézményei által az ezek hatálya alá tartozó területen hozott további intézkedéseket teljes körűen alkalmazó európai uniós tagállam és a Schengeni Jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételről szóló megállapodásban részes más állam;
- d) családtag: a harmadik országbeli állampolgár
 - da) házastársa,
 - db) házastársával közös kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is),
 - dc) eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti jogot gyakorol,
 - dd) házastársának eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a házastárs szülői felügyeleti jogot gyakorol;
- e) kísérő nélküli kiskorú: az a tizennyolcadik életévet be nem töltött harmadik országbeli állampolgár, aki jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kíséréte nélkül lépett a Magyar Köztársaság területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül;
- f) befogadott: aki az állampolgársága – hontalan esetén a szokásos tartózkodási helye – szerinti országba átmenetileg azért nem küldhető vissza, mert ott halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve, és nincs olyan

biztonságos harmadik ország, amely befogadja, de nem jogosult sem menekültkénti vagy hontalankénti elismerésre, sem ideiglenes vagy kiegészítő védelemre;

g) úti okmány: a Magyar Köztársaság által az államhatárának átlépésére jogosító okmányként elismert útlevél, igazolvány vagy irat, amely birtokosának személyazonosságát és állampolgárságát (hontalanságát) igazolja;

h) fuvarozó: bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki vagy amely hivatásszerűen foglalkozik személyszállítással;

i) visszafogadási egyezmény: személyeknek az államhatáron történő átadás-átvételéről, hatósági kísérettel történő átszállításának, illetve átutazásának engedélyezéséről szóló nemzetközi szerződés;

j) beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés: valamely schengeni állam által a Schengeni Információs Rendszerben abból a célból elhelyezett adatcsoport, hogy egy harmadik országbeli állampolgárnak a schengeni államok területére történő beutazását vagy tartózkodását megtagadják;

k) munkáltató: az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely a harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztatja;

l) meghívó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli rendelkező szervezet, aki, illetve amely hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezettséget vállal arra, hogy a meghívott harmadik országbeli állampolgár részére – a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása időtartamára – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi.

3. §

Harmadik országbeli állampolgárnak kell tekinteni

a) az ellenkező bizonyításig azt a személyt, aki állampolgársága igazolására harmadik ország által kiállított érvényes úti okmányt használ fel, vagy

b) azt a személyt, aki nem valószínűsíti, hogy külön törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik.

4. §

E törvényt a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetve nemzetközi szerződés alapján beutazó harmadik országbeli állampolgárra akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

5. §

A külön törvény alapján a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgárra kizárólag e törvény IV. fejezetének nemzeti letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

II. Fejezet

A HAT HÓNAPON BELÜL HÁROM HÓNAPOT MEG NEM HALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

6. §

(1) A harmadik országbeli állampolgár az első beutazástól számított hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó (a továbbiakban: három hónapot meg nem haladó) tartózkodás céljából a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) foglalt feltételek szerint utazhat be a Magyar Köztársaság területére.

(2) Három hónapot meg nem haladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat a Magyar Köztársaság területén, aki teljesíti az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket.

7. §

Ha valamely közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, nemzetközi szerződés, e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet másként nem rendelkezik, a harmadik országbeli állampolgár három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazásához és tartózkodásához vízum szükséges.

Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok

8. §

(1) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum:

- a) repülőtéri tranzitvízum, amely a repülőtér nemzetközi zónájába történő belépésre és ott a célállamba közlekedő járat indulásáig való tartózkodásra jogosít;
- b) átutazóvízum, amely – egyszeri, kétszeri vagy többszöri – alkalmanként öt napot meg nem haladó átutazásra jogosít;
- c) rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum, amely egyszeri, kétszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodásra jogosít.

(2) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum legfeljebb öt évig érvényes.

9. §

(1) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban foglalt feltételeknek.

(2) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből az a harmadik országbeli állampolgár is kaphat, aki a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), c) vagy e) pontjában foglalt valamely feltételnek nem felel meg.

(3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

- a) a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), c) vagy e) pontjában foglalt valamely feltételnek nem felel meg;
- b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;
- c) a beutazás és tartózkodás célja tekintetében az eljáró hatóság megtévesztésére törekedett.
- (4) A más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot vissza kell vonni, ha jogosultja nem felel meg a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a) vagy c)-e) pontjaiban foglalt valamely feltételnek.
- (5) A (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot nem kell visszavonni, ha a visszavonásnak kizárólag a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés e) pontja alapján lenne helye.
- (6) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter által – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – meghatározott esetekben a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki.
- (7) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter – a közbiztonság és a nemzetbiztonsági védelme érdekében – meghatározza azokat az eseteket, amikor más schengeni állam vízumkiadó hatósága a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását megelőzően a központi vízumhatósággal egyeztet.
- (8) A központi vízumhatóság a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásához való hozzájárulás megadása előtt köteles egyeztetni azon schengeni államok központi hatóságaival, amelyek az egyeztetést kérik.
- (9) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

10. §

- (1) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum által biztosított tartózkodás időtartama csak humanitárius, keresőtevékenységgel összefüggő, személyes vagy elháríthatatlan ok fennállása esetén hosszabbítható meg, feltéve, hogy

- a) a kérelmező megfelel a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), valamint c)-e) pontjaiban foglalt feltételeknek,
 - b) a meghosszabbítást alátámasztó új tények a vízum kiadásakor még nem álltak fenn, és
 - c) a meghosszabbítás nem vezet a vízum céljának megváltozásához.
- (2) A tartózkodás időtartama a meghosszabbítást követően sem haladhatja meg
- a) átutazóvízum esetén a tíz napot,
 - b) rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum esetén a három hónapot.
- (3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum meghosszabbítása iránti kérelmet elbíráló határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

11. §

- (1) Az átutazóvizumot, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vizumot korlátozott területi érvényességgel kell kiadni, ha
- a) a vízumkiadó hatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a) vagy c)-e) pontjaiban foglalt valamely feltétel teljesítésétől;
 - b) a vízumkiadó hatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a 9. § (6) bekezdésében meghatározott hozzájárulás beszerzésétől;
 - c) a központi vízumhatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a 9. § (8) bekezdésében foglaltak teljesítésétől;
 - d) a központi vízumhatóság annak ellenére járul hozzá a vízum kiadásához, hogy a 9. § (8) bekezdése szerinti egyeztetés során egy vagy több schengeni állam a vízum kiadását kifogásolja;
 - e) a vízumkiadó hatóság rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vizumot ad ki annak a kérelmezőnek, aki az első beutazásától számított hat hónapos időtartamon belül már felhasznált egy három hónapos tartózkodásra jogosító rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vizumot;
 - f) a harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság által elismert úti okmányát valamely schengeni állam nem ismeri el.

(2) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum érvényessége az (1) bekezdés a)-e) pontjaiban foglalt esetekben a Magyar Köztársaság, az (1) bekezdés f) pontjában foglalt esetben pedig a Magyar Köztársaság, valamint az úti okmányt elismerő schengeni államok területére korlátozódik.

12. §

(1) Nemzetközi szerződés alapján más schengeni állam vízumkiadásra feljogosított diplomáciai vagy konzuli képviselete is kiadhat három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot a Magyar Köztársaság nevében.

(2) Nemzetközi szerződés alapján a vízumkiadásra feljogosított magyar diplomáciai vagy konzuli képviselet más schengeni állam nevében is kiadhat vízumot.

III. Fejezet

A HÁROM HÓNAPOT MEGHALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

13. §

(1) Három hónapot meghaladó tartózkodás céljából az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be, illetve három hónapot meghaladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat a Magyar Köztársaság területén, aki

a) rendelkezik érvényes úti okmánnyal;

b) rendelkezik

ba) három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal,

bb) tartózkodási engedéllyel,

bc) bevándorlási engedéllyel,

bd) letelepedési engedéllyel,

be) ideiglenes letelepedési engedéllyel,

bf) nemzeti letelepedési engedéllyel vagy

- bg) EK letelepedési engedéllyel;
 - c) rendelkezik a vissza- vagy továbbutazáshoz szükséges engedéllyel;
 - d) igazolja beutazása és tartózkodása célját;
 - e) a Magyar Köztársaság területén rendelkezik szálláshellyel vagy lakóhellyel;
 - f) tartózkodása teljes időtartamára rendelkezik a lakhatását és megélhetését, valamint a kiutazás költségeit is biztosító anyagi fedezettel;
 - g) az egészségügyi ellátások teljes körére biztosítottnak minősül, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja;
 - h) nem áll kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt, illetve beutazása és tartózkodása nem veszélyezteti a Magyar Köztársaság közbiztonságát, nemzetbiztonságát vagy közegészségügyi érdekeit;
 - i) nem áll beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában a beutazás és tartózkodás csak kivételesen, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből engedélyezhető.
- (3) Az a harmadik országbeli állampolgár, aki rendelkezik valamely, az (1) bekezdés b) pontjában felsorolt engedéllyel, a beutazáskor mentesül az (1) bekezdés c)-g) pontjában foglalt feltételek igazolása alól.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumok

14. §

- (1) Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum:
- a) tartózkodási vízum, amely egyszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén;
 - b) szezonális munkavállalási vízum, amely egyszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó, de legfeljebb hat hónapos szezonális munkavállalási célú tartózkodásra jogosít;
 - c) nemzeti vízum, amely – nemzetközi szerződés alapján – többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén.
- (2) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum érvényességi ideje:

- a) az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott vízum esetén legfeljebb egy év,
- b) az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott vízum esetén legfeljebb öt év.

15. §

(1) Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumot – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-h) pontjaiban foglalt feltételeknek.

(2) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-h) pontjaiban foglalt valamely feltételnek;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt.

(3) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Tartózkodási engedély

16. §

(1) Az érvényes tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgár a vízumban foglalt tartózkodási idő lejártát követően a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra – ha e törvény másként nem rendelkezik – tartózkodási engedéllyel jogosult.

(2) A tartózkodási engedély három hónapot meghaladó, de legfeljebb öt év határozott időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén.

(3) A tartózkodási engedély – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – meghosszabbítható.

17. §

Tartózkodási engedélyt – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-h) pontjaiban foglalt feltételeknek, és

- a) rendelkezik érvényes tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal, illetve
- b) tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel.

18. §

(1) A tartózkodási engedély kiadását vagy meghosszabbítását – ha e törvény másként nem rendelkezik – meg kell tagadni, illetve a kiadott tartózkodási engedélyt vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

- a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-h) pontjaiban foglalt valamely feltételnek;
- b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;
- c) közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, és nem veti alá magát kötelező és rendszeres egészségügyi ellátásnak, vagy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása alatt az egészségügyre vonatkozó hatályos magyar jogszabályok előírásait nem tartja be;
- d) a családi kapcsolatot kizárólag a családi együttélés céljára szolgáló tartózkodási engedély kiadása érdekében hozta létre.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélyt kaphat, illetve a részére kiadott tartózkodási engedélyt nem kell visszavonni.

19. §

(1) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási, bevándorlási, letelepedési, ideiglenes letelepedési, nemzeti letelepedési vagy EK letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár, illetve külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező személy (a továbbiakban e § alkalmazásában: családegyesítő) családtagja.

(2) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat

a) a menekültként elismert személy családtagja, valamint

b) a menekültként elismert kísérő nélküli kiskorú szülője, ennek hiányában gyámja.

(3) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat a családegyesítő vagy házastársa, illetve a menekültként elismert személy

a) eltartott szülője, ha a származás szerinti országban nem részesül megfelelő családi támogatásban;

b) testvére és egyenesági rokona, ha egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.

(4) A menekültként elismert személy házastársa családegyesítési célú tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt akkor kaphat, amennyiben a házasságot a menekültként elismert személy Magyar Köztársaság területére történő beutazását megelőzően kötötték.

(5) A családegyesítő házastársa nem kaphat tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt, ha a családegyesítő másik házastársa a családi együttélés biztosítása érdekében kiadott tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

(6) A családtag – amennyiben más jogcímen nem szerzett tartózkodási jogosultságot – további tartózkodásra jogosult, ha a tartózkodási engedélye első ízben történő kiadásától számított öt év eltelt, vagy a családegyesítő, illetve a menekültként elismert személy halála esetén, ha a tartózkodás feltételei biztosítottak.

(7) A tartózkodási vízummal, nemzeti vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság területén született harmadik országbeli állampolgár gyermeke részére családi együttélés céljából tartózkodási engedélyt kell kiállítani.

(8) A (9) bekezdésben foglalt kivétellel a családegyesítési célú tartózkodási engedély érvényességi ideje öt év, amely alkalmanként öt évvel meghosszabbítható.

(9) A családegyesítés céljából kiadott tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély érvényességi ideje nem haladhatja meg a családegyesítő tartózkodási vízumának, illetve tartózkodási engedélyének érvényességi idejét.

20. §

(1) Keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek tartózkodási célja, hogy

a) jogszabályban meghatározott foglalkoztatási jogviszonya alapján, ellenérték fejében, más részére és vele alá-fölérendeltségi kapcsolatban munkát végezzen;

b) jogszabály szerint önállóan, ellenérték fejében végezhető tevékenységet folytasson;

c) a b) pont hatálya alá nem tartozó esetben, gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb – jövedelemszerzési céllal létrejött – jogi személy tulajdonosaként, vezető tisztségviselőjeként, vezetői, képviselői vagy felügyeleti szerve tagjaként végezze tevékenységét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti keresőtevékenységet – ha e törvény másképpen nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár folytathat, aki

a) szezonális munkavállalási vízummal vagy

b) humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkezik, továbbá az, aki

c) keresőtevékenység folytatása céljából,

d) családegyesítés céljából,

e) tanulmányi célból kiadott

tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

(3) A tanulmányi célú tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet a szorgalmi időszakban hetente legfeljebb huszonnégy órában, szorgalmi időszakon kívül évente legfeljebb kilencven napon vagy hatvanhat munkanapon végezhet teljes munkaidőben.

(4) A keresőtevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

(5) Munkavállalási engedélyhez kötött tevékenység esetén a tartózkodási vízum, illetve a tartózkodási engedély érvényességi ideje a munkavállalási engedély érvényességi időtartamához igazodik.

21. §

(1) Tanulmányi célból tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki a Magyar Köztársaságban akkreditált közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányok folytatása, illetve a felsőoktatási intézmény által szervezett, a tanulmányok folytatását előkészítő képzésben való részvétel érdekében kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A tanulmányi célból kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje, ha

a) a képzés időtartama két évnél rövidebb, a képzés időtartamához igazodik,

b) a képzés időtartama két év vagy annál hosszabb, akkor legalább egy, de legfeljebb két év, amely alkalmanként legalább egy, legfeljebb két évvel meghosszabbítható.

22. §

(1) Kutatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat,

a) aki külön jogszabály szerint akkreditált kutatószervezettel kötött fogadási megállapodás alapján tudományos kutatás folytatása céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni, és

b) a kutatószervezet írásban kötelezettséget vállalt arra, hogy a kutatónak az engedélyezett tartózkodás időtartamát meghaladó tartózkodása esetén – amennyiben a kutató a szükséges anyagi fedezettel nem rendelkezik – megtéríti a kiutasításával kapcsolatban felmerült költségeket.

(2) A kutatási célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a fogadási megállapodás érvényességi idejéhez igazodik, de legfeljebb öt év, amely alkalmanként a fogadási megállapodás érvényességi idejéhez igazodó időtartammal, de legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

23. §

(1) Hivatalos célból tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki

a) diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más kiváltságot és mentességet élvező személyként vagy családtagjaként;

b) külföldi állam vagy állami szerv, illetve nemzetközi szervezet hivatalos küldöttségének tagjaként;

c) sajtótudósítóként;

d) nemzetközi szerződés, illetve nemzetközi kulturális, oktatási, tudományos együttműködés, valamint kormány szintű nemzetközi segélyprogram keretében tanulmányi, oktatási, tudományos, képzési, továbbképzési célból;

e) nemzetközi szerződés alapján a Magyar Köztársaságban működő tudományos, oktatási, kulturális intézmények személyzetének tagjaként vagy ezen intézmények tevékenységi körében beutazó személyként

kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A hivatalos célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a hivatalos szolgálat vagy a képzés, továbbképzés időtartamával egyezik meg, de legfeljebb öt év, amely alkalmanként a hivatalos szolgálat vagy képzés, továbbképzés érvényességi idejéhez igazodó időtartammal, de legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

24. §

(1) Gyógykezelés céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki

a) gyógykezelés céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni,

b) kiskorú gyermekét vagy önmaga ellátására képtelen más családtagját kíséri a Magyar Köztársaság területére gyógykezelés céljából.

(2) A gyógykezelési célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a gyógykezelés időtartamához igazodik, de legfeljebb két év, amely alkalmanként a gyógykezelés időtartamához igazodó időtartammal, de legfeljebb két évvel meghosszabbítható.

25. §

- (1) Látogatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki külön jogszabályban meghatározott meghívólevéllel rendelkezik.
- (2) A látogatási célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a meghívólevélben foglalt kötelezettségvállalás időtartamához igazodik, de legfeljebb egy év, amely látogatás céljából nem hosszabbítható meg.

26. §

- (1) Önkéntes tevékenység folytatása céljából tartózkodási vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki külön törvényben meghatározott fogadó szervezettel kötött önkéntes szerződés alapján közérdekű önkéntes tevékenység folytatása céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.
- (2) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási vízum érvényességi ideje a közérdekű önkéntes tevékenység időtartamához igazodik, de legfeljebb egy év.
- (3) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási vízum a harmadik országbeli állampolgárt tartózkodási engedély kérelmezésére nem jogosítja.

27. §

- (1) Nemzeti vízumot, illetve nemzeti tartózkodási engedélyt az a nemzetközi szerződésben meghatározott harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki
- a) a magyar nyelv megőrzése, ápolása;
 - b) a kulturális, nemzeti önazonosság megőrzése;
 - c) államilag elismert közép- vagy felsőfokú oktatásban való részvételen kívül oktatás, illetve tanulmányokkal összefüggő ismeretek gyarapítása;
 - d) a családegyesítést kivéve, családi kapcsolatok erősítése érdekében
- kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A nemzeti tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként öt évvel meghosszabbítható.

28. §

(1) A 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-h) pontjaiban foglalt feltételeket teljesítő harmadik országbeli állampolgár a 19-27. §-ban foglalt tartózkodási cél hiányában egyéb célból is kaphat tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

29. §

(1) Az e törvényben foglalt tartózkodási feltételek hiányában humanitárius célból tartózkodási engedéllyel kell ellátni

a) akit a Magyar Köztársaság hontalanként ismert el;

b) akit a Magyar Köztársaság befogadottként ismert el;

c) azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, vagy a menekültügyi hatóságtól ideiglenes vagy kiegészítő védelmet kért;

d) azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a Magyar Köztársaság területén született és azt követően a magyar jog szerint érte felelős személy felügyelete nélkül maradt, illetve a kísérő nélküli kiskorút;

e) jelentős bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági érdekből az ügyész, a bíróság, illetve a nemzetbiztonsági szerv indítványára azt a harmadik országbeli állampolgárt, illetve rá tekintettel más harmadik országbeli állampolgárt, aki bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal – a bizonyítást jelentősen elősegítő módon – együttműködik.

(2) A humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje

a) az (1) bekezdés a)-d) pontjában foglalt esetben egy év, amely alkalmanként legfeljebb egy évvel meghosszabbítható;

b) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben hat hónap, amely alkalmanként legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható.

(3) A humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély – a 18. § (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – nem hosszabbítható meg, illetve azt vissza kell vonni, ha

a) a kiadására okot adó körülmény már nem áll fenn;

b) a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

c) a visszavonást a kiadást indítványozó hatóság vagy szerv az a) pontban meghatározott vagy más okból kezdeményezi.

(4) Ha a tartózkodási engedély humanitárius célból történő kiadására az arra feljogosított hatóság vagy szerv indítványa alapján kerül sor, a tartózkodási engedély visszavonása, meghosszabbítása vagy a meghosszabbítás megtagadása az indítványozásra jogosult hatóság vagy szerv kezdeményezésére vagy hozzájárulásával történhet.

(5) Az (1) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélye csak akkor vonható vissza, illetve a tartózkodási engedélyben meghatározott tartózkodási idő meghosszabbítása csak akkor tagadható meg, ha származási országában, illetve az őt befogadó más államban a család egyesítése, illetve az állami vagy más intézményi gondoskodás biztosított.

(6) A befogadottat megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezőknek, illetve a befogadottaknak külön törvényben biztosított jogok. A befogadott köteles személyazonosságának megállapítását elősegíteni, de a személyazonosság bizonyításának hiánya miatt a tartózkodási engedély kiadása nem tagadható meg.

(7) A befogadott, illetve az (1) bekezdés e) pontja alapján tartózkodási engedéllyel ellátott harmadik országbeli állampolgár, aki emberkereskedelem áldozata, külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra jogosult.

Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás

30. §

(1) Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni azt a harmadik országbeli állampolgárt,

- a) aki tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be és az engedély kiadásáig tartózkodási vízumának, nemzeti vízumának vagy korábbi tartózkodási engedélyének érvényességi ideje lejárt, vagy e törvény szerint tartózkodási engedéllyel kell ellátni, továbbá akkor is, ha az 1. § (5) bekezdése alapján terjeszt elő tartózkodási engedély kérelmet;
- b) aki a Magyar Köztársaság területén tartózkodási vízum vagy ideiglenes letelepedési engedély iránti kérelmet nyújtott be;
- c) aki azért tartózkodik a jogszerű tartózkodás időtartamát meghaladóan a Magyar Köztársaság területén, mert kiutazását humanitárius, keresőtevékenységével összefüggő, személyes vagy elháríthatatlan ok fennállása akadályozza;
- d) aki a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár szülő gyermekeként született a Magyar Köztársaság területén és jogszerű magyarországi tartózkodása az e törvényben szabályozott más engedéllyel nem biztosítható;
- e) aki emberkereskedelem áldozata, az áldozatsegítő hatóság indítványára, a gondolkodási idő tartamára;
- f) akinek beutazását a 13. § (2) bekezdése alapján engedélyezik, feltéve, hogy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkeznek;
- g) akinek az úti okmányát külön törvény alapján visszatartották, és nem rendelkeznek a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel;
- h) akivel szemben jogellenes beutazás, illetve tartózkodás miatt idegenrendészeti eljárás van folyamatban;
- i) aki hontalansága megállapítását kérte, az eljárás időtartamára, feltéve, hogy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkeznek;
- j) akit a 62. § (1) bekezdés a), b), c), d) vagy f) pontja alapján kijelölt helyen való tartózkodásra köteleztek.

(2) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás érvényességi ideje

- a) az (1) bekezdés a)-c) pontjában, valamint f)-h) pontjában foglalt esetekben három hónap, amely alkalmanként három hónappal meghosszabbítható;
- b) az (1) bekezdés d) pontjában foglalt esetben a szülő tartózkodásának időtartamához igazodik;
- c) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben egy hónap, amely nem hosszabbítható meg;
- d) az (1) bekezdés i) és j) pontjában foglalt esetben hat hónap, amely alkalmanként hat hónappal meghosszabbítható.

(3) Az (1) bekezdés a) pont alapján ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással ellátott harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet akkor folytathat, ha keresőtevékenység folytatására jogosító tartózkodási vízum vagy tartózkodási engedély birtokában keresőtevékenység folytatására jogosító tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be.

(4) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás nem hosszabbítható meg, illetve azt vissza kell vonni, ha a kiállítására okot adó körülmény már nem áll fenn.

(5) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás kizárólag a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosít, ki- és visszautazást nem tesz lehetővé, a harmadik országbeli állampolgár kiutazásakor érvényét veszti.

Az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazása és tartózkodása

31. §

(1) Az 1999. évi CXVII. törvénnyel kihirdetett, az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás (a továbbiakban: NATO-SOFA Megállapodás) hatálya alá tartozó, az I. Cikk b) pontjában meghatározott polgári állomány tagjai, valamint az I. Cikk c) pontjában meghatározott hozzátartozóik (a továbbiakban: polgári személy) beutazására és tartózkodására – a III. Cikk 3. pontja szerinti státuszuk igazolása esetén – e törvény rendelkezéseit a (2)-(3) bekezdésben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

(2) A polgári személy mentesül a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum beszerzésének kötelezettsége, valamint a 13. § (1) bekezdés e)-g) pontjaiban meghatározott feltételek igazolása alól.

(3) A polgári személlyel szemben indult büntetőeljárásról és annak befejezéséről, valamint kiutasításáról az idegenrendészeti hatóság köteles értesíteni a honvédelemért felelős miniszter által kijelölt szervet, a küldő állam tájékoztatása céljából.

IV. Fejezet
A LETELEPEDÉS

32. §

(1) Letelepedett az a harmadik országbeli állampolgár, aki

a) e törvény hatálybalépése előtt letelepedési engedélyt;

b) ideiglenes letelepedési engedélyt;

c) nemzeti letelepedési engedélyt;

d) EK letelepedési engedélyt

kapott.

(2) A letelepedett harmadik országbeli állampolgár az Alkotmányban és külön jogszabályokban biztosított jogosultságokkal rendelkezik.

(3) A letelepedett – az ideiglenesen letelepedett kivételével – a Magyar Köztársaság területén határozatlan időtartamú tartózkodásra jogosult.

(4) A letelepedettet megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezők külön jogszabályok szerinti jogosultságai is.

(5) A letelepedett külön jogszabályban foglaltak szerint köteles lakóhelyét bejelenteni és személyazonosító igazolvány kiadását kérni.

33. §

(1) Az a harmadik országbeli állampolgár kaphat ideiglenes letelepedési engedélyt, nemzeti letelepedési engedélyt vagy EK letelepedési engedélyt,

a) akinek a Magyar Köztársaság területén lakhatása és megélhetése biztosított,

b) aki az egészségügyi ellátások teljes körére biztosítottnak minősül, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja, és

c) akivel szemben az e törvényben meghatározott kizáró ok nem áll fenn.

(2) Nem kaphat ideiglenes letelepedési engedélyt, nemzeti letelepedési engedélyt vagy EK letelepedési engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár,

a) aki büntetett előéletű, és a büntetett előlethez fűződő joghátrányok alól még nem mentesült;

- b) akinek a letelepedése veszélyezteti a Magyar Köztársaság nemzetbiztonságát;
- c) aki kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom, illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll.

(3) Ha a letelepedett vagy bevándorolt harmadik országbeli állampolgárnak a Magyar Köztársaság területén harmadik országbeli állampolgár gyermeke született, a születés bejelentését követően a gyermek részére

- a) ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező szülő esetén ideiglenes letelepedési engedélyt;
- b) bevándorlási engedéllyel, letelepedési engedéllyel, nemzeti letelepedési engedéllyel vagy EK letelepedési engedéllyel rendelkező szülő esetén nemzeti letelepedési engedélyt kell kiállítani.

Ideiglenes letelepedési engedély

34. §

(1) Az Európai Unió tagállama által kiállított huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat, ha

- a) keresőtevékenység folytatása céljából, kivéve a szezonális munkavállalás esetét,
- b) tanulmányok folytatása vagy szakképzés céljából vagy
- c) egyéb, igazolt célból

kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott harmadik országbeli állampolgárral ideiglenes letelepedési engedélyt együtt kérelmező harmadik országbeli családtag, valamint az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár családtagja ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat, amennyiben a családi kapcsolat az Európai Unió huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállító tagállamában már fennállt.

(3) Az ideiglenes letelepedési engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott családtag ideiglenes letelepedési engedélyének érvényessége megegyezik a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyének érvényességével.

(5) Az ideiglenes letelepedési engedély visszavonható, ha a harmadik országbeli állampolgár a 33. § (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott feltételeknek nem felel meg.

(6) Az ideiglenes letelepedési engedélyt vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

(7) A harmadik országbeli állampolgár családtagja részére a (2) bekezdés alapján kiállított ideiglenes letelepedési engedélyt vissza kell vonni, ha

a) a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyét visszavonták;

b) a családi kapcsolat megszűnt, kivéve, ha a harmadik országbeli állampolgár halálát követően a családtag a 33. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételeket teljesíti.

(8) Az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes letelepedési engedély kiállításáról, illetve visszavonásáról – a visszavonás okának megjelölésével – értesíti az Európai Unió azon tagállamát, amely a harmadik országbeli állampolgár számára a huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállította.

Nemzeti letelepedési engedély

35. §

(1) A Magyar Köztársaságban történő letelepedés céljából nemzeti letelepedési engedélyt – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási engedéllyel vagy ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezik, és

a) a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább három éven át jogszerűen és megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott;

b) a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy éve – a házastárs kivételével – családtagként vagy eltartott felmenőként családi életközösségben él bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgárral;

c) bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár házastársa, feltéve, hogy a házasságot már a kérelem benyújtását megelőzően legalább két éve megkötötték;

d) magyar állampolgár volt, de állampolgársága megszűnt, illetve akinek felmenője magyar állampolgár vagy magyar állampolgár volt.

(2) Nem minősül a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás megszakításának a Magyar Köztársaság területének alkalmanként négy hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama a kérelem benyújtását megelőző három év alatt nem haladja meg a kétszázhetven napot.

(3) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás (2) bekezdésben meghatározottnál hosszabb megszakítása esetén is engedélyezheti a harmadik országbeli állampolgár letelepedését, amennyiben a tartózkodás megszakítására méltányolható okból – különösen külföldi gyógykezelés, illetve a harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységével összefüggő külföldi kiküldetések miatt – került sor.

(4) A menekültügyi hatóság által menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár a nemzeti letelepedési engedélyt tartózkodási vízum vagy tartózkodási engedély hiányában is kérelmezheti.

36. §

(1) Különös méltánylást érdemlő körülmény esetén a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter döntése alapján a 33. § (1) bekezdésben és a 35. § (1) bekezdésben foglalt feltételek hiányában is kaphat nemzeti letelepedési engedélyt.

(2) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter az (1) bekezdés szerinti eljárása során a kérelmező egyéni körülményeit, családi kapcsolatait és egészségügyi állapotát értékeli különös méltánylást érdemlő körülményként, valamint figyelembe veszi a Magyar Köztársaság közérdekét.

(3) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter határozata ellen jogorvoslatnak nincs helye.

37. §

(1) A letelepedési, nemzeti letelepedési vagy a bevándorlási engedélyt az idegenrendészeti hatóság visszavonhatja, ha

a) az engedélyezés alapjául szolgáló feltételek olyan jelentősen megváltoztak, hogy ez az engedély kiadását már kizárná, feltéve, hogy az engedély kiadásától számítva öt év még nem telt el;

b) családi kapcsolatra tekintettel kiadott engedély esetén a házasság az engedély kézhezvételétől számított három éven belül nem a házastárs halála miatt szűnt meg, vagy a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti joga megszűnt, kivéve, ha a harmadik országbeli állampolgár már négy éve letelepedettként vagy bevándoroltként a Magyar Köztársaság területén tartózkodik;

c) a harmadik országbeli állampolgár a Magyar Köztársaság területét hat hónapnál hosszabb ideig elhagyta.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az engedélyt visszavonja, ha

a) az engedély megszerzése érdekében a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti hatósággal hamis adatot, valótlan tényeket közölt;

b) a kiskorú harmadik országbeli állampolgár esetében a szülői felügyelet jogát gyakorló harmadik országbeli állampolgár szülőt a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedélyt az idegenrendészeti hatóság visszavonta, és a kiskorú további tartózkodásának feltételei a szülői felügyeletet gyakorló másik szülőnél a Magyar Köztársaság területén nem biztosítottak;

c) a harmadik országbeli állampolgár családi kapcsolatra tekintettel kiadott engedélye esetén magyar állampolgár házastársa a Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyta, vagy a harmadik országbeli házastárs Magyar Köztársaság területén történő jogszerű tartózkodása megszűnt;

d) a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

EK letelepedési engedély

38. §

(1) A Magyar Köztársaság területén történő huzamos tartózkodás céljából EK letelepedési engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kap, aki a kérelem benyújtását közvetlenül

megelőzően legalább öt éven át jogszerűen és megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott.

(2) Nem kaphat EK letelepedési engedélyt:

a) felsőfokú tanulmányok folytatása, illetve szakképzés céljából a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

b) a szezonális munkavállalás céljából vagy önkéntesként a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

c) a diplomáciai vagy egyéb személyes mentesség alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

d) az a harmadik országbeli állampolgár, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, vagy a menekültügyi hatóságtól ideiglenes vagy kiegészítő védelmet kért;

e) a befogadott;

(3) A harmadik országbeli állampolgár (2) bekezdés b)-c) pontja szerinti korábbi jogszerű tartózkodásának időtartama az (1) bekezdésben meghatározott időtartamba nem számít bele.

(4) A (1) bekezdésben meghatározott időtartamba a (2) bekezdés a) pontja szerinti korábbi jogszerű tartózkodás időtartamának fele számít bele.

(5) Az az időtartam, amely során a harmadik országbeli állampolgár menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített személyként tartózkodott a Magyar Köztársaság területén, az (1) bekezdésben meghatározott időtartamba beleszámít.

(6) Nem minősül a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként hat hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama öt év alatt nem haladja meg a háromszáz napot.

(7) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió más tagállamában kiállított huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezik, az idegenrendészeti hatóság az EK letelepedési engedély kiadásáról az érintett tagállamot értesíti.

39. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az EK letelepedési engedélyt visszavonja, ha

a) a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió tagállamainak területét tizenkét hónapnál hosszabb ideig elhagyta;

- b) a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió másik tagállamában szerez huzamos tartózkodói jogállást;
- c) a harmadik országbeli állampolgár hat évet meghaladóan nem tartózkodik a Magyar Köztársaság területén;
- d) az engedély megszerzése érdekében a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;
- e) a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

(2) Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek EK letelepedési engedélyét az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdés a)-c) pontjai alapján vonta vissza, ismételt kérelmezés esetén a 38. § (1) bekezdésében foglalt feltétel vizsgálata nélkül EK letelepedési engedélyt kap.

V. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROKRA VONATKOZÓ RENDÉSZETI SZABÁLYOK

A beléptetés megtagadása és a visszairányítás

40. §

(1) A határforgalmat ellenőrző hatóság a három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgár államhatáron történő beléptetését a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezései alapján megtagadhatja.

(2) A határforgalmat ellenőrző hatóság a három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgár államhatáron történő beléptetését megtagadhatja, ha nem felel meg az e törvényben meghatározott beutazási feltételeknek.

(3) A beléptetés megtagadása esetén az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárt – érdekeinek figyelembevételével – visszairányítja

a) annak az országnak a területére, ahonnan érkezett;

b) annak az országnak a területére, amely a harmadik országbeli állampolgárt visszafogadni köteles;

c) annak az országnak a területére, ahol a harmadik országbeli állampolgár szokásos tartózkodási helye van;

d) bármely más államba, ahova a harmadik országbeli állampolgár beutazhat.

(4) Ha a beléptetés megtagadására azért került sor, mert a harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, az e törvény alapján kiadott vízum érvénytelen.

(5) A beléptetés megtagadásával szemben fellebbezésnek nincs helye.

41. §

(1) A visszairányítás végrehajtásának biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár köteles

a) legfeljebb nyolc óráig a tovább- vagy visszainduló járművön tartózkodni,

b) legfeljebb hetvenkét óráig a határterület, vagy – amennyiben légi úton érkezett – legfeljebb nyolc napig a repülőtér meghatározott helyén tartózkodni, illetve

c) a visszaszállításra köteles szállító vállalat egy másik induló járatára átszállni.

(2) Ha a visszairányítás az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott időtartamon belül nem hajtható végre, a harmadik országbeli állampolgár beléptetését követően kiutasítása érdekében intézkedni kell. Amennyiben a kiutasításra nem a 43. § (1) bekezdés vagy (2) bekezdés f) pontja alapján kerül sor, a harmadik országbeli állampolgárral szemben nem lehet beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelni.

Kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására

42. §

(1) Amennyiben az idegenrendészeti hatóság megállapítja, hogy a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár tartózkodásra a továbbiakban már nem jogosult, a tartózkodásra jogosító okmányát visszavonó határozatában a harmadik országbeli állampolgárt a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezi.

(2) A kötelezettség teljesítésére legalább hét, legfeljebb harminc napos határidőt kell biztosítani.

(3) A Magyar Köztársaság területének elhagyására történő kötelezés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye.

(4) Az (1)-(3) bekezdésekben meghatározott rendelkezések nem alkalmazhatók, ha

a) a tartózkodási jogosultság megszűnésének oka az, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás, beutazási és tartózkodási tilalom, illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll;

b) a harmadik országbeli állampolgár az ország területének önkéntes elhagyását kifejezetten megtagadja.

Az idegenrendészeti kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom

43. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság idegenrendészeti kiutasítást és beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben,

a) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy

b) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött.

(2) Az idegenrendészeti hatóság idegenrendészeti kiutasítást és beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat rendelhet el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben

a) aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát, vagy azt megkísérelte;

b) aki az e törvényben meghatározott tartózkodási feltételeket nem teljesíti;

c) aki a Magyar Köztársaság területének elhagyására vonatkozó kötelezettségének az előírt határidőn belül nem tett eleget;

d) aki az előírt munkavállalási engedély vagy az e törvényben előírt engedély nélkül folytatott keresőtevékenységet;

- e) aki a magyar állam által számára megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költséget nem térítette vissza;
- f) akinek a beutazása és a tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti vagy veszélyezteti;
- g) akinek a beutazása és tartózkodása a közegészséget sérti vagy veszélyezteti;
- h) akit nemzetközi szerződés alapján kiutasítás mellőzésével adtak vissza más állam hatóságának.

44. §

- (1) Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az elrendelő idegenrendészeti hatóság határozza meg. A beutazási és tartózkodási tilalom legfeljebb három évre rendelhető el, amely alkalmanként legfeljebb további három évvel meghosszabbítható. A beutazási és tartózkodási tilalmat haladéktalanul törölni kell, ha az elrendelésének oka megszűnt.
- (2) Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal szemben fellebbezésnek nincs helye.

45. §

- (1) Az idegenrendészeti kiutasítást elrendelő határozat meghozatala előtt az idegenrendészeti hatóság a következő szempontokat mérlegeli:
 - a) a nemzetbiztonságra, a közbiztonságra, a közrendre vagy a közegészségre jelentett veszély, tekintettel az elkövetett cselekmény súlyosságára és típusára;
 - b) a tartózkodás időtartama;
 - c) a harmadik országbeli állampolgár kora, családi körülményei, kiutasításának lehetséges következményei a családtagjaira nézve;
 - d) a harmadik országbeli állampolgár kötődése a Magyar Köztársasághoz, illetve származási országához fűződő kapcsolatainak hiánya.
- (2) Az a harmadik országbeli állampolgár, aki
 - a) bevándoroltként vagy letelepedettként tartózkodik a Magyar Köztársaság területén,
 - b) bevándorolt vagy letelepedett harmadik országbeli állampolgárral házassági vagy családi életközösségben él, és tartózkodási engedéllyel rendelkezik,

csak akkor utasítható ki, ha további tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet súlyosan sérti.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakat kérelmének jogerős elbírálásáig a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérő, a menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár külön jogszabályban meghatározott közvetlen családtagja esetében is alkalmazni kell.

(4) Az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt a számára biztosított gondolkodási idő alatt csak akkor lehet kiutasítani, ha a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti.

(5) Kísérő nélküli kiskorú csak akkor utasítható ki, ha a származási államában vagy más befogadó államban a család egyesítése, illetve az állami vagy egyéb intézményi gondoskodás megfelelően biztosított.

(6) Az idegenrendészeti hatóság a 43. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjában meghatározott okból történő idegenrendészeti kiutasítástól eltekinthet, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár vállalja a Magyar Köztársaság területének önkéntes elhagyását. Az idegenrendészeti hatóság – a 42. § (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – meghatározza az önkéntes távozásra nyitva álló határidőt, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(7) Idegenrendészeti kiutasítás, valamint önálló beutazási és tartózkodási tilalom nem alkalmazható olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során az eljáró bíróság önállóan, főbüntetés kiszabása nélkül, illetve mellékbüntetésként nem rendelt el kiutasítást a harmadik országbeli állampolgárral szemben.

46. §

(1) A kiutasítást elrendelő határozatnak tartalmaznia kell:

- a) a 45. § alapján mérlegelt szempontokat,
- b) a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát,
- c) annak az államnak a megnevezését, ahová a kiutasítás végrehajtása történik,
- d) az ország elhagyására előírt kötelezettség teljesítésének határnapját,
- e) a határátlépés helyét,

f) az arcképmás készítésének, valamint az ujjnyomat rögzítésének túrására vonatkozó kötelezettség előírását.

(2) A kiutasítást elrendelő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, a határozat bírói felülvizsgálatát annak közlésétől számított nyolc napon belül lehet kérni. A bíróság a keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított tizenöt napon belül bírálja el.

(3) A bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

47. §

(1) Az idegenrendészeti kiutasítással együtt – ha e törvény másként nem rendelkezik – beutazási és tartózkodási tilalmat kell elrendelni, amely egy évnél rövidebb és tíz évnél hosszabb nem lehet.

(2) A kiutasítás miatt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát a kiutasítás végrehajtásának napjától kell számítani.

(3) A beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár csak az elrendelő hatóság külön engedélyével utazhat be a Magyar Köztársaság területére.

48. §

(1) A kiutasítást elsősorban visszafogadási egyezmény rendelkezései alapján kell végrehajtani.

(2) A kiutasítás végrehajtásának biztosítása érdekében az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát elveheti, amellyel szemben külön jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A kiutasítás végrehajtását a kiutasítás feltételeinek biztosításáig, így különösen az úti okmány, vízum, menetjegy beszerzéséig fel lehet függeszteni. A felfüggesztést elrendelő végzés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása

49. §

- (1) A bíróság által elrendelt kiutasítást az idegenrendészeti hatóság hajtja végre.
- (2) A jogerős kiutasítás végrehajtása érdekében a bíróság, illetve a büntetés-végrehajtási intézet haladéktalanul értesíti az idegenrendészeti hatóságot.
- (3) Az idegenrendészeti hatóság a (2) bekezdésben meghatározott értesítés alapján rendeli el a kiutasítás végrehajtását.

A kiutasítás költségeinek viselése

50. §

- (1) A kiutasítás végrehajtásának költségeit a kiutasított vagy – a kiutasított rendelkezésére álló anyagi fedezet hiányában – a meghívó viseli.
- (2) A kiutazás költségeinek biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár birtokában lévő menetjegyet vagy – ha az anyagi fedezet másként nem biztosítható – a menetjegy megvásárlásához, valamint az úti okmány beszerzéséhez szükséges pénzüsszeget az eljáró hatóság lefoglalhatja, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- (3) Ha a kiutazási kötelezettség azért nem teljesíthető, mert sem a kiutasított, sem a meghívó nem rendelkezik megfelelő anyagi fedezettel, a kiutaztatás költségét a kiutasítás végrehajtását elrendelő hatóság megelőlegezi.
- (4) A (3) bekezdés szerint megelőlegezett kiutaztatási költséget köteles megtéríteni:
 - a) a kiutasított;
 - b) meghívás esetén a meghívó;
 - c) a munkáltató, ha a kiutasítást a 43. § (2) bekezdés d) pontja alapján rendelték el;
 - d) a kutatószervezet, ha a beutazásra kutatási célból került sor, és a kiutasítást a 43. § (2) bekezdés b) vagy c) pontja alapján rendelték el.
- (5) A kutatószervezet (4) bekezdés d) pont szerinti felelőssége a fogadási megállapodás megszűnését követő hat hónapig áll fenn.

51. §

(1) A visszairányítás, illetve a kiutasítás nem rendelhető el és nem hajtható végre olyan ország területére, amely az érintett tekintetében nem minősül biztonságos származási vagy biztonságos harmadik országnak, így különösen, ahol a harmadik országbeli állampolgár faji, vallási, nemzeti hovatartozása, egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai véleménye miatt üldöztetés veszélyének lenne kitéve, továbbá olyan állam területére vagy olyan terület határára sem, ahol nyomós oknál fogva tartani lehet attól, hogy a visszairányított, illetve a kiutasított harmadik országbeli állampolgár halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve (non-refoulement).

(2) Ha a harmadik országbeli állampolgár menekültügyi eljárás alatt áll, a visszairányítás, illetve a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre.

52. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a non-refoulement követelményét a visszairányítás, illetve a kiutasítás elrendelésével és végrehajtásával kapcsolatos eljárásában köteles vizsgálni.

(2) A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtásának tilalmát a büntetés-végrehajtási bíró állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasított közvetlenül kérelemmel fordulhat a büntetés-végrehajtási bíróhoz a kiutasítási akadály megállapítása érdekében. Ha a kiutasított a büntetés-végrehajtási bíróhoz címzett kérelmét az idegenrendészeti hatósághoz nyújtja be, azt – az idegenrendészeti hatóság véleményével kiegészítve – haladéktalanul meg kell küldeni a büntetés-végrehajtási bírónak.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának a kiutasítás végrehajtására halasztó hatálya van.

Arcképmás és ujjnyomat rögzítése

53. §

(1) A többszöri eljárás megakadályozása, valamint a személyazonosság megállapítása céljából az idegenrendészeti kiutasítást vagy a kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő, illetve a bírósági kiutasítást végrehajtó hatóság rögzíti a harmadik országbeli állampolgár arcképmását, valamint ujjnyomatát.

(2) A harmadik országbeli állampolgár az arcképmása, valamint az ujjnyomata rögzítését tűrni köteles.

Az őrizet

54. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a kiutasítás végrehajtásának biztosítása érdekében idegenrendészeti őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki

a) a hatóság elől elrejtőzött, vagy a kiutasítás végrehajtását más módon akadályozza;

b) a távozást megtagadja, vagy más alapos ok miatt feltehető, hogy a kiutasítás végrehajtását késlelteti vagy megghiúsítja;

c) a kötelező tartózkodásra kijelölt helyen az előírt magatartási szabályokat súlyosan vagy ismételten megsértette;

d) a számára előírt megjelenési kötelezettségét felszólításra sem teljesítette, és ezzel akadályozza az idegenrendészeti eljárás lefolytatását;

e) szándékos bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult.

(2) Az idegenrendészeti őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani.

(3) Az idegenrendészeti őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár kiutazásáig, alkalmanként legfeljebb harminc nappal, meghosszabbíthat.

(4) Az idegenrendészeti őrizetet meg kell szüntetni, ha

- a) a kiutasítás végrehajtásának feltételei biztosítottak;
- b) nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani;
- c) az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt.

(5) A (4) bekezdés c) pontjának alkalmazásában az őrizet időtartamába a kiutasítást előkészítő őrizet időtartama is beleszámítandó.

(6) Az idegenrendészeti őrizet (4) bekezdés b) és c) pontja alapján történő megszüntetése esetén az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár számára kötelező tartózkodási helyet jelöl ki.

55. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti eljárás lefolytatása érdekében kiutasítást előkészítő őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek személyazonossága vagy tartózkodásának jogszerűsége nem tisztázott.

(2) A kiutasítást előkészítő őrizetet határozattal kell elrendelni, és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani.

(3) A kiutasítást előkészítő őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár személyazonosságának vagy tartózkodása jogszerűségének tisztázásáig, de legfeljebb harminc napig meghosszabbíthat.

56. §

(1) Kiskorú harmadik országbeli állampolgárral szemben idegenrendészeti vagy kiutasítást előkészítő őrizet (a továbbiakban együtt: őrizet) nem rendelhető el.

(2) Az őrizetet azonnal meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

A kifogás

57. §

(1) A harmadik országbeli állampolgár az őrizet elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését nem kérheti.

(2) Az őrizetet elrendelő határozat ellen az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással – az őrizet elrendelésétől számított hetvenkét órán belül kifogással élhet.

(3) Az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár kifogással élhet, amennyiben az idegenrendészeti hatóság a 60-61. §-ban meghatározott kötelezettségét elmulasztotta.

(4) A kifogást az őrizet végrehajtásának helye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el.

(5) A bíróság döntése alapján

a) a törvénysértő őrizetet azonnal meg kell szüntetni;

b) az elmulasztott intézkedést pótolni kell, illetve a jogsértő állapotot meg kell szüntetni.

(6) A bíróság

a) a (2) bekezdés szerinti kifogást haladéktalanul, de legkésőbb az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításával egyidejűleg;

b) a (3) bekezdés szerinti kifogást nyolc napon belül

bírálja el.

Az őrizet bírósági meghosszabbítása

58. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítását az elrendeléstől számított huszonnégy órán belül indítványozhatja a helyi bíróságnál.

(2) A bíróság az idegenrendészeti őrizetet alkalmanként legfeljebb harminc nappal hosszabbíthatja meg. Az idegenrendészeti őrizet további harminc nappal történő meghosszabbítását az idegenrendészeti hatóság indítványozhatja a bíróságnál úgy, hogy az

indítvány a meghosszabbítás esedékességének napját megelőző nyolc munkanapon belül a bírósághoz megérkezzen.

(3) Az idegenrendészeti hatóság az indítványát megindokolja.

A bírósági eljárás közös szabályai

59. §

(1) A bíróság a kifogás elbírálásával, valamint az őrizet meghosszabbításával kapcsolatos eljárásában egyesbíróként jár el, és végzéssel határoz.

(2) Ha a bíróság a kifogást vagy az indítványt elutasította, ugyanazon alapon újabb kifogás vagy indítvány előterjesztésének nincs helye.

(3) A bírósági eljárás során a harmadik országbeli állampolgárt csak jogi képviselő képviselheti.

(4) A bíróság a harmadik országbeli állampolgár számára ügygondnokot rendel ki, ha a harmadik országbeli állampolgár a magyar nyelvet nem ismeri és képviseletéről meghatalmazott útján nem tud gondoskodni.

(5) Az őrizet hetvenkét órán túli bírói meghosszabbításakor minden esetben, a kifogással és az őrizet további meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban az őrizetbe vett kérelmére személyes meghallgatást kell tartani.

(6) A meghallgatást az őrizet helyén és a harmadik országbeli állampolgár jogi képviselője távollétében is meg lehet tartani.

(7) A meghallgatást a bíróság mellőzheti, ha a harmadik országbeli állampolgár a megjelenésre fekvőbeteg-gyógyintézetben történő ápolása miatt képtelen, illetve ha a kifogás vagy az indítvány nem a jogosulttól származik.

(8) A meghallgatáson a harmadik országbeli állampolgár, illetve az idegenrendészeti hatóság a bizonyítékait írásban előterjesztheti vagy szóban előadhatja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy a bizonyítékokat megismerjék. Ha a harmadik országbeli állampolgár vagy az indítványozó idegenrendészeti hatóság képviselője nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, azt a bíróság ismerteti.

(9) A bíróság határozatát az érintett harmadik országbeli állampolgárral és az idegenrendészeti hatósággal kell közölni. Ha a harmadik országbeli állampolgárnak meghatalmazott jogi

képviselője van, vagy számára ügygondnokot jelöltek ki, a határozatot vele is közölni kell. A határozatot kihirdetés útján kell közölni, és azt az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni is kell.

(10) A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(11) A bírósági eljárás tárgyi költségmentes.

Az őrizet végrehajtása

60. §

(1) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárt jogairól és kötelezettségeiről anyanyelvén vagy az általa ismert más nyelven tájékoztatni kell.

(2) Az őrizetet elrendelő hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére, vagy ha kétoldalú konzuli egyezmény ezt kötelezővé teszi, az idegenrendészeti őrizetbe vételről vagy a kijelölt helyen való tartózkodás kötelezettségéről, illetve az őrizet időtartamának meghosszabbításáról köteles a külpolitikáért felelős miniszter útján, késelem nélkül értesíteni a harmadik országbeli állampolgár magyarországi konzuli vagy diplomáciai képviseletét ellátó szervet. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár konzuli képviselete nem biztosított, az értesítést a külpolitikáért felelős miniszternek kell továbbítani.

(3) Az őrizetbe vételt elrendelő hatóságnak ideiglenes intézkedésként haladéktalanul gondoskodnia kell az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár felügyelet nélkül maradt vagy eltartott családtagja elhelyezéséről, illetve őrizetlenül hagyott értéktárgyainak biztonságba helyezéséről.

61. §

(1) Az őrizetet az idegenrendészeti hatóság az erre a célra kijelölt helyen foganatosítja.

(2) Az őrizet végrehajtása során a férfiakat a nőktől el kell különíteni.

(3) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár jogosult:

a) elhelyezésre, élelmezésre, saját ruházat viselésére – szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatra –, valamint – a külön jogszabályban meghatározott – egészségügyi ellátásra;

- b) képviselőjével, illetve a konzuli képviselete tagjával ellenőrzés nélküli, valamint hozzátartozójával ellenőrzés melletti kapcsolattartásra;
- c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint csomag átvételére és küldésére, levelezés folytatására és látogató fogadására;
- d) az élelmezésének saját költségén történő kiegészítésére;
- e) a külön jogszabályban meghatározottak szerint vallásának gyakorlására;
- f) a rendelkezésre álló közművelődési lehetőségek igénybevételére;
- g) kifogás, kérés, panasz, közérdekű bejelentés megtételére;
- h) napi legalább egy óra időtartamú szabad levegőn tartózkodásra.

(4) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár köteles:

- a) az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni;
- b) olyan magatartást tanúsítani, amely a többi őrizetben lévő személy jogait nem sérti, nyugalmát nem zavarja;
- c) az általa használt helyiségek tisztán tartásában díjazás nélkül közreműködni;
- d) a személyét érintő vizsgálatoknak magát alávetni, a ruházat átvizsgálását és a birtokban nem tartható személyes tárgyak elvételét tűrni.

A kijelölt helyen való tartózkodás elrendelése

62. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kijelölt helyen való tartózkodását rendelheti el, ha

- a) a harmadik országbeli állampolgár visszairányítását vagy kiutasítását a Magyar Köztársaság nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettsége miatt nem lehet elrendelni, illetve végrehajtani;
- b) kiskorú, és vele szemben őrizet elrendelésének lenne helye;
- c) vele szemben őrizet elrendelésének lenne helye, és vele együtt a Magyar Köztársaság területén tartózkodó kiskorú gyermeke az őrizet elrendelése esetén felügyelet nélkül maradna;
- d) az őrizet határideje letelt, de az őrizet elrendelésére alapul szolgáló ok továbbra is fennáll;
- e) a harmadik országbeli állampolgár humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezik;

f) a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás hatálya alatt áll, és a megélhetéséhez szükséges anyagi és lakhatási feltételekkel nem rendelkezik.

(2) A határozat rendelkező részében meg kell határozni:

a) a kötelező tartózkodás helyét;

b) a tartózkodás magatartási szabályait;

c) ha a tartózkodási hely nem közösségi szállás vagy befogadó állomás, a hatóság előtti időszakonkénti megjelenésre való kötelezést.

(3) A kötelező tartózkodási helyet közösségi szálláson vagy befogadó állomáson lehet kijelölni, ha a harmadik országbeli állampolgár magát eltartani nem képes, megfelelő lakással, anyagi fedezettel vagy jövedelemmel, eltartásra köteles meghívóval, eltartásra kötelezhető hozzátartozóval nem rendelkezik.

(4) A közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő tartózkodással összefüggésben felmerülő költségeket – a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kivételével – a harmadik országbeli állampolgár viseli.

(5) A kijelölt helyen történő tartózkodás elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését a harmadik országbeli állampolgár nem kérheti. Az elrendelő határozat ellen méltányossági eljárásnak nincs helye.

(6) A kijelölt helyen történő tartózkodást elrendelő határozat ellen a harmadik országbeli állampolgár – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással – kifogással élhet. A kifogásra az 57. § és az 59. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A kifogást a bíróság nyolc napon belül bírálja el.

63. §

(1) Ha a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő kötelező tartózkodás elrendelésétől tizennyolc hónap eltelt, de az elrendelés alapjául szolgáló körülmény a harmadik országbeli állampolgárnak fel nem róható okból továbbra is fennáll, a harmadik országbeli állampolgár számára más tartózkodási helyet kell kijelölni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére – kivételesen, humanitárius okból – engedélyezheti a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való további tartózkodást.

64. §

Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek kijelölt helyen való tartózkodását az idegenrendészeti hatóság elrendelte, az elrendelő idegenrendészeti hatóság hozzájárulásával – érvényes munkavállalási engedéllyel – jogosult arra, hogy keresőtevékenységet folytasson.

A kitoloncolás

65. §

(1) A visszairányítást, illetve a kiutasítást elrendelő bírósági vagy idegenrendészeti hatósági határozatot hatósági kísérettel (a továbbiakban: kitoloncolás) kell végrehajtani, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult;

b) idegenrendészeti őrizet alatt áll;

c) kiutazásának ellenőrzése a nemzetbiztonság, nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség érvényesítése, illetve a közbiztonság vagy a közrend védelme érdekében szükséges.

(2) A kitoloncolásról az idegenrendészeti kiutasítást, illetve a bírói kiutasítás végrehajtását elrendelő határozatban kell rendelkezni, egyéb esetben külön határozattal kell elrendelni.

(3) Más schengeni állam illetékes hatósága által hozott kitoloncolási határozat alapján az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárt kitoloncolhatja, amennyiben kitoloncolását

a) a nemzetbiztonság vagy a közbiztonság súlyos és tényleges megsértése vagy veszélyeztetése,

b) a határozatot hozó állam törvénye alapján legalább egy évi szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetéséért kiszabott bírósági ítélet,

c) súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúja,

d) a külföldiek belépésére vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok súlyos megsértése miatt rendelték el.

(4) A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár végrehajtási kifogást terjeszthet elő.

(5) A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár méltányossági eljárást nem kezdeményezhet, a kitoloncolás végrehajtásának felfüggesztését nem kérheti.

(6) Az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam által elrendelt kiutasítás végrehajtásában közreműködni.

(7) A kitoloncolást félbe kell szakítani, ha

a) a kitoloncolt célországba történő beutazása megghiúsult,

b) az a kitoloncolt sürgős orvosi beavatkozást igénylő állapota miatt nem hajtható végre,

c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint a kitoloncolás végrehajtásának más állam (a továbbiakban: felkért állam) területén történő biztosítása esetén a légi átszállításhoz a felkért állam nem járult hozzá, vagy visszavonta hozzájárulását,

d) a kitoloncolt engedély nélkül lépett be a felkért állam területére az átszállítás folyamán.

Külföldre utazási tilalom

66. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, akinek úti okmánya visszatartása érdekében a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az idegenrendészeti hatóságot értesítette.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értesítés alapján az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat elrendelő határozatában a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát visszatartja.

(3) A határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(4) Az idegenrendészeti hatóság a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság külföldre utazási tilalom feloldása érdekében megküldött értesítése alapján a külföldre utazási tilalmat haladéktalanul törli, és a harmadik országbeli állampolgár visszatartott úti okmányát visszaadja.

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzése

67. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az e törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti.

(2) A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jogosító engedélyét vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni.

(3) Az ellenőrzés során a harmadik országbeli állampolgárnál talált, más személy részére kiállított és jogtalanul birtokban tartott úti okmányt a hatóság lefoglalja, és – amennyiben nem indul büntetőeljárás – továbbítja az azt kiállító állam magyarországi külképviseletének, ennek hiányában a külpolitikáért felelős miniszter útján megküldi az azt kiállító szervnek.

(4) Azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudja igazolni, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.

(5) Ha az előállítás időtartama alatt a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogcíme vagy a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága nem állapítható meg, a harmadik országbeli állampolgárral szemben legfeljebb tizenkét óra időtartamra – külön törvényben meghatározott – visszatartás intézkedést kell alkalmazni, amely ellen panasznak van helye.

A személykörözés elrendelése

68. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a körözését rendelheti el annak az ismeretlen helyen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárnak, aki

a) e fejezetben meghatározott idegenrendészeti eljárás alatt áll;

b) az őrizetből megszökött vagy az idegenrendészeti eljárásban számára elrendelt kötelező tartózkodási helyet az előírt magatartási szabályok megszegésével elhagyta;

c) a jogerős kiutasítás végrehajtásának nem tett eleget.

(2) A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

VI. Fejezet
FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK

69. §

(1) Harmadik országbeli állampolgárt légi vagy vízi úton, illetve menetrend szerint közlekedő járással közúton a Magyar Köztársaság területére, illetve területén át más célállamba szállító fuvarozónak a szállítást megelőzően meg kell bizonyosodnia arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnyal.

(2) A harmadik országbeli állampolgárt légi vagy vízi úton, illetve közúton vagy vasúton szállító fuvarozó köteles gondoskodni a haladéktalan visszaszállításról abba az országba, ahonnan harmadik országbeli állampolgár utasát hozta, vagy amely köteles őt befogadni, ha

a) az általa szállított utas Magyar Köztársaság területére történő beléptetését a törvényben meghatározott valamely feltétel hiánya miatt tagadták meg;

b) az általa szállított átutazó utast más célállamba történő beléptetésének megtagadása miatt a Magyar Köztársaság területére visszairányították, vagy

c) a más célállamba történő szállítást vállaló fuvarozó megtagadja az általa szállított utasnak a járműre történő felvételét.

(3) Ha a visszaszállítás azonnal nem hajtható végre, a visszaszállításig a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásával összefüggésben felmerülő költségeket a fuvarozó viseli.

(4) Ha a fuvarozó vitatja a visszaszállítási, illetve költségviselési kötelezettsége fennállását, az idegenrendészeti hatóság a visszaszállítási kötelezettség teljesítésére és a költségviselésre határozattal kötelezi.

(5) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét nem teljesítő fuvarozót – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal kell sújtani.

(6) A közrendvédelmi bírság megfizetésének kötelezettsége alól a fuvarozó akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy az (1) bekezdésben foglalt ellenőrzési kötelezettségének a tőle elvárható gondossággal eleget tett.

70. §

(1) A légi fuvarozót a határforgalmat ellenőrző hatóság – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal sújtja, amennyiben a légi fuvarozó – a külön jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegve – nem szolgáltat adatot azokról az utasokról, akiket nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy valamely schengeni állam területéről szállít a Magyar Köztársaság területére.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a légi fuvarozó hiányos adatokat vagy – az elvárható gondosság tanúsítása hiányában – valótlan adatot továbbít.

71. §

(1) A munkáltató a harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatását megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik az e törvény alapján keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel.

(2) A munkáltató három munkanapon belül köteles bejelenteni az idegenrendészeti hatóságnak, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az engedélyezett munkáját nem kezdi meg, illetve a munkavégzés a munkavállalási engedély érvényességi idején belül megszűnik.

(3) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségét elmulasztó munkáltatót – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal sújthatja.

72. §

A meghívó a kötelezettsége elmulasztásával másnak okozott kárt köteles megtéríteni.

VII. Fejezet
BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK

A harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének bejelentési kötelezettsége

73. §

(1) A harmadik országbeli állampolgár a szálláshelyét köteles a következő adatok közlésével az idegenrendészeti hatóságnak bejelenteni:

- a) a 94. §-ban meghatározott természetes személyazonosító adatok;
- b) az úti okmány azonosító adatai;
- c) a szálláshely címe;
- d) a szálláshely igénybevételének kezdő és várható befejező időpontja;
- e) a vízum vagy tartózkodási engedély száma és
- f) a beutazás időpontja, helye.

(2) A kereskedelmi szálláshelyen vagy jogi személy által fenntartott egyéb szálláshelyen megszálló harmadik országbeli állampolgár (1) bekezdésben meghatározott adatairól a szállásadó az előírt formanyomtatvány szerinti nyilvántartást (vendégekönyvet) vezet.

A születés bejelentése

74. §

Ha a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízummal, három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal, tartózkodási engedéllyel rendelkező, illetve a bevándorolt vagy letelepedett harmadik országbeli állampolgárnak a Magyar Köztársaság területén harmadik országbeli állampolgár gyermeke születik, ennek tényét köteles a következő adatok közlésével bejelenteni:

- a) a gyermek 94. §-ban meghatározott természetes személyazonosító adatai;
- b) a gyermek úti okmányának azonosító adatai;
- c) a gyermek szálláshelyének címe vagy lakcíme.

*A harmadik országbeli állampolgár személyi okmányaival kapcsolatos bejelentési kötelezettségek
és hatósági intézkedések*

75. §

- (1) A harmadik országbeli állampolgár köteles úti okmányának, valamint tartózkodásra jogosító engedélyének elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését az idegenrendészeti hatóságnál haladéktalanul bejelenteni. A bejelentésről az idegenrendészeti hatóság igazolást állít ki.
- (2) Az elveszettnek hitt és az erről szóló bejelentés után megtalált úti okmányról az idegenrendészeti hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.
- (3) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár úti okmányának, illetve tartózkodásra jogosító engedélyének körözését rendelheti el, ha az okmány holléte ismeretlen.
- (4) Az elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmány helyett – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a harmadik országbeli állampolgár köteles új úti okmányt beszerezni. A harmadik országbeli állampolgár az új úti okmány, valamint az (1) bekezdésben foglalt – a bejelentésről szóló – igazolás vagy a lejárt úti okmány birtokában hagyhatja el az ország területét.
- (5) Az idegenrendészeti hatóságnak a külpolitikáért felelős miniszter útján gondoskodnia kell a talált úti okmányoknak a kiállítás helye szerint joghatósággal rendelkező állam külképviselőtőre történő eljuttatásáról.

VIII. Fejezet
A HONTALAN STÁTUSZ MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS
A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ÚTI OKMÁNNYAL ELLÁTÁSA

Hontalanság megállapítására irányuló eljárás

76. §

(1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó kérelmező által az idegenrendészeti hatóságnál benyújtott kérelemre indul, amelyet a hontalankénti elismerését kérő (továbbiakban: kérelmező) szóban vagy írásban terjeszthet elő.

(2) A szóban előterjesztett kérelmet az idegenrendészeti hatóság köteles jegyzőkönyvbe foglalni.

(3) A kérelem előterjesztésekor a kérelmezőt az idegenrendészeti hatóság tájékoztatja eljárási jogairól, kötelezettségeiről, a kötelezettség megszegésének jogkövetkezményeiről és a kijelölt szálláshelyről.

(4) A tájékoztatás tudomásulvételét jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

77. §

(1) A kérelmező az eljárásban személyesen vesz részt, meghallgatása kötelező.

(2) A kérelmező az eljárásban szóban és írásban használhatja az anyanyelvét vagy azt a nyelvet, amelyet megért.

(3) A kérelmezőnek lehetőséget kell biztosítani, hogy jogi segítséget vegyen igénybe, illetve, hogy igénye szerint elfogadja valamely jogvédelemmel rendszeresen foglalkozó bejegyzett társadalmi szervezet ingyenes jogi segítségét.

78. §

(1) A hontalanság megállapítására irányuló kérelmet határozattal el kell utasítani, amennyiben a kérelmező

a) a 2002. évi II. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében New Yorkban, 1954. szeptember 28-án létrejött, a Hontalan Személyek Jogállásáról szóló Egyezmény 1. cikk 2. bekezdésének hatálya alá tartozik, vagy

b) állampolgárságát szándékosan, a hontalan státusz megszerzésének céljából szüntette meg.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelmező

a) meghal;

b) kérelmét írásban visszavonja;

c) a személyes meghallgatáson ismételt írásbeli felhívásra nem jelenik meg, és távolmaradását kimenteni nem tudja;

d) ismeretlen helyre távozott, és ezzel az eljárás lefolytatását megghiúsította.

79. §

(1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás során a kérelmezőnek a hontalanságát igazolnia vagy valószínűsítene kell, különösen:

a) a születési helye,

b) a korábbi lakó- vagy tartózkodási helye, továbbá

c) a családtagjai, illetve szülei állampolgársága szerinti állam vonatkozásában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban – kérelemre – az idegenrendészeti hatóság a magyar külképviseletek útján igazgatási segítséget nyújt.

80. §

(1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás során hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) A határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet a határozat közlésétől számított tizenöt napon belül az idegenrendészeti hatóságnál kell benyújtani. A hatóság a keresetet az ügy irataival és ellenkérelmével együtt haladéktalanul megküldi a bíróságnak.

(3) A keresetről a perben kizárólagos illetékességgel eljáró Fővárosi Bíróság – a keresetlevél beérkezésétől számított – kilencven napon belül dönt. A tárgyaláson a kérelmezőt személyesen is

meg kell hallgatni. A személyes meghallgatás akkor mellőzhető, ha a kérelmező a megadott lakcímről nem idézhető, illetve ismeretlen helyre távozott. A bíróság a határozatot megváltoztathatja.

(4) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás tárgyi költségmentes.

81. §

Az Egyesült Nemzetek Szervezete Menekültügyi Főbiztosságának képviselője a hontalanság megállapítására irányuló eljárásban, annak bármely szakaszában részt vehet. Ennek keretében

- a) jelen lehet a kérelmező meghallgatásán;
- b) a kérelmezőnek igazgatási segítséget nyújthat;
- c) betekinthez az eljárás irataiba, azokról másolatot készíthet;
- d) az idegenrendészeti hatóság megküldi részére a közigazgatási, illetve a bírósági határozatot.

A harmadik országbeli állampolgárok úti okmánnyal ellátása

82. §

A Magyar Köztársaság külképviselete úti okmányt ad ki egyszeri utazásra annak a bevándorolt, illetve letelepedett harmadik országbeli állampolgárnak, akinek külföldön elveszett vagy megsemmisült úti okmánya külföldön nem vagy csak aránytalan nehézségek árán pótolható, és emiatt a Magyar Köztársaság területére történő visszatérésére nincs lehetőség.

83. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a bevándorolt, illetve a letelepedett harmadik országbeli állampolgárt – kérelmére, külföldre utazás céljából – a Magyar Köztársaság területére visszatérésre jogosító úti okmánnyal láthatja el, ha származási országa érvényes úti okmányával nem rendelkezik, és az rajta kívül álló okból nem pótolható.

(2) Az úti okmány a kiállításától számított egy évig érvényes.

84. §

Az idegenrendészeti hatóság egyszeri utazásra jogosító úti okmányt adhat ki a harmadik országbeli állampolgár részére az állandó tartózkodási helye szerinti országba történő visszatéréséhez, ha elveszett vagy megsemmisült úti okmánya nem pótolható.

85. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó hontalant – kérelmére, külföldre utazás céljából – az érvényesség idején belül a Magyar Köztársaság területére történő visszatérésre jogosító úti okmánnal látja el.

(2) Az úti okmány a kiállításától számított egy évig érvényes.

86. §

Amennyiben az idegenrendészeti hatóság által kiadott úti okmánnal rendelkező harmadik országbeli állampolgár vagy a Magyar Köztársaság területén élő hontalan úti okmányát a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a büntetőeljárás során elvette, vagy annak visszatartása érdekében az idegenrendészeti hatóságot értesítette, az idegenrendészeti hatóság az úti okmányt visszavonja.

IX. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

87. §

(1) A vízumkérelmet az eljáró hatóság a vízum kiadásával teljesíti, vagy határozattal utasítja el.

(2) A vízumeljárásban soron kívüli eljárásnak kiskorú kérelmező esetén akkor van helye, ha a beutazás igazolt célja a kiskorú gyógykezelése.

(3) A vízumeljárásban az eljáró hatóság meghallgathatja a korlátozottan cselekvőképes vagy a cselekvőképtelen kiskorú kérelmezőt is. A meghallgatás során törvényes képviselőjének, illetve a

törvényes képviselő által adott meghatalmazással rendelkező, nagykorú cselekvőképes személynek is jelen kell lennie.

88. §

(1) Az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban kérelme előterjesztésekor az ügyfélnek az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie. A személyes megjelenési kötelezettség teljesítésétől az eljáró hatóság eltekinthet, ha a kérelmező a megjelenésre egészségi állapota miatt képtelen.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárásokban – a vízumeljárás kivételével – a kérelem hiányosan történő benyújtása esetén a hiánypótlási felhívást az ügyfél részére az eljáró hatóság azonnal átadja.

(3) Azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek.

89. §

(1) Az e törvényben szabályozott eljárásokban hozott döntéseket – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel – kézbesítés útján kell közölni.

(2) A jelen levő ügyfél előtt az anyanyelvén vagy az általa értett más idegen nyelven szóban is közölni kell

a) a határozatot;

b) a bíróságnak a határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásban hozott határozatát;

c) az őrizet törvényességének bírósági felülvizsgálata és meghosszabbítása tárgyában hozott bírósági határozatot.

(3) A közlés tényét és időpontját jegyzőkönyvbe kell foglalni, és azt az ügyféllel alá kell íratni.

(4) Ha az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik – az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel – a határozat és a végzés közlése hirdetményi úton történik. Kézbesítési ügygondnok kirendelésének nincs helye.

(5) Az önálló beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozat rendelkező részét a külön jogszabályban meghatározott honlapon kell közzétenni.

90. §

(1) Ha e törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sincs helye.

(2) Az e törvényben szabályozott eljárásokban a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkel szemben nincs helye fellebbezésnek.

91. §

(1) A vízumeljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét (a továbbiakban: az anyanyelv használatával kapcsolatos költség) a kérelmező viseli.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban a döntés közlésével felmerülő anyanyelv használatával kapcsolatos költségeket az eljáró hatóság viseli, az egyéb eljárási cselekmények elvégzésével felmerülő, az anyanyelv használatával kapcsolatos költséget a kérelmező viseli.

(3) Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárásokban az anyanyelv használatával kapcsolatos költséget az eljáró hatóság viseli.

92. §

Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – tolmácsot az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

X. Fejezet
A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ADATAINAK KEZELÉSÉRE
VONATKOZÓ SZABÁLYOK

93. §

Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár e törvény alapján nyilvántartott személyes adatait személyazonosítás, az okmányok hitelességének ellenőrzése, a jogszerű tartózkodás időtartamának megállapítása, illetve a párhuzamos eljárások megakadályozása céljából a központi idegenrendészeti nyilvántartásban kezeli.

94. §

A központi idegenrendészeti nyilvántartás az idegenrendészeti résznyilvántartások hatálya alá tartozó személyek következő természetes személyazonosító adatait (a továbbiakban: természetes személyazonosító adatok) tartalmazza:

- a) családi és utónév (nevek);
- b) születési családi és utónév (nevek);
- c) előző családi és utónév (nevek);
- d) születési hely és idő;
- e) nem;
- f) anyja születési családi és utóneve (utónevei);
- g) állampolgárság (állampolgárságok) vagy hontalan státusz.

Idegenrendészeti résznyilvántartások

95. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a vízum iránti kérelem és a kiadott vízum, illetve vízumot helyettesítő engedély (a továbbiakban e §-ban együtt: vízum) alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;
- d) a beutazás célja és a tartózkodás tervezett időtartama;
- e) a beutazásához és tartózkodásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;
- f) a vízum kiadása vagy meghosszabbítása iránti kérelem elutasításának, valamint a vízum visszavonásának ténye és azok indoka;
- g) a kiadott (meghosszabbított) vízum száma, érvényességi ideje, valamint a területi érvényességére vonatkozó adat;
- h) a be- és kiutazás ideje, a határátlépés helye;
- i) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság vízumkérelem elutasítása esetén annak időpontjától, a kiadott (meghosszabbított) vízum esetén annak érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

96. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a tartózkodási engedély iránti kérelem és a kiadott tartózkodási engedély alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;
- d) a tartózkodás célja és tervezett időtartama;
- e) a beutazásához és tartózkodásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;
- f) a tartózkodási engedély kiadása vagy meghosszabbítása iránti kérelem elutasításának, valamint a tartózkodási engedély visszavonásának ténye, azok indoka;
- g) a kiadott (meghosszabbított) tartózkodási engedély száma, sorozatszama, érvényességi ideje;
- h) az első beutazás és az utolsó kiutazás időpontja;
- i) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tartózkodási engedély iránti kérelem elutasítása esetén annak időpontjától, a kiadott (meghosszabbított)

tartózkodási engedély esetén annak érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

97. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a meghívó, továbbá a meghívott harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a meghívó természetes személy természetes személyazonosító adatai, illetve a meghívó jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése;
- b) a meghívó természetes személy lakcíme, illetve a meghívó jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet székhelye (telephelye);
- c) a meghívott harmadik országbeli állampolgár természetes személyazonosító adatai;
- d) a kötelezettségvállalás időtartama;
- e) a hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevél sorszáma;
- f) a hatósági hozzájárulás megtagadásának ténye és annak indoka.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kötelezettségvállalás megszűnését követő öt évig kezeli.

98. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;
- d) az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás kiállításának indoka;
- e) az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás meghosszabbítása, valamint a visszavonásának ténye, azok indoka;
- f) a kiadott (meghosszabbított) ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás száma, sorozatszám, érvényességi ideje;
- g) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kiadott (meghosszabbított) ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

99. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a kiadott bevándorlási engedély és letelepedési engedély, valamint ideiglenes letelepedési engedély, nemzeti letelepedési engedély vagy EK letelepedési engedély iránti kérelem és kiadott ideiglenes letelepedési engedély, nemzeti letelepedési engedély vagy EK letelepedési engedély alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;
- d) az engedélyek kiadásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;
- e) az engedélyek kiadása iránti kérelem elutasításának vagy visszavonásának ténye, azok indoka;
- f) a kiadott (meghosszabbított) engedélyek száma, sorozatszama, érvényességi ideje;
- g) az első beutazás és a végleges kiutazás időpontja;
- h) a lakcím;
- i) a személyi azonosító;
- j) a személyazonosító igazolvány okmányszáma.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság az engedélyek iránti kérelem elutasítása esetén annak időpontjától, illetve a jogállás megszűnésétől számított húsz évig kezeli.

100. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az úti okmány elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését bejelentő harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az elvesztétként, eltulajdonítottként vagy megsemmisültként bejelentett úti okmány típusa és azonosító adatai;

- c) a bejelentés időpontja;
- d) az első beutazás helye, ideje;
- e) a szálláshely címe, lakcím;
- f) a bejelentést felvevő szerv megnevezése;
- g) a tartózkodásra jogosító igazolás száma, érvényessége és a kiállító hatóság megnevezése;
- h) az új úti okmány típusa, száma és érvényessége.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az úti okmány megtalálásáig, ennek hiányában a bejelentéstől számított öt évig kezeli.

101. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének, lakóhelyének bejelentésével összefüggő következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) a bejelentkezés, kijelentkezés időpontja;
- c) a szálláshely címe, lakcím.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott adatokat a szálláshely, lakóhely bejelentésétől, illetve a vendégkönyv leadásától számított öt évig kezeli.

102. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezett, a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett, az idegenrendészeti kiutasítás, bírói kiutasítás, a beutazási és tartózkodási tilalom, valamint idegenrendészeti őrizet hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arckép más és az ujjnyomat;
- c) az elrendelő szerv megnevezése, az elrendelő határozat száma;
- d) az intézkedés, kötelezés elrendelő határozat szerinti jogalapja, határideje vagy időtartama;
- e) az idegenrendészeti vagy bírói kiutasítás hatálya alatt álló ujjnyomata.

(2) Az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtás kérése, illetve engedélyezése céljából a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezelheti:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az úti okmány típusa, száma és érvényessége;
- c) a kiutasítás végrehajtásához igénybevett légi járat (járatok) adatai (járatszám, indulási és érkezési hely, az indulás és érkezés ideje);
- d) a hatósági kíséret indokoltsága;
- e) az orvosi ellátásra, azonosítható járványos betegségekre vonatkozó adatok;
- f) a korábbi sikertelen kiutasítási kísérletekre vonatkozó adatok.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kötelezés vagy a tilalom megszűnését követő öt évig kezeli.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság az átszállítás kezdeményezését követő öt évig kezeli.

103. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a külföldre utazási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) a külföldre utazási tilalmat kezdeményező szerv megnevezése.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tilalom megszűnéséig kezeli.

104. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítése céljából a Magyar Köztársaságban őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott vagy személyi szabadságában bármely más módon korlátozott, továbbá a rendkívüli eseményekben (haláleset, súlyos sérüléssel járó baleset stb.) érintett harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
 - b) a szálláshely címe, lakcím;
 - c) a büntetőeljárás adatai (a bűncselekmény törvényi minősítése és megnevezése), az eljáró szerv megnevezése és ügyszáma;
 - d) a rendkívüli esemény adatai, az eljáró szerv megnevezése és ügyszáma.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tájékoztatási kötelezettség teljesítésétől számított három évig kezeli.

105. §

Az idegenrendészeti hatóság a Dublini Egyezmény hatékony alkalmazása érdekében az ujjnyomatok összehasonlítására irányuló „Eurodac” létrehozásáról szóló, 2000. december 11-i, 2725/2000/EK tanácsi rendelet 8. cikk (1) pontjában meghatározott adatokat kezeli.

106. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti résznyilvántartásokból jogszabályban meghatározott feladataik ellátása céljából – törvényben meghatározott adatkörben –

- a) az igazságszolgáltatási szervek,
 - b) a nyomozó hatóságok,
 - c) a nemzetbiztonsági szolgálatok,
 - d) a menekültügyi hatóság,
 - e) az adóhatóságok,
 - f) az idegenrendészeti eljárásban közreműködő szakhatóságok,
 - g) a vámhatóság,
 - h) az állampolgársági ügyekben eljáró hatóság,
 - i) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos ügyekben eljáró hatóság,
 - j) a munkaügyi hatóság,
 - k) a munkavédelmi hatóság és
 - l) a közegészségügyi hatóság
- részére továbbíthat adatot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adattovábbításról az idegenrendészeti hatóság adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza, hogy mely szervnek, milyen célból továbbított adatokat. Az idegenrendészeti hatóság az adattovábbítási nyilvántartásban az adatokat az adat továbbításától számított öt évig kezeli.

(3) Az adattovábbítási nyilvántartásban szereplő adatokkal kapcsolatos tájékoztatás nemzetbiztonsági és bűnüldözési érdekből megtagadható.

(4) Az idegenrendészeti hatóság e törvény szerinti eljárása során adatot igényelhet:

a) a személyi adat- és lakcímnyilvántartásból,

b) a büntettek, a kényszerintézkedés, illetve a büntetőeljárás alatt állók nyilvántartásából,

c) a körözési nyilvántartásból,

d) a munkavállalási engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,

e) a cégnyilvántartásból,

f) az egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából és

g) a közegészségügyi hatóságtól.

107. §

(1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti résznyilvántartásokból külföldi bűnüldöző, határőrizeti, idegenrendészeti és igazságszolgáltatási szervnek, nemzetközi szervezetnek, illetve közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktussal létrehozott közösségi szervnek közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés alapján – az azokban meghatározott adatkörben – továbbíthat adatot.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott szervektől, szervezetektől közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés alapján – az azokban meghatározott adatkörben – vehet át adatot.

108. §

Az e törvény alapján kezelt adatok – személyazonosításra alkalmatlan módon – statisztikai célból továbbíthatók.

XI. Fejezet
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

109. §

(1) Ez a törvény – a (2)-(5) bekezdésben foglaltak kivételével – 2007. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény

a) 2. § j) pontja,

b) 9. § (4)-(5), valamint (7)-(8) bekezdései,

c) 10-12. §-ai,

d) 13. § (1) bekezdés i) pontja,

e) 16. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízummal vagy” szövegrész,

f) 18. § (2) bekezdése,

g) 33. § (2) bekezdés c) pontjában az „illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés” szövegrész,

h) 42. § (4) bekezdés a) pontjában az „illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés” szövegrész,

i) 65. § (3) bekezdése, valamint

j) 95. § (1) bekezdés g) pontjában a „valamint a területi érvényességére vonatkozó adat” szövegrész

a Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon lép hatályba.

(3) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény

a) 14. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„a) tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum, amely egyszeri, tartózkodási engedély átvétele céljából történő beutazásra és legfeljebb harminc napos tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén;”;

b) 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) Tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a részére e törvény alapján tartózkodási engedély kiadását engedélyezték.

(2) A tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum érvénytelen, ha a kiadása alapjául szolgáló tartózkodási engedélyt visszavonták vagy visszavonásának lenne helye.

(3) Szezonális munkavállalási vízumot, illetve nemzeti vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-i) pontjaiban foglalt feltételeknek.

(4) A szezonális munkavállalási vízum, valamint a nemzeti vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-i) pontjaiban foglalt valamely feltételnek;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt.

(5) A szezonális munkavállalási vízum, valamint a nemzeti vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.”;

c) 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) Tartózkodási engedélyt – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés a), valamint c)-i) pontjaiban foglalt feltételeknek, és

a) nemzeti tartózkodási engedély iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes nemzeti vízummal, illetve

b) tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel.”;

d) 26. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási engedély nem hosszabbítható meg.”

(4) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény

a) 9. § (1) bekezdésében az „a), c) és e) pontjaiban” szövegrész helyébe az „a), valamint c)-e) pontjaiban” szöveg;

- b) 9. § (3) bekezdés a) pontjában az „a), c) vagy e) pontjában” szövegrész helyébe az „a) vagy c)-e) pontjában” szöveg;
- c) 18. § (1) bekezdés a) pontjában a „c)-h) pontjaiban” szövegrész helyébe a „c)-i) pontjaiban” szöveg;
- d) 26. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot” szövegrész helyébe a „tartózkodási engedélyt” szöveg;
- e) 26. § (2) bekezdésében a „tartózkodási vízum” szövegrész helyébe a „tartózkodási engedély” szöveg;
- f) 28. § (1) bekezdésében a „c)-h) pontjaiban” szövegrész helyébe a „c)-i) pontjaiban” szöveg lép.
- (5) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény
- a) 9. § (2) bekezdése;
- b) 19. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve”, valamint a „tartózkodási vízummal” szövegrész;
- c) 19. § (2), (3), (4) és (5) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve” szövegrész;
- d) 19. § (7) bekezdésében a „tartózkodási vízummal” szövegrész;
- e) 19. § (9) bekezdésében a „tartózkodási vízum, illetve”, valamint a „tartózkodási vízumának, illetve” szövegrész;
- f) 20. § (1) bekezdésében, 21. § (1) bekezdésében, 22. § (1) bekezdésében, 23. (1) bekezdésében, 24. § (1) bekezdésében, 25. § (1) bekezdésében, 28. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve” szövegrész;
- g) 20. § (2) bekezdésében a „tartózkodási vízummal vagy” szövegrész;
- h) 20. § (3) bekezdésében a „tartózkodási vízummal, illetve” szövegrész;
- i) 20. § (5) bekezdésében a „tartózkodási vízum, illetve” szövegrész;
- j) 30. § (1) bekezdés a) pontjában a „tartózkodási vízumának” szövegrész;
- k) 30. § (1) bekezdés b) pontjában a „tartózkodási vízum vagy” szövegrész;
- l) 30. § (3) bekezdésében a „tartózkodási vízum vagy” szövegrész;
- m) 35. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízummal,” szövegrész hatályát veszti.
- (6) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti
- a) a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény;

- b) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2002. évi I. törvény 308. § (1) bekezdés a) pontjában „a 2001. évi XXXIX. törvény 98-101. §-a,” szövegrész;
- c) az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 57-80. §-a, az azt megelőző „NYOLCADIK FEJEZET” fejezetcím és „A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény módosításáról” cím, továbbá 145. §-a;
- d) a fegyveres és rendvédelmi szervekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi I. törvény 42. § (1) bekezdésében „a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény 90. §-a (2) bekezdésének g) pontja” szövegrész;
- e) a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény és a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVI. törvény 10-31. §-a, 32. § a)-f) pontja, valamint 32. § (1) bekezdésének felvezető szövegében az „ezzel egyidejűleg” szövegrész.

Átmeneti rendelkezések

110. §

- (1) Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott vízum, tartózkodási engedély, ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás az érvényességi idején belül az abban foglaltak szerinti tartózkodásra jogosít.
- (2) Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott bevándorlási engedély, illetve letelepedési engedély az érvényességi idején belül az abban foglaltak szerinti tartózkodásra jogosít.
- (3) Az e törvény hatálybalépése előtt benyújtott, jogerősen el nem bírált vízum és tartózkodási engedély iránti kérelemmel kapcsolatos eljárásban e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal, hogy a tartózkodási engedélyt kérelmező harmadik országbeli állampolgár nyilatkozata alapján kérelmét ideiglenes letelepedési engedély iránti kérelemnek kell tekinteni.
- (4) Az e törvény hatálybalépése előtt benyújtott, jogerősen el nem bírált letelepedési kérelemmel kapcsolatos eljárásban – a kérelmező nyilatkozata szerint – e törvény nemzeti letelepedési engedélyre vagy EK letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) A harmadik országbeli állampolgárral szemben e törvény hatálybalépése előtt elrendelt kiutasítást előkészítő őrizetre e törvény kiutasítási őrizetre vonatkozó rendelkezéseit, az e törvény hatálybalépése előtt elrendelt visszautasítási őrizetre és idegenrendészeti őrizetre e törvény idegenrendészeti őrizetre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Felhatalmazó rendelkezések

111. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:

- a) az idegenrendészeti eljárás során, valamint a szálláshely, illetve a lakóhely bejelentésével, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok e törvény alapján kezelt adataival kapcsolatban eljáró hatóságokat, ezek illetékességét, valamint az eljárás részletes rendjét;
- b) a vízumkiadó hatóságok idegenrendészeti feladatát, hatáskörét és illetékességét, a vízumeljárás részletes szabályait, a vízummentes beutazásra és tartózkodásra jogosító okmányok körét, valamint a vízumok kötelező formáját;
- c) a tartózkodási engedély, az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás, az ideiglenes letelepedési engedély, a nemzeti letelepedési engedély és az EK letelepedési engedély kiállításának feltételeit és az okmányok formáját;
- d) az érvényes úti okmányok körét;
- e) a humanitárius célú tartózkodási engedély kiadása, meghosszabbítása és visszavonása indítványozásának, valamint az idegenrendészeti és a nemzetbiztonsági, illetve a bűnüldöző szervek együttműködésének részletes szabályait;
- f) a meghívólevél hatósági záradékkal történő ellátásának feltételeit és az eljárás részletes szabályait;
- g) a kiutasítást előkészítő, valamint az idegenrendészeti őrizet és a kötelező tartózkodási hely létesítésével, illetve kijelölésével kapcsolatos végrehajtás szabályait, továbbá az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárok egészségügyi ellátásának és támogatásának részletes szabályait;

- h) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásának és tartózkodásának részletes közegészségügyi szabályait, valamint az egészségügyi ellátás anyagi fedezetének mértékét és igazolásának szabályait;
 - i) a fuvarozóval, valamint a munkáltatóval szemben e törvény alapján kiszabható bírság mértékét és kiszabásának rendjét;
 - j) a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett személyre vonatkozó kötelező magatartási szabályokat;
 - k) a repülőtéri tranzitterületen tartózkodásra kötelezett harmadik országbeli állampolgárok ellátásának szabályait;
 - l) a befogadottak, a közösségi szálláson, illetve befogadó állomáson tartózkodók és az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárok ellátásának, támogatásának szabályait;
 - m) a közösségi szállás létesítésének követelményeit, a közösségi szállás házirendjét;
 - n) a NATO-SOFA Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazásának és tartózkodásának részletes szabályait;
 - o) a tagállamok által hozott kiutasítási határozatok elismerésének és végrehajtásának részletes szabályait;
 - p) a hontalanság megállapítására irányuló eljárás részletes szabályait;
 - q) a harmadik országbeli állampolgárok úti okmánnyal történő ellátásának részletes szabályait.
- (2) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy az érdekelt miniszterekkel egyetértésben rendeletben szabályozza:
- a) az e törvény szerinti formanyomtatványok, okmányok tartalmi előírásait és mellékleteit;
 - b) a harmadik országbeli állampolgárok be- és kiutazásával, valamint tartózkodásával, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállításra kerülő úti okmányok kiadásával kapcsolatos eljárások díját;
 - d) a beutazáshoz és tartózkodáshoz szükséges anyagi fedezet irányadó mértékét;
 - e) az idegenrendészeti eljárással összefüggő költségek viselésének szabályait;
 - f) a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállított úti okmányok formáját.
- (3) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszterrel egyetértésben a diplomáciai vagy a nemzetközi jogon alapuló

egyéb mentességet élvező személyek ki- és beutazásával, valamint tartózkodásával kapcsolatos egyes szabályokat rendelettel határozza meg.

(4) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter és az igazságügyért felelős miniszter, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – az idegenrendészeti őrizet és a kitoloncolás végrehajtásának szabályait rendeletben állapítsa meg.

(5) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy – az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszterrel egyetértésben – a közegészséget veszélyeztető betegségeket rendeletben állapítsa meg.

Módosuló rendelkezések

112. §

(1) A határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Hőr. tv.) 4. § (1) bekezdése a következő 16. ponttal egészül ki:

„16. légi fuvarozó: az, aki a légi közlekedésről szóló törvényben meghatározott gazdasági célú légiközlekedési tevékenység végzésére jogosult.”

(2) A Hőr. tv. 22. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Határőrség rendészeti feladatkörében ellátja a következő feladatokat:]

„f) őrzi a saját és a külön jogszabály alapján kijelölt magyarországi objektumokat, elhárítja az államhatár rendje és a Határőrség által őrzött objektumok ellen irányuló erőszakos cselekményeket;”

(3) A Hőr. tv. 62. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Határőrség a feladatainak ellátása érdekében az általa törvény alapján kezelhető adatokat veheti át:

a) a központi idegenrendészeti nyilvántartásból,

b) a menekültügyi nyilvántartásból,

c) az útlevel hatóság központi nyilvántartásából, a külföldre utazásban korlátozottakra vonatkozó nyilvántartásából,

d) a központi személy- és tárgyközvetési nyilvántartásból,

e) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából,

- f) a bűnügyi nyilvántartásokból,
- g) a Rendőrség az Rtv. 90. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartásaiból,
- h) a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartottak nyilvántartásából,
- i) az ügyészség büntetőeljárás szakterületének ügyviteli nyilvántartásából,
- j) a közúti közlekedési nyilvántartásból,
- k) a személyszállítást végző légi fuvarozóknak a légi közlekedésről szóló törvény alapján kezelt adatokat tartalmazó adatbázisaiból,
- l) a határjelekre vonatkozó nyilvántartásból.”

(4) A Hőr. tv. a következő 65/A. §-sal egészül ki:

„65/A. § (1) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve a határforgalom-ellenőrzés során – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – az utasok repülésre történő bejelentkezése befejezésének időpontjától jogosult a személyszállítást végző légi fuvarozótól a (2) bekezdésben felsorolt adatokat kérni azokról az utasokról, akiket nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes állam területéről szállít a személyszállítást végző légi fuvarozó a Magyar Köztársaság területére.

(2) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve az (1) bekezdés alapján a következő adatokat kezeli:

- a) az utas családi és utónevét, születési idejét, állampolgárságát, illetve hontalan státuszát, úti okmányának számát és típusát, az indulási állomást,
- b) a légi járművön szállított utasok létszámát,
- c) a repülési tervben feltüntetett hívójelet,
- d) a Magyar Köztársaság területére történő beutazási határátkelőhelyet,
- e) a tervezett indulási és – a célállomásra történő – érkezési időt.

(3) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve a (2) bekezdésben felsorolt adatokat a határforgalom-ellenőrzés végrehajtásának céljából átmeneti állományba menti. Az átmeneti állományt, az utas beléptetését vagy beléptetésének megtagadását, illetve visszautasítását követően, de legkésőbb az adatok átvételétől számított 24 órán belül törölni kell, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy arra a Határőrségnek e törvény 22. § (1) bekezdés c)

pontjában meghatározott idegenrendészeti és a 22. § (2) bekezdésében meghatározott bűnüldözési feladatainak végrehajtásához szüksége van.”

(5) A Hőr. tv. 83. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg:]

„f) a Határőrség objektumőrizettel, illetve objektumvédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat.”

(6) A Hőr. tv. 87. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) E törvény a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelvnek való részleges megfelelést szolgálja.”

113. §

A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Megszűnik a menedékes jogállás, ha]

„b) a menedékes Magyarországon letelepedett jogállást kapott;”

114. §

(1) A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Utv.) 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény rendelkezéseit a Magyarországon élő hontalanokra, továbbá a bevándorolt és letelepedett jogállású harmadik országbeli állampolgárokra – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában – alkalmazni kell.”

(2) Az Utv. 16. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[A 18. §-ban foglalt kivétellel nem utazhat külföldre,]

„b) aki a büntetőeljárás keretében előzetes letartóztatásban, őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, ideiglenes átadási letartóztatásban van, illetve ideiglenes kényszergyógykezelés alatt áll;

c) aki lakhelyelhagyási tilalom vagy házi őrizet hatálya alatt áll;”

(3) Az Utv. 18. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 16. § (1) bekezdésében meghatározott korlátozás hatálya alatt álló állampolgár kérelmére – kivéve, ha őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, illetve ideiglenes kiadatási letartóztatásban van – az útlevelelhatóság különös méltánylást érdemlő okból meghatározott időtartamú külföldre utazást engedélyezhet. Az utazás engedélyezéséhez a 16. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt esetben a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság, d) pontja esetében a büntetés-végrehajtási bíró, az e) pont esetében pedig a 16. § (3) bekezdésében meghatározott szerv hozzájárulása szükséges.”

(4) Az Utv. 25. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § A korlátozás elrendelése céljából a következő szervek értesítik a központi adatkezelő szervet:

a) a 16. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt esetben a vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság, illetve az ügyész, a vádirat benyújtását követően a büntetőügyben eljáró bíróság a kényszerintézkedés hatálya alatt álló állampolgár személyi adatairól és lakcíméről, valamint a kényszerintézkedés elrendeléséről és megszűnéséről;

b) a 16. § (1) bekezdésének d) pontja esetében az eljárás jogerős befejezése után a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt személyi adatairól és lakcíméről, a büntetés kitöltéséről vagy végrehajthatóságának megszűnéséről, a feltételes szabadságra bocsátásról, illetve a kényszergyógykezelés befejezéséről;

c) a 16. § (1) bekezdés e) pontja szerinti korlátozás kezdeményezésére jogosult hatóság azoknak az állampolgároknak a személyi adatairól és lakcíméről, továbbá a köztartozásuk mértékéről, illetve a köztartozás megszűnéséről, akiknek külföldre utazása korlátozását köztartozás meg nem fizetése miatt kezdeményezik.”

115. §

A légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74/A. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) E törvény 27/A. §-a a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelv 3. és 6. cikkének való megfelelést szolgálja.”

116. §

(1) A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Szátv.) 1. § (3) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem terjed ki a törvény hatálya arra a személyre]

„c) aki a Magyar Köztársaság területén bevándorolt, letelepedett, menekült vagy menedékes jogállást szerzett.”

(2) A Szátv. 21. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az elbíráló hatóság az igazolványt visszavonja, ha]

„b) annak tulajdonosa bevándorolt vagy letelepedett jogállást kapott;”

117. §

A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény 34. §-a a következő f) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:]

„f) a harmadik országbeli kutatókat fogadó kutatószervezetek akkreditációját, valamint a kutatási megállapodásra vonatkozó követelményeket.”

118. §

(1) A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy (a továbbiakban: harmadik országbeli állampolgár) – ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt – közérdekű önkéntes tevékenységet akkor végezhet, ha

a) a fogadó szervezet az önkéntes által okozott kár megtérítésére felelősségbiztosítási szerződést kötött,

b) az önkéntes szállása, ellátása és visszautazása biztosított,

c) az önkéntes egészségügyi szolgáltatásra jogosult, vagy rendelkezik az egészségügyi szolgáltatások költségét fedező biztosítással.”

(2) A Kötv. 6. § (5) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az önkéntes szerződést írásba kell foglalni, ha]

„e) az önkéntes harmadik országbeli állampolgár, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt,”

(3) A Kötv. mellékletében a bejelentési lap 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. Kíván-e olyan önkéntest foglalkoztatni, aki a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt?”

119. §

(1) A bűncselekmények áldozatainak segítéséről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ástv.) a következő 9/A. §-sal egészül ki:

„9/A. § Amennyiben az áldozatsegítő hatóság megállapítja, hogy a hozzá forduló harmadik országbeli állampolgár emberkereskedelem áldozata, – a 9. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – tájékoztatja arról is, hogy

a) egy hónap gondolkodási idő áll rendelkezésére annak eldöntésére, hogy a bűncselekmény felderítésében a hatóságokkal együttműködik-e;

b) a gondolkodási idő tartamára ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolásra, a hatóságokkal való együttműködés időtartamára pedig tartózkodási engedélyre jogosult.”

(2) Az Ástv. 43. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az áldozatsegítő hatóság a 9/A. § szerinti tájékoztatás megtörténtét követően – a büntetőeljárás adott szakaszában eljáró nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság egyidejű értesítése mellett – haladéktalanul kezdeményezi az idegenrendészeti hatóságnál a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással történő ellátását.”

(3) Az Ástv. 47. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) E törvény 9/A. §-a és 43. § (3) bekezdése a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelv 5. és 6. cikkének való megfelelést szolgálja.”

120. §

(1) E törvény a következő közösségi jogi aktusoknak történő részleges megfelelést szolgálja:

- a) a Tanács 2001/51/EK irányelve (2001. június 28.) az 1985. június 14-én kelt Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló Egyezmény 26. Cikke rendelkezéseinek kiegészítéséről;
- b) a Tanács 2003/86/EK irányelve (2003. szeptember 22.) a családegyesítési jogról;
- c) a Tanács 2003/109/EK irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról;
- d) a Tanács 2003/110/EK irányelve (2003. november 25.) a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról;
- e) a Tanács 2004/81/EK irányelve (2004. április 29.) a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált, vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről;
- f) a Tanács 2004/82/EK irányelve (2004. április 29.) a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről;
- g) a Tanács 2004/114/EK irányelve (2004. december 13.) a harmadik országok állampolgárainak tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazása feltételeiről;
- h) a Tanács 2005/71/EK irányelve (2005. október 12.) a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról;
- i) a Tanács 1994. november 30-i határozata a Tanács által az Európai Unióról szóló Egyezmény K. 3. (2) Cikke alapján elfogadott közös intézkedésről a valamely tagállamban lakó harmadik országbeli iskolai tanulók utazási lehetőségéről;
- j) a Tanács 1994. november 30-i állásfoglalása a harmadik országok állampolgárainak a tagállamok területére egyéni vállalkozás céljából történő belépésének korlátozásáról;
- k) a Tanács 1995. december 22-i ajánlása az illegális migráció és az illegális munkavállalás elleni küzdelem eszközeinek harmonizálásáról, és az ellenőrzés eredményes módjainak fejlesztéséről;

l) a Tanács 1996. március 4-i ajánlása a repülőtéri tranzitintézkedésekkel kapcsolatos közös fellépésről;

m) a Tanács 1996. március 4-i ajánlása a helyi konzulátusok együttműködéséről a vízumokkal kapcsolatosan;

n) a Tanács 1997. június 26-i állásfoglalása a harmadik állambeli kísérő nélküli kiskorúakról;

o) a Tanács 1997. december 4-i állásfoglalása az érdekházasságok elleni küzdelem érdekében elfogadott intézkedésekről.

(2) E törvény a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Általános indokolás

1. Az 1999-ben hatályba lépett Amszterdami Szerződést követően – amely a bel- és igazságügyi politikákat az Európai Unió (EU) közösségi pillérébe helyezte – kimagasló jelentőséget kapott a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakítása. Ennek egyik központi eleme a migrációs politika fejlesztése, ezen belül is a bevándorlással, menekültüggyel, határőrizettel, illetve a személyek Unión belüli szabad mozgásával kapcsolatos közösségi szabályozás megalkotása. Az 1999-es tamperei Európai Tanács által megfogalmazott, valamint az azt követő, 2004-ben Hágában elfogadott program határozta meg a szabadságon, a biztonságon és a jogon alapuló térség kialakításához szükséges konkrét feladatokat.

A hágai program konkrét iránymutatásai között kiemelt területként említi az EU polgárainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, amelyet az uniós polgárság központi jogaként aposztrofál. Ezen felül az Európai Tanács hangsúlyozta a belső határellenőrzés miharabbi megszüntetésének, a külső határok integrált irányítási rendszere további fokozatos létrehozásának, valamint az Unió külső határai ellenőrzése és őrzete megerősítésének fontosságát. Külön kiemeli a program a biometria és információs rendszerek, valamint a vízumpolitika fontosságát.

A tamperei, illetve a hágai program megvalósításának keretében az Európai Unió számos közösségi jogszabályt alkotott, amelyek az uniós csatlakozást követően Magyarországot is kötelezik.

2. A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Idtv.) hazánk Európai Unióhoz történő csatlakozását három évvel megelőző kodifikációja során már határozottan megjelent az az igény, hogy a törvényi rendelkezések a majdani uniós, illetve schengeni tagságunkból eredő kötelezettségeinkre figyelemmel kerüljenek meghatározásra.

Az Európai Unió migrációs tárgyú jogalkotása azonban jelentősen felgyorsult, ezáltal ugrásszerűen megnőtt a harmonizálandó közösségi joganyag mennyisége. A jogalkotó az Idtv. módosításaival igyekezett lépést tartani a közösségi joganyag fejlődésével, ugyanakkor az egyes

módosítások a kérelmezőkre nézve helyenként túl megszorító, bürokráciát erősítő szabályozás ügyfélközpontú szemlélettel történő felváltását is szolgálták.

Jelenleg számos másodlagos közösségi jogforrás átültetése késedelmet szenved, valamint jelentős azon – közvetlenül alkalmazandó – közösségi normák száma, amelyek az elkövetkezendő hónapokban lépnek hatályba. Több irányelv esetében a hazai jogba való átültetésre szabott határidő a közeljövőben jár le. A Javaslat tartalmazza az ezen uniós aktusokkal történő jogharmonizációt megvalósító rendelkezéseket, több irányelv esetében a kötelező átültetési határidőt jelentősen megelőzve.

Hazánk küszöbön álló teljes jogú schengeni tagságából eredő feladatunk, a schengeni vívmányokkal kapcsolatos jogharmonizáció a jelenlegi Idtv. keretein belül igen nehezen valósítható meg. A hatályos törvény tartalmaz ugyan olyan rendelkezéseket, amelyek a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásától lépnének hatályba, azonban azok terjedelme és indokoltsága jelenlegi formájukban nem megfelelő. A Javaslat megteremti többek között a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásához szükséges törvényi szintű szabályozást.

Jelenleg az Idtv. tartalmazza mind az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló Megállapodásban részes államok állampolgárainak, mind pedig a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó szabályokat, ez a kodifikációs megoldás azonban a státuszok különbözősége miatt problémákat vet fel. Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv egységes keretbe foglalja az EGT állampolgárait és családtagjaikra vonatkozó jelenlegi szektorális megközelítésű szabályozást, még inkább egyértelművé téve, hogy elkülönült, privilegizált jogállású alanyi körről van szó. Ezzel szemben az Idtv. bizonyos pontokon összemosza a szabad mozgás jogát élvezők és a harmadik országok állampolgárainak elkülönült jogállását. A két személyi körre vonatkozó rendelkezéseket tehát indokolt külön törvényben szabályozni, amely jelentős paradigmaváltást jelent a jelenlegi, egységes idegenrendészeti kódex szemléletével szemben.

Tekintettel a harmonizálandó közösségi joganyag terminológiájára, az uniós tagságból fakadó átültetési kötelezettség megfelelő teljesítését gyakorlatilag lehetetlenné is tenné az egységes kódexben történő szabályozás. A teljes felülvizsgálatot és a külön kódexben történő szabályozást

támasztja alá a harmadik országbeli állampolgárok fogalmának a magyar jogrendszerben történő meghonosítása is. A migrációs tárgykörű – a magyar jogalkalmazók által is közvetlenül alkalmazandó – közösségi rendeletek is ezt a fogalmat használják, így a – nemzeti és közösségi normákból összeálló – migrációs joganyag koherenciáját is szem előtt tartva az új meghatározás bevezetése a magyar jogrendszerbe elkerülhetetlen.

3. A Javaslat az általános rendelkezések körében meghatározza a személyi és tárgyi hatályt, valamint értelmező rendelkezéseket tartalmaz. A személyi hatály a fentebb kifejtettek szerint a harmadik országbeli állampolgárokra terjed ki, tehát azon külföldiekre, akik nem rendelkeznek a szabad mozgás és tartózkodás közösségi jogával. Harmadik ország alatt, tehát a Magyar Köztársaságon („első ország”) és az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes államon („második ország”) kívüli országokat érti a közösségi jog. Ez alól kivételt jelent, ha a nem uniós állampolgár, de a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező külföldi EK letelepedési engedély iránti kérelmet nyújt be, illetve ha a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott tartózkodási jog megszűnését követően a harmadik országbeli állampolgár e törvény szerinti tartózkodási jogcímet kíván kérelmezni.

A Javaslat – az Idtv. rendszerétől eltérően – külön fejezetben szabályozza a három hónapot meg nem haladó és a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait, amely a schengeni vívmányokkal történő harmonizációt szolgálja. A Javaslat értelmében a három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgárok beutazására a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szabályait kell alkalmazni.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodási vízumok típusai lényegében megegyeznek a hatályos Idtv.-ben szabályozottakkal (repülőtéri tranzitvízum, átutazóvízum, rövid időtartamú beutazóvízum), újdonságot a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezéseinek megfelelő vízumkiadási feltételek, valamint a vízumokra vonatkozó közös konzuli utasítás egységes vízumokra vonatkozó rendelkezéseinek – így a vízum meghosszabbítása lehetőségének; a külképviselet és a központi vízumkiadó hatóság, illetve a tagállami központi vízumkiadó hatóságok közötti konzultációs eljárásnak; a vízumkiadási jog átadásának-átvételének – hazai

jogba történő átültetése jelent. Ezáltal a Javaslattal megteremti a schengeni vízumrendszer alkalmazásának jogszabályi kereteit.

A három hónapot meghaladó tartózkodás szabályaira vonatkozó fejezet szintén megállapít beutazási szabályokat, mivel a Schengeni határ-ellenőrzési kódex hatálya az ilyen időtartamú tartózkodás céljából történő beutazásra nem terjed ki. A tartózkodási vízumok és tartózkodási engedélyek Idtv.-ben szabályozott rendszerét a tervezet az első lépcsőben lényegében megtartja, a teljes jogú schengeni tagságunktól viszont a tartózkodási vízum megszűnik, ehelyett a harmadik országbeli állampolgárok már a külképviseleten tartózkodási engedélyt kérelmezhetnek. A pozitív tartalmú döntés esetén a tartózkodási engedélyt Magyarországon vehetik át, e célból történő beutazásuk egy új vízumtípus, a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum birtokában történhet. Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító speciális vízumtípusként a nemzeti vízum, illetve a szezonális munkavállalási vízum kerül szabályozásra.

A különböző tartózkodási célok alapján kiadható tartózkodási vízumokra és tartózkodási engedélyekre vonatkozó különös szabályokat is megállapítja a Javaslattal. Ennek keretében jelentős változásként a tartózkodási engedély érvényességi idejének felső határa öt évben került meghatározásra, amely jóval rugalmasabb a jelenlegi merev rendszerénél. Felülvizsgálatra kerültek a családtagok célú tartózkodás szabályai a családtagok jogáról szóló 2003/86/EK tanácsi irányelvnek való teljes megfelelés érdekében. Áttekinthetőbbé válik a keresőtevékenységre vonatkozó szabályozás, a jelenlegi ellentmondásokat feloldva meghatározásra kerülnek az ilyen célú tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély birtokában folytatható tevékenységek. A Javaslattal a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcsere, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló 2004/114/EK tanácsi irányelvvel összhangban szabályozza a nappali tagozaton felsőfokú tanulmányokat folytató harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásának szabályait. Újdonságot jelent az Idtv.-hez képest, hogy a középfokú oktatási intézmények diákjai is tanulmányi célú tartózkodási vízumra, illetve tartózkodási engedélyre jogosultak, ezáltal felsőoktatási intézménybe történő jelentkezés esetén nincs szükségük külön vízum felvételére. A külön törvény szerinti önkéntes tevékenység folytatása önálló tartózkodási jogcímként jelenik meg. A Javaslattal uniós viszonylatban is

előremutatóan új tartózkodási célként nevesíti a tudományos kutatást a Tanács 2005/71/EK irányelvének korai átültetését elvégezve.

A humanitárius tartózkodási engedélyre vonatkozó szabályozás keretei között a Javaslat megvalósítja a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló 2004/81/EK tanácsi irányelv teljes átültetését.

A letelepedett státuszt a Javaslat három jogcímre bontja. A nemzeti letelepedési engedély az Idtv.-ben szabályozott letelepedési engedélynek megfelelő státuszt biztosít, hasonló kiadási és visszavonási feltételekkel. Az EK letelepedési engedély bevezetése a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK irányelv (a továbbiakban: huzamos tartózkodási irányelv) átültetéséhez szükséges, többletjogként az Európai Unióban történő széleskörű mobilitást biztosít. A másik két engedélytípustól eltérően határozott időtartamra kiadható ideiglenes letelepedési engedély a letelepedett jogálláshoz fűződő jogokat azoknak a harmadik országbeli állampolgároknak biztosítja, akik az Unió valamely tagállama által az előbbieken említett irányelv alapján kiadott huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, és keresőtevékenység, tanulmányok folytatása céljából vagy egyéb, igazolt célból kívánnak hazánkban tartózkodni.

A letelepedési jogállások átjárhatóak, így az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező nemzeti letelepedési engedélyt és EK letelepedési engedélyt, a nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkező, valamint a korábban hatályos törvények alapján bevándorolt vagy letelepedett státuszt szerző harmadik országbeli állampolgár EK letelepedési engedélyt kérelmezhet.

Felülvizsgálatra szorultak az Idtv. harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó rendészeti szabályai.

A visszairányítást – a Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek megfelelő névvel és tartalommal – a beléptetés megtagadása cím alatt szabályozza a Javaslat, amellyel szemben az uniós követelményeknek megfelelően jogorvoslatot is biztosít. A kiutasítás szabályai mellett a Javaslat rögzíti a visszafogadási egyezmények alkalmazásának elsőbbségét.

A tartózkodási jogosultsághoz szükséges feltételekkel nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárokkal szemben elrendelt országelhagyási tilalom, illetve a kiutasítástól eltekintés pontosabb, a hatósági mérlegelést szűkebbre szabó szabályozása az Európai Unió tagállamai élenjáró gyakorlatának megfelelően biztosítja az önkéntes visszatérés elvének lehető legszélesebb körű érvényesülését.

Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartamának hat hónapra történő csökkentése a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés indokolatlan elhúzódásának lehetőségét hivatott kizárni. Az idegenrendészeti hatóság törvényességi felülvizsgálatát új jogintézményként a kifogás váltja fel, amellyel a harmadik országbeli állampolgár akkor is élhet, ha az őrizetet foganatosító hatóság a törvényi kötelezettségeinek nem tesz eleget. Az őrizet bíróság általi meghosszabbításának eljárási szabályai a jogbiztonság követelményének megfelelően egyszerűsödnek, jóval világosabbá válnak.

A külföldre utazási tilalom szabályainak felülvizsgálata a hatályos büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően történt.

A gyakorlati tapasztalok tükrében módosul a felelősségi szabályok körében a fuvarozókra kiszabható közrendvédelmi bírság szabályozása, mérlegelési lehetőséget biztosítva az eljáró hatóságnak. A Javaslat megállapítja a légi fuvarozók adatszolgáltatási kötelezettségét, mulasztásuk esetén a velük szemben alkalmazható szankciókat és a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat.

A Javaslat részletesen szabályozza a hontalanság megállapítására irányuló eljárást.

A Javaslat az adatkezelésre vonatkozó szabályok körében alapvetően csak pontosító rendelkezéseket tartalmaz, valamint megteremti az új jogintézmények bevezetése által megkívánt adatkezelések törvényi háttérét.

Végezetül a Javaslat magában foglalja a határőrizetről és a Határőrségről szóló törvény schengeni csatlakozáshoz szükséges módosításait, valamint elvégzi az ágazati jogszabályoknak az új tartózkodási jogcímeik bevezetése kapcsán indokolt módosításait.

Részletes indokolás

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az 1-5. §-hoz

A Javaslat az általános rendelkezések körében meghatározza személyi és tárgyi hatályát, valamint értelmező rendelkezéseket tartalmaz.

A Javaslat személyi és tárgyi hatálya a harmadik országbeli állampolgárok Magyar Köztársaság területére történő beutazása, Magyar Köztársaság területén való tartózkodása, valamint a Magyar Köztársaság területéről történő kiutazása szabályait foglalja magában.

Fontos garanciális szabályként a Javaslat rögzíti, hogy a harmadik országbeli állampolgár beutazási, tartózkodási, továbbá kiutazási joga csak a törvény keretei között korlátozható.

A Javaslat alapján a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetőleg nemzetközi szerződés alapján beutazó harmadik országbeli állampolgárra a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényt szubszidiárius jelleggel, nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában kell alkalmazni.

A törvény hatálya főszabályként nem terjed ki a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgárra, ugyanakkor a törvény lehetőséget biztosít számára nemzeti letelepedési engedély iránti kérelem benyújtására, mely esetben alkalmazni rendeli a nemzeti letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseket.

A Javaslat meghatározza az értelmező rendelkezéseinek körét – részben a közösségi jognak való megfelelés érdekében –, amely a hatályos Idtv.-hez képest kibővült, a fogalom-meghatározások összhangban állnak a közösségi jog által alkalmazott fogalmakkal.

Szemben az Idtv.-vel, amely egységes kódexben szabályozza mind az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes államok állampolgárai, mind pedig a harmadik

országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó szabályokat, a Javaslat alapján a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény személyi hatálya csak a szabad mozgás és tartózkodás közösségi jogával nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra terjedne ki, ideértve a hontalanokat is.

Tekintettel arra, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozó személyek esetében elkülönült, privilegizált jogállású alanyi körrel van, az irányelv hazai jogba történő átültetéseként indokolt ez utóbbi személyi körre vonatkozó rendelkezéseket külön törvényben szabályozni.

A családtag fogalma a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: családegyesítési jogról szóló irányelv); a kísérő nélküli kiskorú fogalma a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, kísérő nélküli kiskorúakról szóló 1997. június 26-i tanácsi állásfoglalás (a továbbiakban: kísérő nélküli kiskorúakról szóló tanácsi állásfoglalás), valamint a családegyesítési jogról szóló irányelv; a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés definíciója pedig a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Schengeni Végrehajtási Egyezmény), valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létesítéséről, működtetéséről és felhasználásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettervezet (a továbbiakban: SIS II rendelettervezet) rendelkezéseinek alapulvételével került meghatározásra.

II. Fejezet

A HAT HÓNAPON BELÜL HÁROM HÓNAPOT MEG NEM HALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

A 6-7. §-hoz

A Javaslat – az Idtv. rendszerétől eltérően – külön fejezetben rendelkezik a harmadik országbeli állampolgárok három hónapot meg nem haladó, illetve három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazásáról és tartózkodásáról. Ennek oka, hogy míg a három hónapot meg nem

haladó tartózkodás céljából történő beutazás szabályozása a közösségi jog hatálya alá tartozik, addig a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazás szabályainak meghatározása elsődlegesen tagállami hatáskör.

A Javaslat értelmében a harmadik országbeli állampolgár hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazására a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezéseit kell alkalmazni.

A harmadik országbeli állampolgárokra irányadó beutazási feltételeket a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikke tartalmazza, azzal, hogy az 5. cikk (1) bekezdés d) pontjának, továbbá az 5. cikk (4) bekezdés a) pontjának rendelkezéseit csak Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kell alkalmazni.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdése szerint „hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a harmadik országok állampolgárait a következő beutazási feltételek vonatkoznak:

- a) érvényes, a határ átlépésére jogosító úti okmánnyal vagy okmányokkal rendelkeznek;
- b) érvényes vízummal rendelkeznek, amennyiben az szükséges a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet értelmében, kivéve ha érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeznek;
- c) igazolják a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, és megfelelő anyagi fedezettel rendelkeznek mind a tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őket biztosan beengedik, illetve képesek ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani;
- d) nem állnak beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt a SIS-ben;
- e) nem jelentenek veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, különösen nem állnak a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt”.

Az 5. cikk (4) bekezdés c) pontja alapján „valamely tagállam – humanitárius okból, nemzeti érdekből vagy nemzetközi kötelezettségek következtében – engedélyezheti az (1) bekezdésben említett egy vagy több feltételt nem teljesítő, harmadik országbeli állampolgárok belépését saját területére. Ha a harmadik országbeli állampolgár az (1) bekezdés d) pontjában említett

figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, a belépését engedélyező tagállamnak erről a többi tagállamot értesítenie kell”.

A Javaslat rögzíti, hogy közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, nemzetközi szerződés, a törvény vagy a törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a harmadik országbeli állampolgár három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazásához vízum szükséges.

Három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, az 539/2001/EK tanácsi rendelet rendelkezik. A rendelet meghatározott személyi körbe tartozó harmadik országbeli állampolgárok esetén lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kivételt tegyenek a rendeletben előírt vízumkötelezettség, illetve vízummentesség alól.

Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok

A 8-12. §-hoz

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok fogalmának meghatározása a Schengeni Végrehajtási Egyezmény, valamint a vízumokra vonatkozó közös konzuli utasítás a diplomáciai és konzuli képviseltek számára (a továbbiakban: Közös Konzuli Utasítások) rendelkezéseinek alapulvételével történt. A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok egyes típusai lényegében megegyeznek az Idtv.-ben szabályozottakkal, eltérés a jelenlegi szabályozáshoz képest, hogy a törvény a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok érvényességi idejének felső határát öt évben állapítja meg.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának feltételeit a Javaslat a közösségi joggal összhangban, a schengeni vízumkiadási szabályok figyelembevételével határozza meg.

A Közös Konzuli Utasítások szerint egységes vízumokat csak akkor lehet kiadni, ha a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 5. cikkében meghatározott beutazási feltételek teljesülnek.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 39. cikk (1) bekezdése a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 2–8. cikkeit 2006. október 13-tól hatályon kívül helyezte ugyan, azonban a 39. cikk (3) bekezdése értelmében a törölt cikkekre és a hatályon kívül helyezett jogi eszközökre történő hivatkozásokat a rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

Fentiekből következően a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadása a harmadik országbeli állampolgár részére akkor engedélyezhető, ha a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdése a), valamint c) és e) pontjában foglalt feltételeknek eleget tesz. Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a vízumkiadási feltételek köre kibővül a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés d) pontjával, vagyis annak vizsgálatával, hogy a harmadik országbeli állampolgár nem áll-e beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

A Javaslat lehetőséget teremt arra, hogy kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből – az a harmadik országbeli állampolgár is kaphasson három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot, aki valamely vízumkiadási feltételnek nem felel meg. A Javaslat értelmében Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a törvény említett rendelkezése hatályát veszti ugyan, azonban a fenti lehetőség nem szűnik meg: a vízumkiadáshoz előírt egy vagy több feltételt nem teljesítő harmadik országbeli állampolgár beutazása – a törvény 11. § 1) bekezdés a) pontja alapján – Magyarország területére korlátozott érvényességű átutazóvízum vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum birtokában lenne engedélyezhető.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásának megtagadására, illetve a kiadott vízum visszavonására vonatkozó rendelkezéseket a Javaslat az egységes vízum megsemmisítésére, visszavonására vagy érvényességi idejének lerövidítésére vonatkozó közös elvekről szóló, 1993. december 14-i végrehajtó bizottsági határozat [SCH/Com-ex (93)24], valamint a Közös Konzuli Utasítások rendelkezéseire tekintettel állapítja meg.

A SCH/Com-ex (93)24 számú végrehajtó bizottsági határozattal összhangban a Javaslat rögzíti, hogy a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a kiadáshoz előírt feltételek nem, illetve már nem teljesülnek.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében a diplomáciai és konzuli képviselő a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelmek vizsgálatakor elsősorban a

schengeni államok biztonságát, az illegális bevándorlás elleni küzdelmet, valamint a schengeni államok nemzetközi kapcsolatait tartja szem előtt. Teljes mértékben a diplomáciai vagy konzuli képviselőt felel annak értékeléséért, hogy a harmadik országbeli állampolgár kérelmező esetében fennáll-e a bevándorlás kockázata.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében a diplomáciai vagy konzuli képviselőnek tartózkodnia kell a vízum kiadásától, amennyiben kétség merül fel a benyújtott iratok és dokumentumok hitelességét illetően, ideértve tartalmuk valóságát, vagy az elbeszélgetés során gyűjtött állítások megbízhatóságát is.

Fentiekre tekintettel – a Javaslat értelmében – a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásának megtagadásához, illetve a kiadott vízum visszavonásához vezet, ha megállapítást nyer, hogy a harmadik országbeli állampolgár az eljáró hatósággal – a vízumkérelem elbírálását érdemben befolyásoló – hamis adatot vagy valótlan tényről közölt vagy beutazása és tartózkodása célja tekintetében az eljáró hatóság megtévesztésére törekedett.

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kezdődően – főszabályként – a visszavonásra bármely más schengeni állam által kiadott átutazóvízum vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum esetében is sor kerülhet, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), valamint c)-e) pontjaiban foglalt egy vagy több feltételnek nem felel meg.

Nem lehet visszavonni a más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot azonban akkor, ha a harmadik országbeli állampolgár kizárólag a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek nem felel meg, vagyis veszélyt jelent a Magyar Köztársaság közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, vagy ezen okokból a Magyar Köztársaság nemzeti adatbázisában beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

A fenti esetben – a Javaslat 40. § (1) bekezdése, valamint a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikke alapján – a harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság területére történő beléptetését meg kell ugyan tagadni, azonban az érintett harmadik országbeli állampolgár vízumával minden olyan schengeni állam területére beléphet, amelynek vonatkozásában a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltétel fennáll.

A Közös Konzuli Utasításokban szabályozott eljárással összhangban a Javaslat megállapítja a külképviselet és a központi vízumhatóság, valamint a központi vízumhatóság és a többi

schengeni állam központi vízumhatósága közti egyeztetési mechanizmus szabályait. Az ún. konzultációs eljárásra vonatkozó rendelkezéseket Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kell alkalmazni.

Az átutazóvízumok, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumok meghosszabbítására vonatkozó, Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától hatályba lépő szabályok az egységes vízumok meghosszabbításáról szóló, 1993. december 14-i végrehajtó bizottsági határozat [SCH/Com-ex (93)21] alapján kerültek megállapításra.

A határozat értelmében „egy vízum által biztosított tartózkodási időtartam akkor hosszabbítható meg, ha a vízum kiadása óta új tények merültek fel. Az előterjesztett vízum-meghosszabbítási kérelmeket megfelelően indokolni kell: különösen vis maior, humanitárius, nyomós foglalkozási, illetve személyes okok fennállásával. A kérelmek semmilyen körülmények között sem vezethetnek a vízum céljának megváltoztatásához. Az illetékes közigazgatási hatóság joga annak megítélése, hogy a megadott ok indokolja-e a hosszabbítást. A vízum meghosszabbítása sem vezethet kilencven napot meghaladó tartózkodáshoz”.

A végrehajtó bizottsági határozat szerinti kilencven napos időbeli korlát – értelemszerűen – a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozik, az átutazóvízumoknál a Javaslat legfeljebb tíz napig terjedő időtartamra teszi lehetővé a meghosszabbítást.

A végrehajtó bizottsági határozat értelmében „a vízumot meghosszabbító közigazgatási hatóság eltérő határozata hiányában a meghosszabbított vízum továbbra is egységes vízum marad, amely feljogosít minden olyan Szerződő Fél területére való beutazásra, amelyre a vízum a kiadáskor érvényes volt.”

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától az átutazóvízumok, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumok valamennyi schengeni állam területére kiterjedően, illetve egy vagy több schengeni állam területére korlátozott érvényességgel kerülhetnek kiadásra.

A Javaslat a Közös Konzuli Utasítások rendelkezéseivel összhangban határozza meg azokat az eseteket, amelyekben az átutazóvízumokat, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumokat korlátozott területi érvényességgel kell kiadni.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében „egy vagy több szerződő fél területére korlátozott érvényességű vízumot lehet kiadni:

(1) azokban az esetekben, ha egy diplomáciai vagy konzuli képviselő a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 16. cikke alapján szükségesnek tartja, hogy eltérjen a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 15. cikkében meghatározott elvektől az 5. cikk (2) bekezdésében felsorolt indokok alapján (humanitárius okból, nemzeti érdek vagy nemzetközi kötelezettség okán);

(2) a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 14. cikkében meghatározott esetekben, amely szerint:

1. Nem illeszthető vízum az úti okmányba, ha az úti okmány a Szerződő Felek egyikére sem érvényes. Ha az úti okmány csak egy vagy több Szerződő félre érvényes, a beillesztendő vízumot erre a Szerződő félre vagy ezekre a Szerződő Felekre kell korlátozni.

2. Ha az úti okmányt egy vagy több Szerződő fél nem ismeri el érvényesnek, a vízumot egy, a vízummal egyenértékű érvényességgel rendelkező engedély formájában lehet kiadni.

(3) azokban az esetekben, amikor sürgősség okán (humanitárius okból, nemzeti érdek vagy nemzetközi kötelezettség okán), valamely képviselő nem egyeztet a központi hatóságokkal, vagy ha az eljárás során kifogás merül fel;

(4) azokban az esetekben, amikor a képviselő szükségszerűségből egy tartózkodásra jogosító új vízumot ad ki ugyanazon fél évben annak a kérelmezőnek, aki egy hat hónapos időszak alatt már felhasználta egy három hónapos érvényességű vízumot.

A többi szerződő fél képviselőit értesíteni kell azokról az esetekről, amikor ilyen vízum kerül kiadásra.”

Mivel a korlátozott területi érvényességű vízumok kivételt képeznek az általános vízumkiadási szabályok alól, ezért indokolt ezen vízumok területi érvényességét – főszabályként – a vízum kiadását engedélyező schengeni állam, jelen esetben a Magyar Köztársaság területére korlátozni.

Abban az esetben, ha a vízum területi érvényességének korlátozására azért kerül sor, mert a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát nem valamennyi schengeni állam ismeri el érvényesnek, a harmadik országbeli állampolgár beutazását – az egyéb feltételek fennállása esetén – minden olyan schengeni állam területére indokolt lehetővé tenni, amely a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát elismeri. Ez utóbbi esetben is magyar vízumkiadó hatóság – nyilvánvalóan – csak akkor adhatja ki a vízumot, ha a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát a Magyar Köztársaság is elismeri.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében „amennyiben a vízumkérelem elbírálásáért felelős államnak egy adott államban nincs diplomáciai vagy konzuli képviselete, az egységes vízumot a felelős államot képviselő állam diplomáciai vagy konzuli képviselete adhatja ki. A vízum a képviselt állam nevében, annak előzetes engedélye, és szükség esetén a központi hatóságok közötti egyeztetés alapján kerül kiadásra.

Valamely állam akkor is felkérhet egy harmadik országban konzuli képviselettel rendelkező másik államot a képviseletére, ha van abban a harmadik országban diplomáciai vagy konzuli képviselete.

A képviselet formájáról a képviselt állam vagy államok, valamint az azt az államot vagy azokat az államokat képviselő állam egyezik meg.

A képviseletre vonatkozó szabályok a Schengeni Végrehajtási Egyezmény értelmében és a Közös Konzuli Utasítással összhangban kiadott egységes repülőtéri tranzitvízumok, átutazóvízumok és a rövid idejű tartózkodásra jogosító vízumok feldolgozására alkalmazandóak.”

A Javaslathoz a Közös Konzuli Utasítások hivatkozott rendelkezéseire tekintettel, megteremti annak lehetőségét, hogy Magyarország – teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától – a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának jogát – nemzetközi szerződés alapján – átadhassa más schengeni államnak, illetve átvehesse más schengeni államtól.

III. Fejezet

A HÁROM HÓNAPOT MEGHALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

A 13. §-hoz

A Javaslathoz megállapítja a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazás, valamint a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait, amelyek lényegében megegyeznek a három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazás és tartózkodás feltételeivel.

A három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazásra és tartózkodásra vonatkozó szabályok körében a Javaslathoz önálló feltételként nevesíti a magyarországi szálláshely vagy

lakóhely, továbbá az egészségügyi ellátások teljes körére kiterjedő biztosítás vagy az egészségügyi ellátás költségeinek biztosításához szükséges anyagi fedezet meglétét.

A beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés fennállása – értelemszerűen – a teljes jogú schengeni taggá válás időpontjától vizsgálendő és vizsgálható beutazási és tartózkodási feltétel.

A három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodásra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan, a beutazáshoz és tartózkodáshoz előírt bármely feltétel hiányában a beutazás és tartózkodás csak kivételesen, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből engedélyezhető.

Az a harmadik országbeli állampolgár, aki rendelkezik három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal, tartózkodási engedéllyel, bevándorlási engedéllyel, letelepedési engedéllyel, ideiglenes letelepedési engedéllyel, nemzeti letelepedési engedéllyel vagy EK letelepedési engedéllyel, a Magyar Köztársaság területére történő beutazáskor mentesül a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazáshoz és három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt feltételek igazolása alól. A Javaslat szóban forgó rendelkezésének indoka, hogy a fenti engedélyek bármelyikével rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz szükséges feltételek meglétét engedélye kiadásához már igazolnia kellett.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumok

A 14-15. §-hoz

A Javaslat első lépcsőben – Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjáig – megtartja a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumok és tartózkodási engedélyek Idtv.-ben szabályozott rendszerét.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumok körében három vízumtípust különböztet meg: a tartózkodási vízumot, – továbbá speciális vízumtípusként – a szezonális munkavállalási vízumot és a nemzeti vízumot.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásához a harmadik országbeli állampolgárnak a törvény által a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő

beutazáshoz és három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt általános feltételeket kell teljesítenie.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a vízumkiadáshoz előírt egy vagy több feltételnek nem felel meg, vagy az eljáró hatósággal – a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében – hamis adatot vagy valótlan ténytet közöl, a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásának megtagadásáról, valamint visszavonásáról hozott határozattal szemben a Javaslattal kizárólag bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé. Az újrafelvételi, valamint a méltányossági eljárás kizárásáról a Javaslattal az eljárás közös szabályairól szóló IX. fejezetében rendelkeznek.

Az a harmadik országbeli állampolgár, aki a vízumában foglalt tartózkodási időt meghaladóan kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni, tartózkodási engedélyt kaphat, amennyiben rendelkezik tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal és eleget tesz a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt általános feltételeknek. A tartózkodási engedély meghosszabbítása csak érvényes tartózkodási engedély birtokában kérhető.

A tartózkodási engedély

A 16-18. §-hoz

A Javaslattal a tartózkodási engedély érvényességi idejének felső határát öt évben határozza meg és – főszabályként – biztosítja a tartózkodási engedély bármely a törvényben szabályozott célból történő meghosszabbításának lehetőségét.

A Javaslattal a tartózkodási engedély kiadásának megtagadását, illetve visszavonását írja elő abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár a kiadáshoz előírt egy vagy több feltételnek nem vagy a továbbiakban már nem felel meg, továbbá akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár az eljáró hatósággal hamis adatot vagy valótlan ténytet közölt, és ez az engedély kiadását érdemben befolyásolta.

A Magyar Köztársaság közegészségügyi érdekeinek sérelmére tekintettel a tartózkodási engedély kiadását meg kell tagadni, illetve a tartózkodási engedélyt vissza kell vonni akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, és nem veti alá magát kötelező és rendszeres egészségügyi ellátásnak, vagy magyarországi tartózkodása alatt az egészségügyre vonatkozó hatályos magyar jogszabályok előírásait nem tartja be.

Az érdekházasságok ellen alkalmazható intézkedésekről szóló 1997. december 4-i tanácsi állásfoglalással összhangban rendelkezik a Javaslat a tartózkodási engedély kiadásának megtagadásáról, illetve visszavonásáról abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a családi kapcsolatot kizárólag a családi együttélés céljára szolgáló tartózkodási engedély kiadása érdekében hozták létre.

A Javaslat a tartózkodási engedély kiadásának megtagadására, illetve visszavonására vonatkozó általános szabályok alóli kivételként kimondja, hogy nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből tartózkodási engedélyt kaphat a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatály alatt álló harmadik országbeli állampolgár, illetve a részére kiadott tartózkodási engedélyt nem kell visszavonni.

A fenti szabály a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 25. cikkében foglalt rendelkezéseknek való megfelelést szolgálja. Eszerint „amennyiben a Szerződő Fél tartózkodási engedély kiadását mérlegeli egy, beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló külföldi számára, először konzultál a figyelmeztető jelzést kiadó Szerződő Féllel, és figyelembe veszi annak érdekeit; a tartózkodási engedélyt csak alapos indok alapján, különösen humanitárius okokból vagy nemzetközi kötelezettségvállalásokra tekintettel lehet kiadni.

Ha a tartózkodási engedélyt kiadták, a figyelmeztető jelzést kiadó Szerződő Fél visszavonja a figyelmeztető jelzést, de az érintett külföldit felveheti a nemzeti figyelmeztető jelzésekről vezetett listájára”.

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a tartózkodási vízum megszűnik, helyébe a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum lép.

A korábban tartózkodási vízumot kérelmező harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedély kérelmét – főszabályként – a beutazást megelőzően, a külképviseleten terjesztheti elő. A tartózkodási engedély iránti kérelemnek helyt adó döntés esetén a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélyét Magyarországon veheti át, beutazása tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum birtokában történhet.

Fentiekkel összhangban a Javaslat úgy rendelkezik, hogy tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a részére tartózkodási engedély kiadását engedélyezték. A tartózkodási engedély kiadásához előírt feltételek köre Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kibővül annak vizsgálatával, hogy a tartózkodási engedélyt kérelmező harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll-e.

Amennyiben a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum kiadása alapjául szolgáló tartózkodási engedélyt visszavonják vagy a visszavonásra okot adó körülmény merül fel, a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot érvénytelennek kell tekinteni.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra vonatkozó különös szabályok

A 19-29. §-hoz

A hatályos törvényben a családegyesítési cél szabályozása 2006. január 1-jével módosításra került, azonban a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelvnek való teljes megfelelés érdekében szükségessé vált ezen rendelkezések felülvizsgálata is.

A magyar állampolgárokhoz történő családegyesítés szabályai a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek magyarországi beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényjavaslatban lettek elhelyezve, tekintettel a harmadik országbeli állampolgár családegyesítőkre vonatkozó szabályozásnál kedvezőbb rendelkezésekre.

A Javaslat új fogalomhasználata szerint családegyesítő az a harmadik országbeli állampolgár, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási, bevándorlási, letelepedési, ideiglenes letelepedési, nemzeti letelepedési vagy EK letelepedési engedéllyel jogszerűen tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, illetve az a személy, aki külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkezik, és akinek családtagjai az együttélés érdekében családegyesítésért folyamodnak.

Új eleme a szabályozásnak, hogy családegyesítő lehet tartózkodási vízummal rendelkező személy is, lehetővé téve a családi együttélés biztosítását a családegyesítő magyarországi tartózkodásának

korai szakaszában is. Élettársak családgyejesítésére a továbbiakban sincs lehetőség, együttélésük csupán más célú tartózkodási engedély birtokában lehetséges Magyarországon.

Lehetővé válik az eltartott szülők, valamint a családgyejesítő vagy házastársa azon nagykorú, nem házas gyermekeinek családgyejesítése, akik egészségi állapotuk miatt képtelenek önmagukról gondoskodni.

A Javaslat az irányelv rendelkezéseinek is megfelelően különös figyelmet fordít a menekültek helyzetére, előnyösebb feltételeket teremtve családgyejesítési joguk gyakorlására.

A Javaslat célja a családtagok beilleszkedésének elősegítése. Megfelelő feltételek fennállása esetén a tartózkodási engedély első ízben történt kiadásától számított öt év elteltével, illetve a családgyejesítő, illetve a menekültként elismert személy halála esetén is további tartózkodásra lehetnek jogosultak.

Tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár Magyarországon született harmadik országbeli állampolgár gyermeke részére családi együttélés céljából a további feltételek vizsgálata nélkül kell tartózkodási engedélyt kiállítani.

A Javaslat rendszerében a jelenlegihez képest áttekinthetőbbé válik a kereső tevékenységre vonatkozó szabályozás, meghatározásra kerülnek az ilyen célú tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély birtokában folytatható tevékenységek. Ezáltal letisztul a tartózkodási célok rendszere, feloldva a jelenlegi munkavállalási és jövedelemszerző cél alapján történő megkülönböztetés ellentmondásait.

A foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül a családgyejesítés céljából, tanulmányi célból kiadott tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel, illetve humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek is jogosultak lehetnek kereső tevékenység folytatására.

A tanulmányi célú tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet a szorgalmi időszakban hetente legfeljebb huszonnégy órában, szorgalmi időszakon kívül évente legfeljebb kilencven napon vagy hatvanhat munkanapon végezhet teljes munkaidőben. E felső időkorlát bevezetésének célja – tekintetbe véve a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcsere, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004.

december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelv rendelkezéseit –, hogy a hallgató munkavállalási tevékenysége ne veszélyeztethesse az elsődleges tanulmányi célt.

A kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható, azonban a foglalkoztatási szabályok szerint munkavállalási engedélyhez kötött tevékenység esetén a munkavállalási engedély érvényességi időtartamához igazodik.

A Javaslat a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcsere, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelvvel összhangban szabályozza a Magyarországon akkreditált közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán felsőfokú tanulmányokat folytató harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásának szabályait. E rendelkezések vonatkoznak a felsőoktatási törvény szerint a nem magyar állampolgárok számára biztosított előkészítő tanulmányokat folytatókra is.

Azáltal, hogy az érvényességi idő két évnél rövidebb időtartamú képzés esetén kiadható a képzés teljes időtartamára, illetve ennél hosszabb képzés esetén is alkalmanként legfeljebb két évvel meghosszabbítható, lehetővé válik, hogy a hatóság az érvényességi időt a tanulmányi időszakokhoz igazítsa, megkönnyítve a hallgató számára tanulmányai folytatására vonatkozó – a tartózkodási engedély meghosszabbításhoz szükséges – igazolás beszerzését.

A Javaslat alapján – a jelenlegi szabályzástól eltérően – a középfokú oktatási intézmények diákjai is tanulmányi célú tartózkodási engedélyre jogosultak.

A Javaslat uniós viszonylatban is előremutatóan új tartózkodási célként nevesíti a tudományos kutatást, a mobilitás elősegítése érdekében speciális szabályozást bevezetve. Mindez az európai kutatópolitika célkitűzéseire tekintettel a harmadik országbeli állampolgárok számára az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról szóló 2005/71/EK tanácsi irányelv korai átültetését is szolgálja. Az új szabályozás kihatása, hogy az adminisztratív akadályok csökkentésével, az eljárások egyszerűsítésével megkönnyíti a nemzetközi kutatási együttműködéseket.

E tevékenység a foglalkoztatási szabályok szerint munkavállalási engedély nélkül folytatható, amennyiben a kutató a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által, külön kormányrendelet

szerint akkreditált kutató szervezettel fogadási megállapodást kötött. Ezáltal – a fogadási megállapodásban meghatározottakra tekintettel – az engedély kiadható 5 éves időtartamra is.

A Javaslathoz hivatalos célú tartózkodásnak tekinti a diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más kiváltságot és mentességet élvező személyként vagy családtagjaként, külföldi állam vagy állami szerv, illetve nemzetközi szervezet hivatalos küldöttségének tagjaként, sajtótudósítóként történő tartózkodást. Hivatalos célú tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat továbbá a nemzetközi szerződés, illetve nemzetközi kulturális, oktatási, tudományos együttműködés, valamint kormány szintű nemzetközi segélyprogram keretében tanulmányi, oktatási, tudományos, képzési, továbbképzési célból beutazó, vagy Magyarországon működő tudományos, oktatási, kulturális intézmények személyzetének tagjaként vagy ezen intézmények tevékenységi körében beutazó személy. Az engedély érvényességi ideje meghosszabbítható, alkalmanként a folytatott tevékenység időtartamával egyezik meg, de legfeljebb öt év.

A Javaslathoz gyógykezelés céljából lehetővé teszi a beutazást és tartózkodást a gyógykezelést igénybe vevő személyen túl annak a személynek is, aki kiskorú gyermekét vagy önmaga ellátására képtelen más családtagját kíséri magyarországi gyógykezelésre. Az érvényességi időtartam meghatározásakor a kezelés időtartamát kell figyelembe venni, a cél természetéből adódóan azonban legfeljebb két év lehet, amely megfelelő feltételek fennállása esetén meghosszabbítható.

Látogatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki egy természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet meghívására kíván beutazni, illetve Magyarországon tartózkodni. A meghívott személy vízumkérelmének benyújtását megelőzően a meghívónak hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a meghívott harmadik országbeli állampolgár részére – magyarországi tartózkodása időtartamára – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi. A tartózkodás legfeljebb egy évre, illetve a meghívólevélben foglalt kötelezettségvállalásnak megfelelő időtartamra állítható ki, és nem hosszabbítható meg.

A Javaslatban külön tartózkodási célként jelenik meg az önkéntes tevékenység folytatása. Az idegenrendészeti vonatkozások kivételével közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény tartalmazza az önkéntes szolgálatra vonatkozó rendelkezéseket. A beutazási és tartózkodási feltételek meghatározása által e vonatkozásban megvalósul a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcsere, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelv opcionális rendelkezéseinek átültetése is. A hivatkozott törvény tartalmazza a fogadó szervezetekre és az önkéntes tevékenységet folytatókra vonatkozó kritériumokat, valamint a tartózkodás célját igazoló önkéntes szerződés tartalmi elemeit. A kiadott tartózkodási vízum érvényességi ideje az önkéntes szerződésben meghatározott időtartamhoz igazodik, de legfeljebb egy év. Az önkéntes tevékenység alkalmi, illetve programszerű jellegéből adódóan a tartózkodási idő meghosszabbítására nincs mód, a vízum a harmadik országbeli állampolgárt tartózkodási engedély kérelmezésére nem jogosítja.

Nemzeti vízumot, illetve nemzeti tartózkodási engedélyt az a nemzetközi szerződésben meghatározott harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki a magyar nyelv megőrzése és ápolása, kulturális és nemzeti önazonosság megőrzése, államilag elismert felsőfokú oktatásban való részvételen kívül oktatás, illetve tanulmányokkal összefüggő ismeretek gyarapítása, családi kapcsolatok erősítése érdekében kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni. A Javaslat fenntartja az Idtv. által 2006. január 1-i hatállyal megteremtett jogintézményt, a tartózkodás lehetséges céljainak pontosításával. Kereső tevékenység folytatására, tanulmányi célú tartózkodásra a nemzeti vízum, illetve a nemzeti tartózkodási engedély nem jogosít. A tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként öt évvel meghosszabbítható.

A harmadik országbeli állampolgárok magyarországi tartózkodásának lehetséges céljait a törvényben taxatív felsorolni lehetetlen lenne, egyéb célú tartózkodási engedély kiadása lehetséges a 19-27. §-ban foglalt tartózkodási cél hiányában is. Az egyéb célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a tartózkodás célját figyelembe véve legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

A Javaslát a harmadik országbeli állampolgárok egyes speciális kategóriái esetében lehetővé teszi, hogy részükre a hatóság a törvényben foglalt általános feltételek hiányában – humanitárius megfontolásból – adjon ki tartózkodási engedélyt.

A humanitárius okból kiadott tartózkodási engedély érvényességi idejének felső határát a Javaslát főszabályként egy évben állapítja meg, amely alkalmanként további egy évvel meghosszabbítható.

A Javaslát az általános rendelkezésektől eltérően szabályozza a humanitárius tartózkodási engedély visszavonásának, illetve meghosszabbítása megtagadásának eseteit.

E körben garanciális szabályként rögzíti: ha a tartózkodási engedély humanitárius célból történő kiadására az arra feljogosított hatóság vagy szerv indítványa alapján kerül sor, a tartózkodási engedély visszavonása, meghosszabbítása vagy a meghosszabbítás megtagadása is az indítványozásra jogosult hatóság vagy szerv kezdeményezésére vagy hozzájárulásával történhet.

A Javaslát szerint humanitárius megfontolásból tartózkodási engedéllyel kell ellátni jelentős bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági érdekből az ügyész, a bíróság illetve a nemzetbiztonsági szerv indítványára azt a harmadik országbeli állampolgárt, illetve rá tekintettel más, harmadik országbeli állampolgárt, aki bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal – a bizonyítást jelentősen elősegítő módon – együttműködik.

A Javaslát – a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv) összhangban – a fenti rendelkezés keretében teszi lehetővé az emberkereskedelem áldozatává vált azon harmadik országbeli állampolgárok tartózkodási engedéllyel ellátását, akik a bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal együtt kívánnak működni.

Az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv szerint az emberkereskedelem áldozatává vált tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárt az irányelv szerinti bánásmódban kell részesíteni. Lehetővé kell tenni számára különösen, hogy – ha a megélhetése biztosításához szükséges anyagi eszközökkel nem rendelkezik – anyagi eszközökhöz jusson, igénybe vehesse a sürgősségi egészségügyi ellátást, továbbá hozzáférést kell biztosítani számára a munkaerőpiachoz, a szakképzéshez, illetve az oktatáshoz.

Fentiekre tekintettel a Javaslát a humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára is lehetővé teszi keresőtevékenység folytatását, továbbá rögzíti, hogy a humanitárius megfontolásból tartózkodási engedéllyel ellátott harmadik országbeli állampolgár, aki emberkereskedelem áldozata, külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra jogosult.

Humanitárius megfontolásból jogosult tartózkodási engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár is, aki a Magyar Köztársaság területén született és azt követően a magyar jog szerint érte felelős személy felügyelete nélkül maradt, továbbá a kísérő nélküli kiskorú.

Garanciális jelleggel – a kísérő nélküli kiskorúakról szóló tanácsi állásfoglalással összhangban – a Javaslát rögzíti, hogy a kísérő nélküli kiskorú humanitárius megfontolásból kiadott tartózkodási engedélye csak akkor vonható vissza, illetőleg a tartózkodási engedélyben meghatározott tartózkodási idő meghosszabbítása csak akkor tagadható meg, ha származási országában, illetőleg az őt befogadó más államban a család egyesítése, illetve az állami vagy más intézményi gondoskodás biztosított.

Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás

A 30. §-hoz

Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás azokban az esetekben kerül – hivatalból – kiállításra, amikor a harmadik országbeli állampolgár számára egy átmeneti időszakra, ideiglenes jelleggel válik szükségessé a jogszerű magyarországi tartózkodás biztosítása, és ez más, a törvényben szabályozott eljárás útján nem lehetséges.

Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás a harmadik országbeli állampolgárt kizárólag a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosítja, az ország területének elhagyásakor az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás érvényét veszti.

Az Idtv.-ben szabályozottakhoz képest konkrétabb megfogalmazást nyert, valamint kibővült azon esetek köre, amikor a harmadik országbeli állampolgárt ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni.

A Javaslát az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelvnek történő megfelelés érdekében rendelkezik úgy, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt is

ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni. Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás ezen személyi kör esetében az irányelv szerinti gondolkodási idő tartamára biztosít jogszerű magyarországi tartózkodást. A gondolkodási idő ahhoz szükséges, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár megalapozott döntést tudjon hozni arról, hogy a bűncselekmény felderítésében a hatóságokkal együtt kíván-e működni.

A Javaslat megállapítja az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás visszavonásának, valamint meghosszabbítása megtagadásának eseteit. Az emberkereskedelem áldozata esetében az igazolás meghosszabbítására a Javaslat nem ad lehetőséget, tekintettel arra, hogy az az érintett harmadik országbeli állampolgárt csupán a gondolkodási idő tartamára illeti meg.

Az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazása és magyarországi tartózkodása

A 31. §-hoz

A Javaslat az általánostól eltérő szabályokat tartalmaz az Észak-atlanti Szerződés, vagyis a NATO tagállamai fegyveres erőinek hazánkban állomásozó tagjai hozzátartozóira vonatkozóan. A speciális rendelkezések célja, hogy e személyek Magyar Köztársaság területére történő beutazását megkönnyítsék, a magyarországi tartózkodásukkal kapcsolatos adminisztrációt leegyszerűsítsék, ezáltal is bizonyítva a Magyar Köztársaság NATO iránti elkötelezettségét.

IV. Fejezet

A LETELEPEDÉS

A 32-33. §-hoz

A Javaslat megvalósítja a huzamos tartózkodási irányelv átültetését.

A Javaslat az irányelv hazai implementációját oly módon hajtja végre, hogy az új ideiglenes letelepedett, illetve az EK letelepedett jogállást a jelenlegi alkotmányos keretek közé illeszti,

egyben rendezi a korábban letelepedési engedélyt szerzettek jogállását, illetve – nemzeti letelepedési engedély formájában – továbbra is fenntartja a közösségi jogi szabályozásnál kedvezőbb feltételekkel megszerezhető letelepedett státuszt.

A letelepedett határozatlan időtartamú magyarországi tartózkodásra jogosult. Az irányelv szerint annak érdekében, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők valóban integrálódni tudjanak abba a társadalomba, amelyben élnek, a tagállamok állampolgáraival megegyező elbánásban kell részesülniük a gazdasági és szociális ügyek széles területén. Erre tekintettel az e státuszhoz kapcsolódó további jogosultságokat ágazati jogszabályok fejtik ki, illetve a letelepedettet megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezők külön jogszabályok szerinti jogosultságai is.

A letelepedés engedélyezésének általános feltételeként írja elő a Javaslat a magyarországi lakhatás és megélhetés biztosítottóságát. Alapvető társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy csak az a személy kaphasson letelepedési engedélyt, aki magyarországi egzisztenciáját képes megteremteni, létfenntartásáról megfelelően tud gondoskodni. A letelepedési engedély megadásának további feltétele, hogy a kérelmezővel szemben a törvényben meghatározott kizáró ok ne álljon fenn. Nem engedélyezhető a letelepedése annak a személynek, aki büntetett előéletű és a büntetett előlethez fűződő joghátrányok alól még nem mentesült, letelepedése nemzetbiztonságot veszélyeztet, továbbá annak a személynek sem, aki kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom alatt áll.

A beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés fennállása – értelemszerűen – a teljes jogú schengeni taggá válás időpontjától vizsgálendő és vizsgálható feltétel.

Ha a letelepedett vagy bevándorolt harmadik országbeli állampolgárnak Magyarországon született harmadik országbeli állampolgár gyermeke, részére – ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező szülő kivételével – nemzeti letelepedési engedélyt kell kiállítani.

Ideiglenes letelepedési engedély

A 34. §-hoz

Ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat az Európai Unió más tagállama által a huzamos tartózkodási irányelv alapján kiállított huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár és a vele együtt kérelmező harmadik országbeli családtag a megfelelő feltételek igazolása esetén. Az ideiglenes letelepedési engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható. Az irányelv rendelkezéseire tekintettel az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes letelepedési engedély kiállításáról, illetve visszavonásáról – a visszavonás okának megjelölésével – értesíti az Európai Unió azon tagállamát, amely a harmadik országbeli állampolgár számára a huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállította.

Nemzeti letelepedési engedély

A 35-37. §-hoz

Tartózkodási vízummal, tartózkodási engedéllyel vagy ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező személy a közösségi jogi szabályozásnál kedvezőbb feltételekkel nemzeti letelepedési engedélyt szerezhet. Rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum a Közös Konzuli Utasítások szabályozásának megfelelően nem tesz lehetővé letelepedés céljából történő beutazást.

A belső jogrendszer szempontjából a nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkező személy is letelepedett jogállást élvez, azonban a huzamos tartózkodási irányelv szabályozásának megfelelően az irányelvben meghatározottaknál kedvezőbb feltételekkel kibocsátott engedélyek nem biztosítanak az EK letelepedési engedélyhez hasonló mobilitási jogot a Közösség területén.

A letelepedés engedélyezésének feltétele – az Idiv. letelepedést szabályozó rendelkezéseivel megegyezően – három év jogszerű és megszakítás nélküli tartózkodás. Nem minősül a magyarországi tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként négy hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama a kérelem

benyújtását megelőző három év alatt nem haladja meg a kétszázhetven napot. Ez az Idtv. szabályozásánál az ügyfél számára kedvezőbb rendelkezés, mivel a jelenlegi szabályozásban a beutazástól számítva az adott évben az ország 91 napra történő elhagyása már a magyarországi tartózkodás megszakításnak minősült.

További rugalmasságot tesz lehetővé, hogy figyelembe vehetők azon körülmények, amelyek miatt az adott személynek esetleg ideiglenesen el kell hagynia az ország területét, ilyen lehet különösen külföldi gyógykezelés, illetve keresőtevékenységgel összefüggő külföldi kiküldetések.

A Javaslat – a hatályos Idtv.-hez hasonlóan – a három év időtartamú magyarországi tartózkodás tekintetében felmentést enged családegyesítők, a korábbi magyar állampolgárok és a magyar állampolgárságú felmenőkkel rendelkezők esetében.

Házastársak esetén az érdekházasságok ellen alkalmazható intézkedésekről szóló 1997. december 4-i tanácsi állásfoglalással összhangban írja elő a kérelem benyújtását megelőzően legalább két évvel megkötött házasság feltételét.

Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter kivételes méltányosságból valamely feltétel hiányában is engedélyezheti a harmadik országbeli állampolgár letelepedését. A Javaslat a kivételes méltányosság gyakorlásához különösen figyelembe veendőként határozza meg a kérelmező egyéni körülményeit, családi kapcsolatait és egészségügyi állapotát, valamint a Magyar Köztársaság közérdekét.

A Javaslat külön rendelkezésben szabályozza a nemzeti letelepedési engedély, valamint a hatályos törvény alapján kiadott letelepedési és bevándorlási engedély lehetséges, illetve kötelező visszavonási okait.

EK letelepedési engedély

A 38-39. §-hoz

Az EK letelepedési engedély megszerzésének fő kritériuma a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás időtartama. A tartózkodásnak jogszerűnek és folyamatosnak kell lennie, igazolandó, hogy az adott személy szorosán kötődik az országhoz.

Az irányelvben megkövetelt rugalmasságnak tesz eleget az a szabály, hogy nem minősül a tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként hat hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama öt év alatt nem haladja meg a háromszáz napot.

Nem jogosult EK letelepedési engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár, akinek tartózkodása a céljából adódóan ideiglenes jellegű, így a tanulmányok folytatása céljából, szezonális munkavállalás céljából, diplomáciai vagy egyéb személyes mentesség alapján Magyarországon tartózkodó személy. Az engedély feltételeként meghatározott ötéves időtartamba a tartózkodási cél későbbi megváltozása esetén a korábbi tanulmányi célú tartózkodás időtartamának fele számít bele.

A tartózkodás engedélyezésének körülményeire tekintettel nem jogosult EK letelepedési engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár sem, aki a menekültügyi hatóságtól menekültekénti elismerését kérte, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemért folyamodott, továbbá a befogadott, a menekült, valamint az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár.

Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió más tagállamában kiállított huzamos (a magyar szabályozás szerinti EK tartózkodási engedélynek megfelelő) tartózkodási engedéllyel rendelkezik, az idegenrendészeti hatóság az EK letelepedési engedély kiadásáról az érintett tagállamot értesíti.

Amennyiben a magyar idegenrendészeti hatóság kap más tagállamtól ilyen jellegű értesítést, a harmadik országbeli állampolgár részére kiadott EK tartózkodási engedélyt visszavonja.

V. Fejezet
A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROKRA VONATKOZÓ
RENDÉSZETI SZABÁLYOK

A beléptetés megtagadása

A 40-41. §-hoz

Az Idtv. rendszerétől eltérően a Javaslát a beléptetés megtagadása, illetve a visszairányítás intézményét szabályozza első helyen a rendészeti szabályok között. Az új szabályozás figyelembe veszi a (Schengeni határ-ellenőrzési kódexet).

A beléptetés megtagadható a schengeni határellenőrzési kódex alapján, illetve abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár nem felel meg a törvényben foglalt beutazási feltételeknek.

A beléptetés megtagadása esetén a harmadik országbeli állampolgár visszairányítása történhet annak az országnak a területére, ahonnan érkezett, amely őt visszafogadni köteles, ahol szokásos tartózkodási helye van, illetve bármely más államba, ahová beutazhat.

Ha a beléptetés megtagadására azért került sor, mert a harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, a törvény alapján kiadott vízum érvénytelen.

A Javaslát a beléptetés megtagadásával szemben közigazgatási úton nem tesz lehetővé jogorvoslatot, kizárólag a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető.

A visszairányított köteles legfeljebb negyvennyolc óráig a tovább- vagy visszainduló járművön, legfeljebb hetvenkét óráig a határterület, vagy – amennyiben légi úton érkezett – legfeljebb nyolc napig repülőtér meghatározott helyén tartózkodni, illetve a visszaszállításra köteles szállító vállalat egy másik induló járatára átszállni. Ha a visszairányítás a fent meghatározott egyes időtartamokon belül nem hajtható végre, a harmadik országbeli állampolgárt be kell léptetni az ország területére, és a beléptetést követően a kiutasítása érdekében intézkedni kell. Ebben az esetben a kiutasítással összefüggésben beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének nincs helye, kivéve, ha a kiutasításra olyan személlyel szemben került sor, akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött, illetve akinek a beutazása és a tartózkodása a

nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti vagy veszélyezteti [Javaslat 43. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés f) pontja]

Kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására

A 42. §-hoz

A Javaslat 42. §-a új intézményt szabályoz. A kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására abban az esetben lehetséges, ha az idegenrendészeti hatóság megállapítja, hogy a Magyarországon jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár tartózkodásra a továbbiakban már nem jogosult. A hatóság a tartózkodásra jogosító okmányát visszavonó határozatában kötelezheti a harmadik országbeli állampolgárt a Magyar Köztársaság területének elhagyására. A kötelezettség teljesítésére legalább hét, legfeljebb harminc napos határidőt kell biztosítani. E rendelkezés összhangban áll a Bizottság javaslatával a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvvel [a továbbiakban: COM(2005)391 végleges], amelynek 6. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy „a kiutasítási határozat egy legfeljebb négy hétig tartó időszakot biztosít az önkéntes távozásra, amennyiben nincs ok azt feltételezni, hogy az adott személy ezalatt megszökhet.”

A Magyar Köztársaság területének elhagyására történő kötelezés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye.

Nincs helye a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezésnek abban az esetben, ha a tartózkodási jogosultság megszűnésének oka az, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás, beutazási és tartózkodási tilalom, illetőleg beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, illetve ha a harmadik országbeli állampolgár az ország területének önkéntes elhagyását kifejezetten megtagadja.

A 43-48. §-hoz

Az Európai Unió Tanácsának az illegális bevándorlás és az illegális munkavállalás elleni harc eszközeinek harmonizálására és az ellenőrzési módszerek javítására kiadott 1995. december 22-i Ajánlásának, valamint az Európai Gazdasági Közösség Tanácsának a külföldi állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó különleges közrendi, közbiztonsági, vagy közegészségügyi előírások összehangolásáról szóló 1964. február 25-i 64/221(EGK) számú irányelvének megfelelően tartalmazza a Javaslat az idegenrendészeti kiutasításra vonatkozó szabályokat. Meghatározza az idegenrendészeti kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének kötelező és lehetséges eseteit, amelyek az Idtv.-hez képest több vonatkozásban módosításra kerültek.

A kiutasítás kötelező esetei lényegesen korlátozottabbak a hatályos szabályozásnál, így a jövőben idegenrendészeti kiutasítást, beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat kizárólag azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben kell elrendelni, akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött. Az Idtv.-ben szereplő egyéb okok azért kerültek kiemelésre ebből a kategóriából, mert azok olyan indokok alapján teszik kötelezővé a kiutasítást, amelyekkel összefüggésben büntetőeljárásnak van helye, illetve egyes esetekben – pl. az alkotmányos rendet vagy biztonságot veszélyeztető tevékenység folytatása esetében – azért, mert azok generális megfogalmazásuk miatt alkotmányjogi szempontból aggályosak lehetnek.

A kiutasítás, illetve beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének mérlegelésen alapuló esetei többnyire megegyeznek az Idtv. szabályozásával. Egyes esetekben módosult a megfogalmazás, például az „aki a ki- és beutazás szabályait megszegte, vagy azt megkísérelte” helyébe „aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát vagy azt megkísérelte” megfogalmazás került. Kikerült a mérlegelésen alapuló kiutasítási okok közül a beutazás és tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében a hatóságokkal való hamis adat vagy valótlan tény közlése,

illetve az érdekházasság, továbbá a gazdasági rend veszélyeztetése miatti kiutasíthatóság is. Utóbbi döntés az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv 27. cikk (1) bekezdésében foglalt elvárást terjeszti ki harmadik országbeli állampolgárokra, amely szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog korlátozásai gazdasági okokat nem szolgálhatnak.

A Javaslat külön szabályozza az önálló beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésére vonatkozó szabályokat. Annak időtartamát az idegenrendészeti hatóság határozza meg, legfeljebb három évre rendelhető el, és alkalmanként további három évvel meghosszabbítható, azonban haladéktalanul törölni kell, ha az elrendelésének oka megszűnt. Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal szemben fellebbezésnek nincs helye, a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető.

A huzamos tartózkodásról szóló irányelv 12. cikk (3) bekezdése, valamint a családegyesítési jogról szóló irányelv 17. cikke alapján a Javaslat mérlegelési szempontokat vezet be, amelyeket a kiutasítást elrendelő határozat meghozatala előtt figyelembe kell venni. A huzamos tartózkodói jogállással rendelkezőkön (EK letelepedettek), a családegyesítőkön és családtagjaikon kívül garanciális szabályként e mérlegelési kötelezettséget a Javaslat kiterjeszti a harmadik országbeli állampolgárok teljes körére. E szempontok a következők: a harmadik országbeli állampolgár által a nemzetbiztonságra, a közbiztonságra vagy közrendre jelentett veszély, az általa elkövetett cselekmény súlyossága és típusa, a harmadik országbeli állampolgár magyarországi tartózkodásának időtartama, kora, családi körülményei, kiutasításának lehetséges következményei családtagjaira nézve, Magyarországhoz kötődése, illetőleg származási országához fűződő kapcsolatainak hiánya.

A huzamos tartózkodásról szóló irányelv 12. cikkének megfelelően, amely szerint a huzamos tartózkodási engedéllyel (EK letelepedési engedély) rendelkező személynek tényleges és kellően súlyos veszélyt kell jelentenie a közrendre vagy közbiztonságra, a Javaslat további feltételt szab meg a letelepedettek, illetve bevándoroltak kiutasítására, amelyet – a család egységének elve alapján – az ilyen személyekkel házassági vagy családi életközösségben élő, tartózkodási engedéllyel rendelkező személyekre is kiterjeszt. E rendelkezés szerint e személyek kizárólag

abban az esetben utasíthatók ki, ha további tartózkodásuk a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet súlyosan sérti vagy veszélyezteti.

E rendelkezést alkalmazni kell kérelmének jogerős elbírálásáig a menedékjogot kérő, továbbá a menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár külön jogszabályban meghatározott családtagja esetében is.

Az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt a számára biztosított gondolkodási idő alatt csak akkor lehet kiutasítani, ha magyarországi tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti. E szabályozás az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv egyes rendelkezéseinek való megfelelést biztosítja [6. cikk (2) bekezdés: „A gondolkodási idő alatt és a hatáskörrel rendelkező hatóságok határozatára várva...velük szemben semmilyen kiutasítási határozat nem hajtható végre.” 6. cikk (4) bekezdés: „A tagállam bármikor megszüntetheti a gondolkodási időt a közrenddel, valamint a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos okok folytán...”].

Az Idtv.-beli szabályozással azonos módon a Javaslat a kiskorúak védelme érdekében csak abban az esetben teszi lehetővé kísérő nélküli kiskorúak kiutasítását, ha a származási államukban vagy más befogadó államban a család egyesítése, illetve az állami vagy egyéb intézményi gondoskodás megfelelően biztosított.

A Javaslat az Idtv.-hez hasonlóan ismeri a kiutasítástól eltekintés intézményét, amelyet azonban csak bizonyos esetekben tesz lehetővé, így a jogellenes határátlépés vagy annak kísérlete, a törvényben előírt engedély nélküli tartózkodás, illetve előírt munkavállalási engedély vagy a törvényben előírt engedély nélküli keresőtevékenység esetén. Az Idtv.-vel azonosan csak akkor van helye kiutasítástól eltekintésnek, ha a külföldi vállalja az ország területének önkéntes elhagyását. Az országelhagyásra az idegenrendészeti hatóság legalább hét, legfeljebb harminc napos határidőt szabhat, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye. A kiutasítástól eltekintés szabályozása megfelel a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 6. cikk (2) bekezdésében foglalt önkéntes hazatérés biztosítása követelményének.

Idegenrendészeti kiutasítás, valamint önálló beutazási és tartózkodási tilalom nem alkalmazható olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során az eljáró bíróság önállóan, főbüntetés kiszabása nélkül, illetve mellékbüntetésként nem rendelt el kiutasítást a harmadik országbeli állampolgárral szemben.

Új szabályozást vezet be a Javaslat azzal, hogy kimondja: a kiutasítást elsősorban visszafogadási egyezmény rendelkezései alapján kell végrehajtani. Az Idtv.-vel azonosan szabályozza a Javaslat az úti okmány elvételét és a kiutasítás végrehajtásának felfüggesztését.

Az idegenrendészeti kiutasítással összefüggésben elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal kapcsolatban a Javaslat az Idtv.-től eltérően lehetővé teszi, hogy – a törvényben meghatározott esetekben – a kiutasításhoz ne kapcsolódjon beutazási és tartózkodási tilalom (pl. a fentebb említett esetben, amikor a harmadik országbeli állampolgár a visszairányítás sikertelensége esetében beléptetésre kerül az ország területére, majd ezt követően az idegenrendészeti hatóság kiutasítja). A kiutasítás időtartamát, annak számítását, valamint a beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár beutazását a Javaslat az Idtv.-vel azonosan rendezi. Így a tilalom egy évnél rövidebb és tíz évnél hosszabb időtartamú nem lehet, azt a kiutasítás végrehajtásának napjától kell számítani, és a tilalom hatálya alatt álló személy csak az elrendelő hatóság külön engedélyével léphet a Magyar Köztársaság területére.

A kiutasító határozat elleni jogorvoslattal összefüggésben az Idtv.-hez hasonlóan a Javaslat nem teszi lehetővé a fellebbezést, a határozat bírói felülvizsgálatát annak közlésétől számított nyolc napon belül lehet kérni. A bíróság a keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított tizenöt napon belül bírálja el. A bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása

A 49. §-hoz

A Javaslat az Idtv.-hez képest lerövidíti a bíróság által elrendelt kiutasításra vonatkozó szabályokat, egyrészt szerkezeti indokok alapján – a kiutasítási tilalom vizsgálatára vonatkozó kötelezettség külön szakaszban kap helyet –, másrészt pedig jogtechnikai megfontolásból, mivel az idegenrendészeti hatóságnak a végrehajtással kapcsolatos konkrét feladatai (pl.

ujjnyomat levétele, a kiutasítás és beutazási és tartózkodási tilalom úti okmányba történő bejegyzése) nem törvényben, hanem kormányrendeletben kerülnek szabályozásra.

A Javaslattal ennek megfelelően annyit mond ki, hogy a bíróság által elrendelt kiutasítást az idegenrendészeti hatóság hajtja végre. A jogerős kiutasítás végrehajtása érdekében a bíróság, illetve a büntetés-végrehajtási intézet haladéktalanul értesíti az idegenrendészeti hatóságot, amely ezen értesítés alapján rendeli el a kiutasítás végrehajtását.

A kiutasítás költségeinek viselése

Az 50. §-hoz

A Javaslattal a kiutasítás végrehajtásának költségeinek viselését külön szakaszban szabályozza. Főszabály szerint a költséget a kiutasított vagy – a kiutasított rendelkezésére álló anyagi fedezet hiányában – a meghívó viseli. Az elsősorban megtérítésre kötelezettek köréből kikerült az engedély nélkül keresőtevékenységet folytató harmadik országbeli állampolgár munkáltatója, mivel a költség megtérítésének kikényszerítése a kiutasítási eljárást túlzottan lassítaná. Ennek megfelelően, amennyiben sem a kiutasított, sem a meghívó nem rendelkezik anyagi fedezettel, az állam a költséget megelőlegezi. Az állam által megelőlegezett költség utólagos megtérítésére kötelezettek között már szerepel a fent említett munkáltató, a kiutasított, illetve a meghívó mellett, és az utólagos megtérítésre kötelezettek köre kiegészült a kutatószervezettel, ha a beutazásra kutatási célból került sor. A kutatószervezet e felelőssége a fogadási megállapodás megszűnését követő hat hónapig áll fenn.

Új, garanciális jellegű szabályozás, hogy a kiutazás költségeinek biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár birtokában lévő menetjegyet vagy – ha az anyagi fedezet másként nem biztosítható – a menetjegy megvásárlásához, valamint az úti okmány beszerzéséhez szükséges pénzüsszeget az eljáró hatóság lefoglalhatja, és az ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A visszairányítás és a kiutasítás elrendelésére, illetve végrehajtására vonatkozó tilalom

Az 51-52. §-hoz

A Javaslat külön szakaszban rendelkezik az ún. kiutasítási tilalomról, azaz a non-refoulement tilalmáról. A tilalom megfogalmazása az Idtv.-ben foglalttal azonos és általánosan vonatkozik a visszairányításra, idegenrendészeti kiutasításra, illetve a bírósági kiutasítás végrehajtására. A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása tilalmának megállapításával kapcsolatos szabályok azonosak az Idtv.-ben foglaltakkal. Ebben az esetben a tilalom fennállását a büntetés-végrehajtási bíró állapítja meg. A kiutasított közvetlenül kérelemmel fordulhat a büntetés-végrehajtási bíróhoz a kiutasítási akadály megállapítása érdekében. Ha e kérelmet a kiutasított az idegenrendészeti hatósághoz nyújtja be, azt – az idegenrendészeti hatóság véleményével kiegészítve – haladéktalanul meg kell küldeni a büntetés-végrehajtási bírónak. A büntetés-végrehajtási bíró eljárásnak a kiutasítás végrehajtására halasztó hatálya van.

Tartalmazza a Javaslat a menekültügyi eljárás alatt álló személyekre vonatkozó azon garanciális szabályt is, amely szerint az ilyen személyekkel szemben a visszairányítás, illetve a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre.

Arcképmás és ujjnyomat rögzítése

Az 53. §-hoz

A Javaslat külön szakaszban tartalmazza az ujjnyomat levételére vonatkozó szabályokat is. Az Idtv.-hez képest kevésbé részletes a szabályozás, mivel a részletes eljárási szabályok a kormányrendeletben kerülnek majd szabályozásra. Ennek megfelelően a Javaslat annyit tartalmaz, hogy a többszöri eljárás megakadályozása céljából az idegenrendészeti kiutasítást vagy a kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő, illetve a bírósági kiutasítást végrehajtó hatóság rögzíti a harmadik országbeli állampolgár arcképmását, valamint ujjnyomatát, a harmadik országbeli állampolgár pedig arcképmása, valamint ujjnyomata rögzítését túrni köteles.

Az őrizet

Az 54-56. §-hoz

A Javaslat az Idtv.-vel ellentétben nem tartalmaz külön címet az őrizetre, hanem a rendészeti szabályok között szabályozza az őrizetre, benne az idegenrendészeti és a kiutasítást előkészítő őrizetre, a kifogásra, az őrizet bírósági meghosszabbítására vonatkozó szabályokat, valamint a bírósági eljárás közös szabályait.

Az idegenrendészeti őrizet elrendelésének okai közül kikerült az a pont, amely szerint ilyen őrizet rendelhető el azzal a külföldivel szemben, aki a kiutasítás hatálya alatt és a kiutazás előtt szabálysértést vagy bűncselekményt követett el. Ennek indoka, hogy bűncselekmény gyanúja esetén a büntetőeljárást lefolytató szervek hatásköre megállapítani, hogy szükséges-e az elkövető személyes szabadságának korlátozása, szabálysértés elkövetése pedig nem rendelkezik olyan idegenrendészeti relevanciával, amely önmagában indokolná őrizet elrendelését. Az idegenrendészeti őrizet elrendelésének kötelező esetei megszűnnek, azonos indokok alapján, mint az idegenrendészeti kiutasítás kötelező esetei: az Idtv. olyan indokokat sorol fel, amely alapján büntetőeljárás lefolytatásának van helye, így az azt lefolytató hatóság hatásköre annak eldöntése, hogy van-e helye személyes szabadságot korlátozó intézkedésnek, és amennyiben igen, úgy annak elrendelése nem idegenrendészeti hatáskörbe tartozik, hanem a büntetőeljárás keretében kell fogatosítani.

Az idegenrendészeti őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani. Az idegenrendészeti őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, ellentétben az Idtv.-ben foglalt öt nappal. Ennek alapja a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely kimondja, hogy az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzéseket igazságügyi hatóságoknak kell kiadniuk. Sürgős esetekben a közigazgatási hatóságok is kiadhatják őket, ilyen esetben az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzést az igazságügyi hatóságoknak az ideiglenes őrizet kezdetétől számított hetvenkét órán belül meg kell erősíteniük. Az Idtv.-ben foglalt szabályozással ellentétben nem hosszabbítható meg az őrizet hat hónapig, hanem azt az őrizet szerint illetékes helyi bíróság alkalmanként legfeljebb harminc nappal, a harmadik országbeli állampolgár kiutazásáig hosszabbíthatja meg. Ez a módosítás a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (3) bekezdésének való megfelelést

biztosítja, amely szerint az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzéseket az igazságügyi hatóságoknak legalább havonta egyszer felül kell vizsgálniuk.

Meg kell szüntetni az őrizetet, amennyiben a kiutasítás feltételei biztosítottak, vagy nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani, illetve ha az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt. Az Idtv. szabályozásával ellentétben az őrizet maximális határideje egy évről hat hónapra csökken, amely megfelel a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (4) bekezdésében foglaltakkal, miszerint az ideiglenes őrizetet az igazságügyi hatóságok legfeljebb hat hónappal hosszabbíthatják meg.

Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartamának számításakor a kiutasítást előkészítő őrizet időtartama is beszámítandó. Ha az idegenrendészeti őrizetet azért szüntetik meg, mert nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani vagy mert az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt, de a kiutasítás még nem hajtható végre, akkor az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár számára kötelező tartózkodási helyet jelöl ki.

A Javaslat szabályozza a kiutasítást előkészítő őrizet intézményét is. Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti eljárás lefolytatása érdekében közbiztonsági okból kiutasítást előkészítő őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek személyazonossága vagy tartózkodásának jogszerűsége nem tisztázott. A kiutasítást előkészítő őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egy időben végre kell hajtani. A kiutasítást előkészítő őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága vagy tartózkodása jogszerűségének tisztázásáig, de legfeljebb harminc napig meghosszabbíthat.

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt idegenrendészeti és kiutasítást előkészítő őrizetet azonnal meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

A kifogás

Az 57. §-hoz

A Javaslát bevezeti a kifogás intézményét, amellyel a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti és kiutasítást előkészítő őrizetet (a továbbiakban együtt: őrizet) elrendelő határozat ellen kérhet – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással, az őrizet elrendelésétől számított hetvenkét órán belül. Nem kérheti azonban az őrizet elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését .

Kifogással élhet ezen felül az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár, amennyiben az idegenrendészeti hatóság a törvény 60-61. §-ában meghatározott kötelezettségét elmulasztotta.

A kifogást az őrizet végrehajtásának helye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el. Döntésének megfelelően a törvénysértő őrizetet azonnal meg kell szüntetni, illetve az elmulasztott intézkedést pótolni kell vagy a jogsértő állapotot meg kell szüntetni.

A bíróság a törvénysértésre hivatkozással benyújtott kifogást haladéktalanul, de legkésőbb az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításával egyidejűleg, a törvény 60-61. §-ában meghatározott kötelezettség elmulasztása miatt benyújtott kifogást pedig nyolc napon belül bírálja el.

Az őrizet bírósági meghosszabbítása

Az 58. §-hoz

Az idegenrendészeti hatóság az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítását az elrendeléstől számított huszonnégy órán belül indítványozza a helyi bíróságnál. Az idegenrendészeti hatóság az indítványát megindokolja.

A bíróság az idegenrendészeti őrizetet alkalmanként legfeljebb harminc nappal hosszabbíthatja meg. Az idegenrendészeti őrizet további harminc nappal történő meghosszabbítását az idegenrendészeti hatóság indítványozhatja a bíróságnál úgy, hogy az indítvány a meghosszabbítás esedékességének napját megelőző nyolc munkanapon belül a bírósághoz megérkezzen. A hatályos szabályozástól eltérően tehát az őrizet nem fél évre rendelhető el úgy, hogy a bíróság az őrizet indokoltságát havonta felülvizsgálja, hanem a bíróság maga harminc napra rendelheti el az

őrizetet, amelyet a harminc nap után indokoltság esetén meghosszabbíthat. Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartama a hatályos egy évvel szemben hat hónap, amibe az előtte esetlegesen elrendelt kiutasítást előkészítő őrizet időtartamát is bele kell számítani.

A bírósági eljárás közös szabályai

Az 59. §-hoz

A bírósági eljárás közös szabályai néhány kivétellel változatlanok maradnak. A bíróság a kifogás elbírálásával, valamint az őrizet meghosszabbításával kapcsolatos eljárásában egyesbíróként jár el és végzéssel határoz. Ha a bíró a kifogást vagy az indítványt elutasította, ugyanazon alapon újabb kifogás vagy indítvány előterjesztésének nincs helye. A bírósági eljárás során a harmadik országbeli állampolgárt csak jogi képviselő képviselheti. A bíróság a harmadik országbeli állampolgár számára ügygondnokot rendel ki, ha a harmadik országbeli állampolgár a magyar nyelvet nem ismeri és képviseletéről meghatalmazott útján nem tud gondoskodni.

Változnak az őrizetbe vett személyes meghallgatására vonatkozó szabályok. Az őrizet hetvenkét órán túli bírói meghosszabbításakor minden esetben, a kifogással és az őrizet további meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban az őrizetbe vett kérelmére személyes meghallgatást kell tartani. A meghallgatást az őrizet helyén és a harmadik országbeli állampolgár jogi képviselője távollétében is meg lehet tartani. A meghallgatást a bíróság mellőzheti, ha a harmadik országbeli állampolgár a megjelenésre fekvőbeteg-gyógyintézetben történő ápolása miatt képtelen, illetve ha a kifogás vagy az indítvány nem a jogosulttól származik. A meghallgatáson a harmadik országbeli állampolgár, illetve az idegenrendészeti hatóság a bizonyítékait írásban előterjesztheti vagy szóban előadhatja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy a bizonyítékokat megismerjék. Ha a harmadik országbeli állampolgár vagy az indítványozó idegenrendészeti hatóság képviselője nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, azt a bíró ismerteti.

Az Idtv.-vel egyezően mondja ki a Javaslat, hogy a bíróság határozatát az érintett harmadik országbeli állampolgárral és az idegenrendészeti hatósággal kell közölni. Ha a harmadik országbeli állampolgárnak meghatalmazott jogi képviselője van, vagy számára ügygondnokot jelöltek ki, a határozatot vele is közölni kell. A határozatot kihirdetés útján kell közölni, és azt az

írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni is kell. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye. A bírósági eljárás tárgyi költségmentes.

Az őrizet végrehajtása

A 60-61. §-hoz

Az őrizet végrehajtására vonatkozó szabályok az Idtv.-ben foglaltakkal egyezők. Eszerint az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárt jogairól és kötelezettségeiről anyanyelvén vagy az általa ismert más nyelven tájékoztatni kell.

Az őrizetet elrendelő hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére, vagy ha kétoldalú konzuli egyezmény ezt kötelezővé teszi, az idegenrendészeti őrizetbe vételről vagy a kijelölt helyen való tartózkodás kötelezettségéről, illetőleg az őrizet időtartamának meghosszabbításáról köteles a külpolitikáért felelős miniszter útján, késedelem nélkül értesíteni a harmadik országbeli állampolgár magyarországi konzuli vagy diplomáciai képviselőjét ellátó szervet. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár konzuli képviselője nem biztosított, az értesítést a külpolitikáért felelős miniszternek kell továbbítani.

Az őrizetbe vételt elrendelő hatóságnak ideiglenes intézkedésként haladéktalanul gondoskodnia kell az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár felügyelet nélkül maradt vagy eltartott családtagja elhelyezéséről, illetőleg őrizetlenül hagyott értéktárgyainak biztonságba helyezéséről.

Az őrizetet az idegenrendészeti hatóság az erre a célra kijelölt helyen fogatosítja. Az őrizet végrehajtása során a férfiakat a nőktől el kell különíteni. A jövőben őrizetet büntetés-végrehajtási őrizetben nem lehet majd végrehajtani. Ennek megfelelően kikerült a Javaslatból az a szabály, amely szerint a büntetés-végrehajtási intézetben történő végrehajtás esetén az őrizetben lévő külföldit el kell különíteni az elzárást töltőktől, az előzetes letartóztatásban lévőktől és az elítéltektől.

Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárok jogosultságai és kötelezettségei is egyeznek az Idtv.-ben foglaltakkal. Az őrizetben lévő jogosult elhelyezésre, étellemezésre, saját – szükség esetén az évszaknak megfelelő – ruházat viselésére, valamint – a külön jogszabályban meghatározott – egészségügyi ellátásra; képviselőjével, illetve a konzuli képviselője tagjával ellenőrzés nélküli, valamint hozzátartozójával ellenőrzés melletti kapcsolattartásra; a külön

jogszabályban meghatározottak szerint csomag átvételére és küldésére, levelezés folytatására és látogató fogadására; az élelmezésének saját költségén történő kiegészítésére; a külön jogszabályban meghatározottak szerint vallásának gyakorlására; a rendelkezésre álló közművelődési lehetőségek igénybevételére; kifogás, kérés, panasz, közérdekű bejelentés megtételére; napi legalább egy óra időtartamú szabad levegőn tartózkodásra.

Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár köteles az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni; olyan magatartást tanúsítani, amely a többi őrizetben lévő személy jogait nem sérti, nyugalmát nem zavarja; az általa használt helyiségek tisztán tartásában díjazás nélkül közreműködni; a személyét érintő vizsgálatoknak magát alávetni, a ruházat átvizsgálását és a birtokban nem tartható személyes tárgyak elvételét tűrni.

A kijelölt helyen való tartózkodás elrendelése

A 62-64. §-hoz

A kijelölt helyen való tartózkodásnak a hatályos törvény szerinti esetei (a harmadik országbeli állampolgár visszairányítását vagy kiutasítását a Magyar Köztársaság nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettsége miatt nem lehet elrendelni, illetőleg végrehajtani; az őrizet határideje letelt, de az őrizet elrendelésére alapul szolgáló ok továbbra is fennáll; a harmadik országbeli állampolgár humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezik) mellé a Javaslat negyedik esetként kimondja, hogy kijelölt helyen való tartózkodás elrendelésének van helye akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás hatálya alatt áll, és a megélhetéséhez szükséges anyagi és lakhatási feltételekkel nem rendelkezik. Ennek indokaként azon gyakorlati esetek szolgálnak, ahol a kiutasítottal szemben őrizet elrendelésének nem volt helye, azonban a harmadik országbeli állampolgár nem rendelkezik a megélhetéshez szükséges anyagi feltételekkel, így az eljárás befejezéséig nem tudja magát fenntartani.

A kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő határozat rendelkező részének tartalmi elemei az Idiv.-vel azonosan kerülnek szabályozásra, így a rendelkező részben meg kell határozni a kötelező tartózkodás helyét, a tartózkodás magatartási szabályait, valamint – ha a tartózkodási

hely nem közösségi szállás vagy befogadó állomás – a hatóság előtti időszakonkénti megjelenésre való kötelezést.

A kötelező tartózkodási helyet közösségi szálláson vagy befogadó állomáson lehet kijelölni, ha a harmadik országbeli állampolgár magát eltartani nem képes, megfelelő lakással, anyagi fedezettel vagy jövedelemmel, eltartásra köteles meghívóval, eltartásra kötelezhető hozzátartozóval nem rendelkezik. A közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő tartózkodással összefüggésben felmerülő költségeket – a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kivételével – a harmadik országbeli állampolgár viseli.

A kijelölt helyen történő tartózkodás elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését a harmadik országbeli állampolgár a Javaslat szerint nem kérheti, változtak azonban a jogorvoslat szabályai. Az elrendelő határozat ellen méltányossági eljárásnak továbbra sincs helye, azonban a Javaslat szerint az elrendelő határozat bírósági felülvizsgálatának kérése helyett az őrizetbe vett kifogással élhet, törvénysértésre hivatkozással. A kifogásra az 57. § és az 59. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A kifogást a bíróság nyolc napon belül bírálja el.

Ha a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő kötelező tartózkodás elrendelésétől tizennyolc hónap eltelt, de az elrendelés alapjául szolgáló körülmény a harmadik országbeli állampolgárnak fel nem róható okból továbbra is fennáll, a harmadik országbeli állampolgár számára más tartózkodási helyet kell kijelölni. Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére – kivételesen, humanitárius okból – engedélyezheti a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való további tartózkodást akkor is, ha a kötelező tartózkodás elrendelésétől tizennyolc hónap eltelt.

Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek kijelölt helyen való tartózkodását az idegenrendészeti hatóság elrendelte, az elrendelő idegenrendészeti hatóság hozzájárulásával – érvényes munkavállalási engedéllyel – jogosult arra, hogy keresőtevékenységet folytasson.

A kitoloncolás

A 65. §-hoz

A kitoloncolás szabályai részben azonosak az Idtv.-ben foglaltakkal, azonban Magyarország jövőbeni schengeni csatlakozása miatt új szabályokkal egészül ki a Javaslát, amelyek azonban csak Magyarország teljes jogú tagsága időpontjától lépnek hatályba.

Az Idtv.-vel azonosan kimondja a Javaslát, hogy a visszairányítást, illetve a kiutasítást elrendelő bírósági vagy idegenrendészeti hatósági határozatot hatósági kísérettel (kitoloncolás) kell végrehajtani, ha a harmadik országbeli állampolgár szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult; ha idegenrendészeti őrizet alatt áll; ha kiutazásának ellenőrzése a nemzetbiztonság, nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség érvényesítése, illetőleg a közbiztonság vagy közrend védelme érdekében szükséges. A kitoloncolásról az idegenrendészeti kiutasítást, illetve a bírói kiutasítás végrehajtását elrendelő határozatban kell rendelkezni, egyéb esetben külön határozattal kell elrendelni.

Az új, a teljes jogú Schengen-tagság időpontjában hatályba lépő rendelkezések szerint más schengeni állam illetékes hatósága által hozott kitoloncolási határozat alapján az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárt kitoloncolhatja, amennyiben a kitoloncolását a nemzetbiztonság vagy a közbiztonság súlyos és tényleges megsértése vagy veszélyeztetése, a határozatot hozó állam törvénye alapján legalább egy évi szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetéséért kiszabott bírósági ítélet, súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúja, illetve a külföldiek belépésére vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok súlyos megsértése miatt rendelték el.

Az Idtv.-vel azonosan kimondja a Javaslát, hogy a kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár végrehajtási kifogást terjeszthet elő. A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár méltányossági eljárást nem kezdeményezhet, a kitoloncolás végrehajtásának felfüggesztését nem kérheti.

Jogharmonizációs kötelezettség teljesítése céljából a Javaslát kimondja, hogy az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam által elrendelt kiutasítás végrehajtásában közreműködni.

Szintén új rendelkezés a kitoloncolás félbeszakítására vonatkozó szabályozás. E szerint a kitoloncolást félbe kell szakítani, ha a kitoloncolt célországba történő beutazása meghiúsult, a kitoloncolt sürgős orvosi beavatkozást igénylő állapota miatt nem hajtható végre, a külön jogszabályban meghatározottak szerint a kitoloncolás végrehajtásának más állam (a továbbiakban: felkért állam) területén történő biztosítása esetén a légi átszállításhoz a felkért állam nem járult hozzá, vagy visszavonta hozzájárulását, továbbá amennyiben a kitoloncolt engedély nélkül lépett be a felkért állam területére az átszállítás folyamán.

Külföldre utazási tilalom

A 66. §-hoz

A Javaslát az úti okmány visszatartás intézményét az ún. külföldre utazási tilalom keretében szabályozza. Az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, akinek úti okmánya visszatartása érdekében a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az idegenrendészeti hatóságot értesítette. Az értesítés alapján az idegenrendészeti hatóság a külföldre utazási tilalmat elrendelő határozatában a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát visszatartja. A határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak. Az idegenrendészeti hatóság a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a külföldre utazási tilalom feloldása érdekében megküldött értesítése alapján a külföldre utazási tilalmat haladéktalanul törli és a harmadik országbeli állampolgár visszatartott úti okmányát neki visszaadja.

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzése

A 67. §-hoz

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzésére vonatkozó szabályok az Idtv.-ben foglaltakhoz hasonlóan kerülnek szabályozásra. Eszerint az idegenrendészeti hatóság a törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti. A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jogosító engedélyét

vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni. Az ellenőrzés során a harmadik országbeli állampolgárnál talált, más személy részére kiállított és jogtalanul birtokban tartott úti okmányt a hatóság lefoglalja, és – amennyiben nem indul büntetőeljárás – továbbítja az azt kiállító állam magyarországi külképviseletének, ennek hiányában a külpolitikáért felelős miniszter útján megküldi az azt kiállító szervnek.

Azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudja igazolni, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani. Ha az előállítás időtartama alatt a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogcíme vagy a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága nem állapítható meg, a harmadik országbeli állampolgárral szemben legfeljebb tizenkét óra időtartamra – külön törvényben meghatározott – visszatartás intézkedést kell alkalmazni, amely ellen panasznak van helye.

A Javaslatból kikerült a magánlakásba, illetve magánterületre belépés joga, mivel azt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szabályozza, és mivel a Javaslat itt nem tartalmaz eltérő rendelkezést, e szabály az idegenrendészeti eljárásban is alkalmazandó.

A személykörözés elrendelése

A 68. §-hoz

A személykörözésre vonatkozó szabályok az Idiv.-hez képest rövidebb módon lettek meghatározva, részben azért, mert egyes rendelkezések kormányrendelet szintjén kerülnek majd szabályozásra, részben pedig azért, mert a részletszabályokra a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény rendelkezései vonatkoznak.

A Javaslat kimondja, hogy az idegenrendészeti hatóság a körözését rendelheti el annak az ismeretlen helyen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárnak, aki az e fejezetben meghatározott idegenrendészeti eljárás alatt áll; az őrizetből megszökött vagy az idegenrendészeti eljárásban számára elrendelt kötelező tartózkodási helyet az előírt magatartási szabályok megszegésével elhagyta; a jogerős kiutasítás végrehajtásának nem tett eleget. Az Idiv.-hez képest változás, hogy az első pont szerint csak az V. fejezetben szabályozott idegenrendészeti eljárások

alatt álló harmadik országbeli állampolgárral szemben van helye körözésnek, ezzel kizárva az olyan személyek körözése elrendelésének elvi lehetőségét is, akik például engedélyezési eljárásban ügyfelek.

A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

VI. Fejezet

FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK

A 69-72. §-hoz

A gyakorlati tapasztalok tükrében kerül módosításra a felelősségi szabályok körében fuvarozókra kiszabható közrendvédelmi bírság szabályozása. Az Európai Unióhoz történt csatlakozás keretében került átültetésre az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikkében foglalt rendelkezések kiegészítéséről szóló, 2001. június 28-i 2001/51/EK tanácsi irányelv. Az irányelv célja, hogy az illegális bevándorlással szembeni eredményes küzdelem érdekében valamennyi tagállam rendelkezéseket hozzon fuvarozók azon kötelezettségeiről, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy az általuk a tagállamok területére szállított harmadik országbeli állampolgár rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnal. A légi vagy vízi úton, illetve menetrend szerint közlekedő járáttal közúton személyszállítással foglalkozó fuvarozóknak a szállítást megelőzően meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár utas rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnal, illetve a törvényben meghatározott, a beutazáshoz szükséges egyéb engedéllyel. A személyszállítás jellegéből adódóan a vasúti fuvarozókat nem terheli ilyen jellegű kötelezettség – ennek megfelelően a közrendvédelmi bírsággal sem sújthatóak –, azonban a visszaszállítási kötelezettség rájuk is vonatkozik.

A szankciók visszatartó hatása, arányossága jobban megvalósítható abban az esetben, ha az eljáró hatóságnak mérlegelési lehetősége van a kiszabható közrendvédelmi bírságot illetően.

A Javaslat a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: 2004/82/EK irányelv)

összhangban szankcionálja a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségét elmulasztó fuvarozókat. Ezen intézkedések bevezetése az illegális bevándorlás elleni hatékony küzdelmet és a határellenőrzés javítását szolgálja.

A munkáltatókra vonatkozó kötelezettség, illetve felelősségi szabály meghatározása az illegális migráció és az illegális munkavállalás elleni küzdelem eszközeinek harmonizálásáról és az ellenőrzés eredményes módjainak fejlesztéséről szóló 1995. december 22-ei tanácsi ajánlásra tekintettel történt. A munkáltató a harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatását megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik a törvény alapján keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel. Az idegenrendészeti hatóság az ezen kötelezettségét elmulasztó munkáltatót közrendvédelmi bírsággal sújthatja.

A munkáltató továbbá köteles bejelenteni a harmadik országbeli állampolgár engedélyezett magyarországi munkavállalásának meghiúsulását, valamint foglalkoztatásának a munkavállalási engedély érvényességi idején belüli megszüntetését is.

A meghívó, aki hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezettséget vállalt arra, hogy a meghívott személy részére – magyarországi tartózkodása időtartamára – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi, kötelezettsége elmulasztásával másnak okozott kárt köteles megtéríteni.

VII. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK

A harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének bejelentési kötelezettsége

A 73. §-hoz

A Javaslat a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 22. Cikkében foglalt rendelkezésekkel összhangban előírja a harmadik országbeli állampolgárok számára magyarországi szálláshelyük

bejelentését. A Javaslat meghatározza azon személyes adatok körét, amelyeket a szálláshely bejelentésekor az idegenrendészeti hatósággal közölni kell. A kereskedelmi szálláshelyen vagy jogi személy által fenntartott egyéb szálláshelyen megszálló harmadik országbeli állampolgárok adatairól a szállásadó vezet jegyzőkönyvet.

A születés bejelentése

A 74. §-hoz

A Javaslat meghatározza azokat az eseteket, amikor a harmadik országbeli állampolgár – a gyermek személyes adatainak közlésével – köteles bejelteni azt a tényt, hogy a Magyar Köztársaság területén harmadik országbeli állampolgár gyermeke született. Az idegenrendészeti hatóság a bejelentés alapján állítja ki a gyermek tartózkodási jogosultságát igazoló okmányt.

A harmadik országbeli állampolgár személyi okmányaival kapcsolatos bejelentési kötelezettségek és hatósági intézkedések

A 75. §-hoz

A Javaslat az Idtv. rendelkezéseihez hasonlóan állapítja meg a bejelentési kötelezettség teljesítésének módját a külföldi számára úti okmánya vagy tartózkodásra jogosító engedélyének elvesztése, eltulajdonítása, illetve megsemmisülése esetére.

VIII. Fejezet

A HONTALAN STÁTUSZ MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ÚTI OKMÁNNYAL ELLÁTÁSA

Hontalanság megállapítására irányuló eljárás

A 76-81. §-hoz

A hatályos magyar jogban a hontalan személyek magyarországi státuszáról törvényi szinten a 2002. évi II. törvénnyel kihirdetett, a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954. évi New York-i Egyezmény, a jelenlegi idegenrendészeti törvény, a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény, valamint érintőlegesen – elsősorban az adatnyilvántartás kapcsán – számos más ágazati törvény rendelkezik. A rendeleti szintű szabályozás körében a hatályos Idtv. végrehajtási rendelete tartalmaz fontosabb szabályokat.

Megállapítható, hogy a hontalanok státuszát szabályozó joganyag szétszórt és hiányos, továbbá a hontalan jogállás – elsősorban nemzetközi jogi eredetű – anyagi jogi normái mellett a hontalan státusz megállapítására irányuló eljárás szabályai teljes egészében hiányoznak a magyar jogból. Hatályos idegenrendészeti törvényünk lakonikusan csupán úgy rendelkezik a hontalansági eljárásról, hogy a Bevándorlási- és Állampolgársági Hivatal tartózkodási engedéllyel látja el azt a külföldit, akiről eljárásában megállapította, hogy hontalan. Ennek mikéntjét pedig végrehajtási rendelete ennyiben részletezi: a külföldinek a hontalanságát igazolnia vagy valószínűsítene kell, amelyhez kérelmére az idegenrendészeti hatóság az illetékes magyar külképviselet útján igazgatási segítséget nyújt. Mindezek a sporadikusan előforduló eljárési szabályok azonban messze nem alkotnak elégséges, illetve koherens eljárásrendet, következésképpen szükség volt egy önálló és kellően részletezett hontalansági eljárás megalkotására.

A Javaslat a hontalanság megállapítására irányuló alapvető és garanciális jelentőségű eljárési szabályokat rögzíti, az eljárás részletszabályai pedig a törvény újrakodifikált végrehajtási rendeletében kapnak helyet.

A magyar jogalkotónak viszonylag tág mozgástere van a vonatkozó procedurális szabályok meghatározásában. A nemzetközi kötelezettségeinkkel való összhang különösebb nehézségek nélkül biztosítható, a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954-es New York-i Egyezmény ugyanis jóformán kizárólag anyagi jogi szabályokat fektet le, magát a hontalan jogállást statuálja; így – az igazgatási segítségnyújtásról szóló 25. cikkén kívül – nem tartalmaz eljárásjogi előírásokat.

A hontalansági eljárás megindítására jogosultak körét illetően az 1954-es New York-i Egyezmény nem minden, *de iure* állampolgárság nélküli személy számára biztosítja a konvenció hontalan státusz megszerzését. Az Egyezmény személyi hatálya ugyanis nem terjed ki:

- a) azon személyekre, akik az ENSZ szerveitől – az UNHCR kivételével – védelemben vagy segélyben részesülnek mindaddig, amíg ez a védelem vagy segély fennáll;
- b) olyan személyekre, akiket annak az országnak az illetékes hatóságai, amelyben lakóhelyük van, olyan személyeknek ismertek el, mint akiket megilletnek az adott ország állampolgárságának birtoklásával járó jogok és kötelezettségek;
- c) olyan személyekre, akiket illetően komoly okok állnak fenn annak feltételezésére, hogy
 - i) a nemzetközi okmányokban megfogalmazottaknak megfelelően béke elleni, háborús vagy az emberiség elleni bűnöket követtek el; ii) a tartózkodási helyük államán kívül, mielőtt abba az államba bebocsátást nyertek, súlyos, nem politikai bűncselekményt követtek el; iii) az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel ellentétes cselekmények elkövetésében vétkesek.

Emellett az idegenrendészeti hatóság akkor is megszünteti az eljárást, amennyiben a kérelmező az állampolgársági jogszabályokkal való visszaélés folytán szándékosan szünteti meg állampolgárságát és válik hontalanná. Ez a szabály az Európa Tanács Miniszteri Tanácsának a tagállamokhoz intézett R (99) 18. számú Ajánlásában foglaltakat jeleníti meg a Javaslatban. Az Ajánlás egy új állampolgárság hontalanná válás útján történő megszerzését kívánja kizárni, míg jelen rendelkezés ezt a követelményt általános szintre emelve ilyen esetben magát a hontalan státusz megszerzését nem teszi lehetővé.

A hontalanság megállapítására irányuló eljárás kérelemre indul, amelynek előterjesztésére a Javaslat semmiféle formakényszert nem ír elő. A visszaélés lehetőségének minimálisra csökkentése érdekében azonban nem elég csupán az 1954-es Egyezmény személyi hatálya alá tartozni, hanem a Magyarország területén történő jogszerű tartózkodás is elengedhetetlen feltétel az eljárás megindításához. Ennélfogva kizárható az az esetkör, hogy az illegálisan érkező migránsok rögtön a határon, vagy bizonyos időtartamú jogszerűtlen tartózkodás után az idegenrendészeti hatóság általi kézrekerítést követően azonnal – rosszhiszeműen – hontalan státuszért folyamodjanak. Az eljárás során a Javaslat megfelelő garanciákkal védi és biztosítja a kérelmező tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának érvényesülését (jegyzőkönyvfelvétel, anyanyelvhasználat, jogi segítségnyújtás, a hatóság kioktatási kötelezettsége stb.).

A hontalanság tényének bizonyítása az eljárás legfontosabb része, hiszen elméletileg valamely hontalan személynek a Föld valamennyi országából (több mint 200 entitás) kellene hivatalos okirattal igazolnia azt a negatív tényt, hogy egyiknek sem állampolgára. Ilyen nyilvánvalóan lehetetlen követelményt nem lehet a kérelmezővel szemben – akire a bizonyítási teher hárul – támasztani. Egyetlen állam gyakorlata sem követel meg efféle bizonyítékot: általában a konkrét ügy tényállásától függ, hogy két, három, esetleg több állammal kapcsolatban kell az állampolgárság jogi kötelékének a hiányát igazolni. Az új szabályozás célja, hogy ezen ésszerűségi megfontolások mellett kérelmező-központúan tegye lehetővé a hontalanság bizonyítását. Ennek érdekében a hitelt érdemlő igazolás mellett a hontalanság tényének valószínűsítése is releváns eljárási cselekmény, továbbá a Javaslat taxatíve felsorolja, mely államok relációjában – amelyek köre a kérelmezőtől függően esetről esetre változhat – szükséges a hontalanság tényének hivatalos alátámasztása. Az állampolgársági kötelék hiányát a születési hely, a korábbi lakó- vagy tartózkodási hely, illetőleg a családtagok és a szülők állampolgársága szerinti állam vonatkozásában kell tanúsítani. E gyakorlati nehézségekkel járó ténybizonyításhoz nyújtott igazgatási segítség – a szóba jöhető államok magyar külképviseleteinek, illetve az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának bevonásával – az 1954-es Egyezmény 25. cikke végrehajtását szolgálja.

A hontalansági eljárásban hozott határozat ellen közigazgatási úton nincs helye jogorvoslatnak, azonban a kérelmező a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályaitól eltérően 15 napon

belül kérheti a határozat bírósági felülvizsgálatát. A felülvizsgálati kérelem – amennyiben előterjesztője azt kéri – halasztó hatályú, tehát a hontalankénti elismerését kérőt nem lehet az idegenrendészeti szabályok szerint az ország elhagyására kötelezni, amíg a bíróság döntése jogerőssé nem válik. A bíróság nemperes eljárásban, a jogviták ésszerű időben történő elbírálásának követelményét szem előtt tartva 90 napon belül határoz, amelynek eredményeképpen az idegenrendészeti szerv határozatát megváltoztathatja. A hontalansági eljárás – az 1954-es Egyezmény 16. cikk 2. bekezdésével összhangban – tárgyi költségmentes.

A Javaslat a nemzetközi jog szabályainak megfelelően széleskörű jogosítványokat biztosít az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának a hontalanság megállapítására irányuló eljárásban való részvételre, annak bármely szakaszában.

IX. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

A 87-92. §-hoz

A Ket 13. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően a Javaslatban szabályozott eljárásokban a Ket. szabályait kell alkalmazni, amennyiben a törvény eltérően nem rendelkezik. A Javaslat 87-92. §-a azokat a közös eljárási szabályokat tartalmazza, amelyek a Ket. szabályaitól eltérnek. Ezek a következők:

- a) a vízumeljárásban a kiskorú kérelmezőre vonatkozó speciális szabályok;
- b) a kérelemre indult eljárásokban az ügyfélnek kérelme előterjesztésekor az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie;
- c) a hiánypótlási felhívást az ügyfél részére az eljáró hatóság azonnal átadja;
- d) azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek;
- e) a döntések közlésével kapcsolatos szabályok;
- f) ha a törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, nincs helye újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sem;

- g) a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkel szemben nincs helye fellebbezésnek,
- h) a vízum kiadására irányuló eljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét a kérelmező viseli,
- i) hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet tolmácsot a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

X. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ADATAINAK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A 93-108. §-hoz

A Javaslat – figyelemmel az Alkotmányban biztosított információs önrendelkezési jogra, illetve az ezen alapjog érvényesülésének, korlátozásának általános szabályait megállapító személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényre – meghatározza a személyi hatálya alá személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályokat, így a kezelhető adatok körét, az adatkezelés célját, időtartamát, az adattovábbítás rendjét.

A Javaslat elkülönítetten – idegenrendészeti rész-nyilvántartásonként – állapítja meg az idegenrendészeti hatóságok által kezelhető adatok körét és azok megőrzési idejét.

A Javaslat szerint a résznyilvántartásokban szereplő adatokat más hatóságok részére a jogszabályban meghatározott feladataik ellátása céljából – törvényben meghatározott adatkörben – engedi továbbítani, biztosítva ezáltal a törvényes adatkezelés feltételeit. Az adatvédelmi garanciák teljesítése érdekében a más hatóságok részére továbbított adatokról az idegenrendészeti hatóság adattovábbítási nyilvántartást vezet.

A Javaslát megteremti annak lehetőségét, hogy az idegenrendészeti hatóságok feladataik ellátása érdekében adatokat igényeljenek más hatóságoktól.

XI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

A 109. §-hoz

A törvény általános hatálybalépésének időpontja 2006. január 1. Ettől eltérő időpontban szükséges hatályba léptetni azokat a rendelkezéseket, amelyek majd csak a Csatlakozási Okmányban foglaltak szerint csak a teljes jogú schengeni tagságunkat követően alkalmazhatóak. A schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására hazánkat az Európai Unió Tanácsa fogja határozatában felhatalmazni, erre tekintettel az említett rendelkezések a határozatban foglalt időponttól hatályosulnak.

Átmeneti rendelkezések

A 110. §-hoz

A Javaslát az átmeneti rendelkezések körében rendelkezik arról, hogy a hatályba lépést követően az egyes, a hatályos Idtv.-ben szabályozott jogintézmények további sorsa hogyan alakul.

A hatályos törvény alapján kiadott tartózkodásra jogosító okmányok érvényességi idejükön belül a bennük foglaltak szerinti tartózkodásra jogosítanak. A Javaslát az új letelepedési jogcímek bevezetésére figyelemmel a kérelmezőknek lehetőséget ad arra, hogy nyilatkozatuk szerint az idegenrendészeti hatóság a Javaslát hatálybalépését megelőzően benyújtott kérelmeiket a kívánt új jogcím megszerzése iránti kérelemnek tekintse. Az átmeneti rendelkezések biztosítják, hogy az

őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárok őrizetének maximális időtartama a törvényben meghatározottak szerint alakuljon.

Felhatalmazó rendelkezések

A 111. §-hoz

A felhatalmazó szabályok körében a Javaslat az eljárás részletes szabályainak kimunkálását, illetőleg az egyes jogintézményekhez kapcsolódó további szabályozási igény teljesítését – rendeletalkotás útján – a Kormányra bizza. Az érintett miniszterek a feladat- és hatáskörükben szabályozható körben rendeletalkotásra kapnak felhatalmazást.

Módosuló rendelkezések

A 112-119. §-hoz

A 2004/82/EK irányelvnek való megfelelés érdekében módosítja a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvényt. A módosítás feljogosítja a Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szervét arra, hogy a határforgalom-ellenőrzés során – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – adatokat kérjen azokról az utasokról, akiket a személyszállítást végző légi fuvarozó nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes állam területéről szállít a Magyar Köztársaság területére. A Javaslat meghatározza a határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerv által kezelhető adatok körét, és tartalmazza az adatok törlésére vonatkozó garanciális szabályokat. A módosítás lehetővé teszi, hogy a Határőrség a saját objektumain kívül a külön jogszabály alapján kijelölt objektumokat is őrizze. Ezzel a Határőrség alapvető feladatainak ellátása mellett hatékonyabb szerepet tölthet be az egyéb jellegű rendvédelmi (létesítménybiztosítási) feladatainak ellátásában, ezzel is tehermentesítve a Rendőrség erőit.

A módosítás elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Met.) a letelepedési engedélyre való hivatkozás pontosításra szorul, mivel letelepedett státuszt élveznek a Javaslat IV. fejezete értelmében a letelepedési engedéllyel rendelkezőkön túl az ideiglenes letelepedési engedéllyel, a nemzeti letelepedési engedéllyel, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is. A módosítás elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Utv.) módosítását a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek (a továbbiakban: Be.) – a 2006. évi LI. törvénnyel módosított – 146. §-a teszi szükségessé.

A 2006. évi LI. törvény megszüntette az úti okmány elvételét, mint önálló büntetőeljárású kényszerintézkedést, és a magyar állampolgár kiutazását csak az Utv. alapján lehet korlátozni. A Javaslat az Utv. 16. §-ából törli azt a jelenlegi rendelkezést, amely a büntetőeljárású törvény szerinti úti okmány elvételére hivatkozva korlátozza a magyar állampolgárok külföldre utazását, ugyanakkor figyelemmel az Európai Unió tagállamaival való együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvényben meghatározott személyi szabadságot elvonó, illetve korlátozó kényszerintézkedések fogalmára és tartalmára is, a Be. személyi szabadságot elvonó, illetve korlátozó kényszerintézkedései mellett az Utv. 16. §-ában szerepelteti az átadási letartóztatást és az ideiglenes átadási letartóztatást.

Az Utv. 18. § (1) bekezdésének módosítása is szükséges, mert e törvényhely állapítja meg, hogy a különböző korlátozások miatt külföldi utazásra nem jogosult magyar állampolgár esetében melyik az a hatóság, amely hozzájárulhat a méltányossági alapon történő kiutazás engedélyezéséhez. A Javaslat itt is figyelemmel van arra, hogy nem minden büntetőeljárású kényszerintézkedés alatt álló személy kaphatja meg a méltányossági engedélyt, mert az őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, illetve ideiglenes átadási

letartóztatásban lévő személy külföldre utazása, illetve a külföldre utazás engedélyezése fogalmilag kizárt. A Be. szerinti előzetes letartóztatás, lakhelyelhagyási tilalom és házi őrizet hatálya alatt álló személy esetében a külföldre utazás fogalmilag nem kizárt, így a méltányossági engedély e személyek részére megadható. Ehhez azonban a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően bíróság hozzájárulása szükséges.

A Javaslat – az Utv. 25. §-ának módosításával – megteremti a koherenciát a külföldre utazás és az azt érintő korlátozással kapcsolatos adatkezelés terén is. A jelenlegihez képest pontosabb és részletesebb szabályozást igényel az Utv. 25. §-ában, hogy a külföldre utazással kapcsolatos korlátozás elrendelése céljából melyik szerv és milyen adatokról tájékoztatja a központi adatkezelő szervet.

A Javaslat a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényt jogharmonizációs záradékkal egészíti ki.

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvényben a letelepedési engedélyre való hivatkozás pontosításra szorul, mivel letelepedett státuszt élveznek a Javaslat IV. fejezete értelmében a letelepedési engedéllyel rendelkezőkön túl az ideiglenes letelepedési engedéllyel, a nemzeti letelepedési engedéllyel, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is.

A harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról szóló 2005. október 12-i 2005/71/EK tanácsi irányelv átültetése érdekében szükséges megalkotni a kutatószervezetek akkreditációját, valamint a fogadási megállapodásokat szabályozó kormányrendeletet. Tekintettel arra, hogy a törvény a kutatás-fejlesztés és a technológiai innováció emberi erőforrásaira vonatkozó jogalkotási területet lefoglalta, a kormányrendelet eredeti jogalkotási hatáskörben nem alkotható meg, ezért felhatalmazó rendelkezés szükséges.

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényben indokolt a Javaslat 2. § a) pontja szerinti harmadik országbeli állampolgár fogalmának használata.

A harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében szükséges a bűncselekmények áldozatainak segítéséről szóló 2005. évi CXXXV. törvény módosítása. A Javaslat szerint az áldozatsegítő hatóság kezdeményezi az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgár ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással való ellátását.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

A 120. §-hoz

A Javaslat a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésével összhangban az IM rendelet 2. számú melléklete előírásainak megfelelő jogharmonizációs klauzulával zárul.